

Forfatter: Topsøe, Vilhelm

Titel: SLAGNE FOLK (1882)

Citation: Topsøe, Vilhelm: "SLAGNE FOLK (1882)", i Topsøe, Vilhelm: *Udvalgte Skrifter*, udg. af VILH. ANDERSEN ; HELGE TOPSØE-JENSEN , 1923, s. 213. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-topsoe01-shoot-workid67727.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

SLAGNE FOLK (1882)

214

215

FØRSTE KAPITEL

Det var en Solskinsdag i Oktober, og naar Solen skinner i Oktober forstaaer den at give Alt en særegen festlig Glans; den klare Luft, det spillende Vand, det farverige Løv, Alt nyder Solen dobbelt, fordi det ved, at Afskeden er nær med hvad der minder om Sommer.

Inde paa den store Værftsplads skinnede Solen fornøjeligt. Pladsen var meget stor og havde et højt afvekslende Udseende og var delt i forskellige Zoner. Paa et Strøg laa der store Pakhuse, gamle, men endnu stærke Bygninger, hvis lange Lugerader paa Loft over Loft talte om store Oplag af Varer af alle mulige Arter. Et andet Strøg var Kullandet, der laa i vældige Bunker, i en Række af sorte Høje, mangfoldige Skibsladninger af Stenkul; Jorden var sort i Bunden af alt det Kul i en vid Omkreds fra Bankerne, det var ikke noget behageligt Territorium at passere hverken i Regn, naar Jordbunden var dækket med et Lag af sort Mudder, eller i rigtig tørt Vejr, naar Skyer af Kulstøv tog Anledning af det ringeste Vindpust til at rejse sig. Saa længere borte, der hvor Vandet fra Havnen skar sig ind i de brede Kanaler var der en helt anden Art af Liv, der laa Skibe til Reparation, thi det gav man sig af med her, men ikke med at bygge nye; der regerede store Tømmerbunker og Planker, Saugspaaner og Høvlspaaner som Kulbunkerne og Kulstøvet paa den anden Kant, men Hovedpræget fik det dog af Skibene. Nogle laa i Kanalerne, andre vare paa Bedding. De fleste af dem vare ældre Kammerater, der havde faret mange tusind Mile, der kjendte til Vandet i Nordsøen og i Middelhavet og hvis Sider vare blevne slaaede af 216 Atlanterhavet og af det stille Hav. Disse store Skibe med deres mørke, slidte Skrog vare som agtværdige Veteraner; de kunde fortælle om mangen alvorlig Dyst med vældige Fjender, Kampe som havde været paa Liv og Død, som vare vel overstaaede og som de ikke vare bange for [at] tage om igjen nu, naar de havde pustet lidt og samlet nye Kræfter. Men de kunde ogsaa fortælle om lystige Farter og lyse Dage i gyldne Egne; de kjendte stille blaa Vande, der pladskede venligt mod Plankerne saa godt som rasende Bølger i Slud og Vinter, der vilde paa Livet løs. Disse Veteraner, der havde saa meget paa Samvittigheden om hvad der er Ukjendt for Landjorden, gav nu deres Egn af Pladsen et eget Præg af at staa i Forbindelse med hvad der er Fjernt og Fremmed.

Paa denne Del af Pladserne havde Pladsforvalteren sin Bolig. Det var et ejendommeligt Hus; dat laa paa et Slags Næs, paa de to Sider var der brede Kanaler, omkring det en lille Have; en ganske lille Have, egentlig kun nogle Bede, som trak sig omkring imellem Stakittet og Huset. De Blomster, der voxede i den vare mest af tarvelige Arter, thi de fine og zarte hørte ikke hjemme paa en saadan Plads, men de trivedes godt, deres Farver vare livlige og deres Løv frisk grønt til alle de Tider af Aaret, hvor Blomster var fremme.

Men Huset selv bar den fornemste Pryd af Planteverdemer. Det var en stor Vinranke, som fra en kraftig Stamme gik over hele Sydsiden. Huset var gammelt, vel henved et hundrede Aar, hvor gammel Vinranken var vidstes ikke ret, men gammel var den.

Pladsforvalteren, som var Søn af Nyboders Folk, og som var voxet op under et Indtryk af, at Alt, der stod i Kjøbenhavn som der var noget smukt og aparte og gammelt ved foruden Nyboder var fra Kristian den Fjerdes Tid, var ikke utilbøjelig til at ville slaa fast, at ogsaa hans gamle Vinranke var »fra Kristian den Fjerdes Tid«. Han gjorde det dog i de senere Aar mest, naar ingen af Familien hørte paa det, især ikke hans Datter. Hun havde gaaet i de bedste Skoler og da hun var kommen til Skjelsaar og Alder, kom der engang, hvor Faderen havde vist et Par Skibskapitainer Vinranken fra Kristian den Fjerdes Tid i hendes Paahør 217 og hvor det gik op for hende, at det var en i historisk Henseende aldeles uholdbar Paastand.

Hun sagde ikke Noget, da de to Skibskapitainer hørte det; de stod og saa paa Vinranken og vedtog sammen med Forvalteren, at den »nok saa ud til det«; men da hun var alene med Faderen, sagde hun polisk: »Fader, hvor gammelt er Huset?«

»Det kan Du jo selv se, Din Tosse,« sagde han og viste paa den gamle Sandstenspladec over Døren, hvorpaa stod indhugget et 1760.

»Men hør Du, gamle Kapitain« - det var en Titel, Forvalteren fik af sin Kreds i Spøg, men som han nok kunde lide - »saa kan Vinranken vist ikke være fra Kristian den Fjerde, for han regerede fra 1588 til 1648.«

»Han gjorde Fanden, gjorde han,« sagde Forvalteren. »Hvoraf ved Du forresten det?«

»Det har vi lært; vi har lært naar alle Konger regerede.«

»Naa, saa det har I? Ja, det er en god Skole, min Tøs, vi holde Dig i.« Og saa klappede han hende paa Hovedet og hun kyssede ham paa hans graa Skæg, og man talte ikke [mere] om Ranken; men siden den Tid var det kun, naar han talte med Folk, der ikke vare kritiske, at han kom med sin Hypothese og selv da sagde han lidt mere henkastende, at »han troede«, at den var fra Kristian den Fjertes Tid, og stundom tilføjede han: »Min Tøs troer forresten ikke rigtig paa det, det stemmer ikke med hendes Lærdom - men de lærer jo saa meget nutildags.« Og naar han sagde noget saadant, hovmodede han sig maaske ligesaameget over den Tvivl, der var reist som over selve Træets historiske Ranker i sin Oprindelige Paastand.

Den Familie, der boede i dette Hus bestod af Forvalteren, hans Kone og Datter, som sagt.

Forvalteren hed Kapitainen for Spøg og var ret glad over at kaldes saaledes. Det hang sammen med hans Ungdoms Drøm, som havde været at blive Koffardikapitain. Men han var ikke kommen til at gaa til Søes. Han var, strax da han var konfirmeret, kommen paa Pladsens Kontor, der fik han strax Løn og det gjorde Udslaget, thi hans Fader var død og de vare meget fattige hjemme. Saa var han bleven paa det 218 Kontor, som forresten af et Kontor at være havde endel Skibsluft og ogsaa Skibslugt og hvor det meste drejede sig om Skibe.

Han var en hel Kjender af disse, skjøndt faa havde været saa lidt paa Søen som han. En Dag var han kommen ud til Dragør - en Rejse der havde været tænkt paa og talt om i mange Tider. Der havde han hørt et Par Lodser staa og mumle med Kikkert for Øjeit om hvad det var for et Skib, der gik derude; de syntes at de skulde kjende det, men vare dog ikke sikre i Sagen. Han traadte til og sagde: »Det er Christensens »Bellona«, der maa være [kommen hjem fra Riga. «]

Og ganske rigtigt: det var Christensens »Bellona«. Det var en lille Triumf, han nok holdt af at mindes.

De Skibe, der havde ligget inde paa Pladsen til Reparation fik han meget tilovers for, som en Læge for Patienterne paa Hospitalet. Han havde ikke Noget at gjøre med Ledelsen af Skibsværftet, han var kun Pladsinspektør, men han styrkede hele Værftets Kredit i den søfarende Verden ved den Interesse han viste for Skibene.

I de smukke Sommeraftener var det hans Fornøjelse at sidde paa sin Havehalvø paa en lille Bænk ved Gavlen og se ud paa Skibene, der laa i Kanalerne. Men det var lidt drøjt for ham, naar Pladsen saa en Dag blev tom efter et af de store, kjønne Skibe, der havde ligget der i længere Tid. Saa vaagnede den gamle Længsel, som han var »født« med og han faldt i mange Tanker over, hvor den nu gik paa sin Vej gennem de raske Bølger og havde en lignende Fornemmelse, som han kunde huske, han havde haft fra sin Ungdom, naar en eller anden god Ven eller Slægtning var gaaet paa de lange Reiser, især ved Sommertid, mens han blev hjemme, eller naar de havde haft Besøg af Familien fra Landet og de var reist bort.

Men fordi han havde den Følelse og fordi han om Aftenen med sin Pibe i Munden sad paa sin Halvø og saa paa de Skibe, som laa der, og nok kunde lide at tænke sig førende dem med Mesterskab paa farlige Farter - saa var han dog ingenlunde den Mand, der tungsindig gik og drømte om 219 at leve under en anden Stjerne end den, han var født under. Thi vel vilde det være en stor Misforstaaelse, at ikke de fleste Menneker gaa med enten en lille Længsel eller et lille Nag, eftersom de ere mere bløde eller mere bittre, over ikke at være blevne førte andetsteds hen i Livet. Men hos ham var denne Længsel, stille og godmodig som den var efter hans hele Naturel, afdæmpet yderligere ved den Erkjendelse, at han dog virkelig havde det ret godt, hvor han var.

Det var altsaa en Dag i Oktober; Solen skinnede, Luften var frisk; over det Hele var der en festlig Klarhed. Det var en Søndag, Arbeidet hvilede paa Pladserne, disse gjorde et vist Indtryk af at være fejede og ordnede ligefra Kulstøvslandet og til Saugspaanseggen, men det kunde jo nok være, at endel af det ordnede Indtryk skyldtes den klare Luft og det, at man vidste, at det var Søndag.

Men henne ved Pladsforvalterens Hus var alt virkelig pudset og ordnet. Den lille Have var revet og de visnede Blade fejede sammen og ført bort - saa godt det lod sig gjøre, thi der faldt bestandig, saa et saa et andet, saa et stort fra Kastanietræerne, saa et Par smaa gule fra Buskene; skjøndt ingen Vind rørte sig, havde de dog ikke Kræfter til at holde ved til en af disse Stormdage komme, der rydde saa ubarmhertigt op paa Grenene; og bedre var det for den Sags Skyld jo ogsaa at lægge sig til Hvile en stille lys Dag, seende endnu et Glimt af Sol end at piskes ned af Regnskyl og Blæst.

De visnede Blade faldt ned saa smaat, men ellers var Alting som blæst. Huset selv skinnede saa lyst i Solen, som om det ogsaa havde faaet en extra Pudsning, fra den lille Flagstang i Gavlen af Huset vajede der

Flag, et Flag, der ganske vist ikke var meget større end et Lommetørklæde, men som dog pyntede paa det Hele. »Kapitainen« havde selv hejst det, det var Noget, han altid selv vilde være om.

Inde i Huset havde der været Travlhed, men nu var man færdig. »Kapitainen« havde, efterat have bragt Haven i Orden, været nede i sin Kjælder og hentet et Par Flasker af 220 de mærkelige Vine, som han stundom fik til Gave af sine Venner, de rigtige Kapitainer. Det var Vine, der somme Tider nok kunde have udviklet sig paa en egen Maade, men ægte og mærkelige vare de altid. Nu var han i Pudsens, der selvfølgelig var blaa og med et vist Kapitainsnit over det Hele. Hans Kone havde endnu Noget i Kjøkkenet at varetage til Middagsmaden, thi hun nærrede for megen Mistillid til sin Pige til at lade hende være ene, og det skjøndt det var en Pige, der havde været der en Snes Aar og var fra Pladsen selv, fundet som en lille lidt forvoxet Tøs, der gik og samlede Spaaner, Datter af en af de faste Arbeidsmænd, der boede inde paa Pladsen.

Det var en sen Efteraarsdag, det regnede smaat og fint, men gennemtrængende og den lille Pige havde en tynd og slidt Kjole paa. Forvalteren og hans Kone havde set hende fra Vinduet gaa og samle Spaaner i Sækken. Det var egentlig forbudt Arbeidsfolkene at gjøre det, for det Første, fordi det stred imod god Orden, at de og deres gik omkring med saadanne Sække, hvori der kunde [være] adskilligt Andet end just værdiløse Spaaner, og for det Andet, fordi alt Affald af brændbar Art hørte til de Sportler, der tilkom Forvalteren. Da Tøsen imidlertid havde faaet Sækken helt fuld, gik Forvalteren ud, raabte hende an og sagde, at hun ikke maatte understaa sig at samle Spaaner, men bare skulde pille af med det, hun havde og bie, til han saa hende igjen med sin Sæk. Og da han var færdig kom hans Kone frem; den Bortviste var ikke kommet langt med sin store Sæk, og det faldt derfor ikke saa vanskeligt at faa hende raabt an for anden Gang, men denne Gang med det Paalæg at gaa om ad Kjøkkendøren for at faa sig en Bid Mad og en Taar Kaffe.

Om det Paalæg Forvalteren havde givet blev lige saa akkurat efterkommet som dette fra hans Kones Side, det vides ikke; nok er det, at den lille Pige blev siden den Tid oftere og oftere set i Kjøkkenet, og da hun var bleven konfirmeret, blev hun der med det Samme, og baade Forvalteren og hans Kone vare enige om, at der ikke i Kjøbenhavn og Christianshavn tilsammen fandtes en flinkere Ene pige, hvorfor Forvalteren ogsaa uddrog den Slutning, naar han 221 anstillede moralfilosofiske Betragtninger, at selv ud af et Onde som Spaansamling kunde der komme noget godt.

Men saa flink hun end var, turde Husmoderen dog ikke idag betro hende alene at passe Ændernes Stegning og den store Kage, der blev bagt. De to færdedes derfor i Kjøkkenet. Datteren derimod havde fri ligesom sin Fader. Hun havde klædt sig paa oppe paa sit Værelse og forvisset sig om, at hun saa godt ud. Saa havde hun endnu engang set sin franske Stil igjennem - hun læste til Lærerindeexamen - thi som bekjendt finder man lettere en eller anden Feil i sine Stile og hvad Andet man skriver, naar man ser det igjennem Dagen efter, end naar man løber det igjennem, medens Blækket endnu er vaadt. Og Frøkenen vilde gjerne finde Feil, thi hun var en meget samvittighedsfuld og flittig ung Dame. Men der var ikke en forkert Accent at finde - for hendes egne speidende Blikke ialfald.

Saa gik hun ned. Først forhørte hun sig som en god Datter, om hun ikke skulde hjælpe sin Moder med Et eller Andet, og blev ret glad, da der ikke var Noget af nogen Art, og saa gik hun udenfor.

»Er Fader her.«

Jo, Fader var her.

Saa gik hun hen, fik ham under Armen og saa spadserede de frem og tilbage udenfor Huset i den lille Have. Hun kunde ikke lade være under den langsomme Marsch at se paa sine smaa Støvler, thi de vare ganske nye, og hun havde ikke kunnet modstaa at tage dem paa idag, skjøndt Ingen vilde lægge Mærke til det uden højst hendes Moder, som egentlig helst maatte lade være at opdage det, da hun sikkert vilde finde, at hun slet ikke behøvede at bruge dem strax, og indskærpe den Erfaringssætning, at Fodtøjet bliver meget mere durabelt, naar man lader det staa noget, inden man bruger det. Nok er det, hun havde nu i ethvert Fald taget dem paa, hun var i saa godt Humør og trængte til at tage lidt nyt og pynteligt paa, bare for sin egen Skyld. Lidt nyt Pynt og godt Humør passe godt sammen.

Frem og tilbage gik de saa i den lille Have.

»Jeg begynder at blive sulten, min Pige,« sagde 222 Kapitainen. »Jeg vilde ønske, at Onkel Morbroder snart vilde komme.«

»Aa, han kommer nok snart, han er jo temmelig akkurat af sig.«

Atter gik de frem og tilbage. Luften var saa frisk og Solen skinnede saa muntert. Eva gav sig til at fløjte. Hun fløjtede godt, utilladeligt godt.

»Naa Tøs,« sagde Kapitainen, »Du er rigtig overstadig. Du fløjter, itroer jeg, det er da godt, at der Ingen er der hører det, saadan en stor Pige.«

Hun bøjede sig imod ham og fløjtede smilende videre lige op i Ansigtet paa ham.

Han lagde spørgende sin Haand paa hendes Mund, hun kastede sig leende bagover for at undgaa denne Knebling, men Legen stoppede pludselig, idet en Stemme lige ved hilste: »Goddag, Hr. Holm, Goddag, Frøken.«

Fader og Datter vendte sig om; for dem stod en høj, mager ældre Herre og ved hans Side en yngre, meget elegant klædt, der ligeledes hilste høfligt.

»Hr. Grosserer,« hilste Kapitainen meget høfligt og lidt flov over ait være greben i en saa lystig Situation, thi Grossereren var Pladsens Ejermand.

»Undskyld vi forstyrrer Dem,« sagde Grossereren; «jeg gik en Tour herinde med Adolph, som De ser her. Han er nu kommen hjem for at blive her.«

»Og efter de Aar, der ere gaaede, havde jeg nok Lyst til idag at opfriske gamle Erindringer og se paa disse Lokaliteter,« tilføjede den unge Mand. »Desuden efter den gode Frokost, jeg fik Guvernøren« - han slog sin Fader paa Skulderen - »til at rykke ud med, saa har man godt af at tage sig en Vending i fri Luft.«

»Ja, hvad mener De, Holm, disse Folk, der komme fra Frankrig og England, forlange varm Mad til Frokost og Frokost først Kl. 12½, og saa vil de have Rødvin - Rødvin! jeg beder Dem. Jeg drikker selv min Kaffe og dermed Basta; man kunde endda gaa ind paa et lille Glas Portvin, men Rødvin - der er jeg ikke med!«

Han saa dog ret velvillig paa Opfinderen af disse 223 anstødelige Noviteter. Denne saa atter paa Frøken Eva, som atter paa sin Side følte sig noget generet ved hans Beskuen, saa smilende høflig han end saa ud.

Den unge Herre mærkede formodentlig, at de to ældre Mænd iagttog hans Beskuen af den kjønne Pige; han tog Øjnene til sig og sagde til Forvalteren: »Ved De hvad, Holm, jeg siger til Fader, at denne Plads her paa ingen Maade indbringer, hvad den kunde og skulde.«

»Hvad for Noget,« sagde Kapitainen halvt forskrækket. Han betragtede Etablissementet som en ren Guldmine.

»Et egentligt Skibsbyggeri vilde betale sig ganske anderledes.«

»Ih, Vorherre bevares, det egner Pladsen sig vist ikke til, og det vilde koste forskrækkelig meget. - Hvormeget?«

»Ja, det kan jeg naturligvis ikke sige paa en Studs,« sagde den unge Mand. »Penge vilde det koste, naturligvis, men Penge vilde det ogsaa bringe ind.«

»Det vilde være forskrækkelig risikabelt,« sagde Holm aldeles forknyt.

»Vær De kun ganske rolig,« sagde Grossereren. »Lad ham snakke. Dermed er han tilfreds, og vi andre lade det blive som det er.«

»Ja, Guvernøren er seig,« lo den unge Mand. »Naa, vi maa vel føje ham. Han er forvænt, han forlanger, at de Yngre skal rette sig efter ham, det er den forkerte Verden, men han har nu engang faaet en skikkelig Søn. - En Dampmølle kunde forresten heller ikke være daarlig.«

»Ja, lad os saa gaa, for ellers troer Holm, Du er bleven rent forstyrret i Frankrig og i England.« Og han trak ham afsted i Armen.

»Stadig den forkerte Verden, jeg retter mig efter ham; jeg er bange for, jeg rent ødelægger ham. Men Farvel da!«

Saa gik de og der blev atter stille paa Pladsen. De saa godt ud, den høje, zirlige, ældre Mand og det unge Menneske, der med alt det Flotte og Lapsede der var over ham, var et meget kjønt Menneske.

Holm rystede paa Hovedet og brummede: »Dersom jeg ikke vidste, at der var saameget gammelt Kjøbmandsblod i 224 ham og havde set, at han godt kunde være en kneben Rad, da han var ung, vilde jeg være bange for, at han kunde faa det til at gaa galt. Nu løber han det nok af sig.«

Eva fandt i sit stille Sind, at han egentlig ikke gjorde noget rigtig godt Indtryk, men var dog glad over, at hun havde havt de nye Støvler paa.

Men de blev ikke længe ene. Medens Grossereren og hans Søn fjernede sig til den ene Side, kom der frem fra en Plankestabel en anden Gjæst, der aabenbart havde holdt sig tilbage, til de andre vare gaaede. Det var en ældre, lidt bøjet Mand med et fint, men alvorligt ja tungsindigt Ansigt. Da Kapitainen og hans

Datter fik Øje paa ham og hilste ham med det fornøjede Udbrud: »Onkel Morbroder! Goddag! Der er Du! Vi gratulerer, vi gratulerer!« - saa gik det tungsindige Udtryk over til et Smil, der havde noget højest bestikkende ved sig. Og da Kapitainen løb hen til Flagstangen og løste Snoren og lod Flaget kipe tre Gange, idet Gjæsten betraadte Haven, lo han helt fornøjet.

»Jeg maa jo ogsaa gratulere Eder,« sagde han. »Hvor er Mariane.«

»Hun er indenfor og venter Dig vist med Længsel - mest for Madens Skyld. Du kommer ikke et Minut for tidligt.«

»I havde jo Gratulanter lige til nu - saavidt jeg saa.«

»Aa - Du har staaet paa Lur - ja, jeg kjender Dig.«

»Naa, Du ved, at jeg generer mig for den Slags Folk,« sagde den Gamle lidt gnavent; »lad os nu ikke tale mere om det.«

De gik ind i det gamle Hus. Det begyndte at blive Eftermiddag, men det var endnu fuldt af Oktobersolens Skin.

»Aa, hvor her er godt,« sagde Onkel Morbroder og satte sig velbehageligt ned. »Man kan rigtignok idag se, at her er Fristed. Og her er det jo en ren Fornøjelse at blive 60.«

Søsteren kom ind og hilste paa ham. Han pakkede et Blad ud, som han omhyggelig indsvøbt havde holdt under Armen.

»Siden I nu er saa godmodige at holde af mine Kradsrier,« sagde han, »saa vær saa god at tage dette.«

Han rakte en lille Haandtegning hen, gjort med Vandfarve.

225

De Andre roste den meget, især Eva.

Hun tog den saa og stillede den forsigtig hen og førte ham saa højtideligt hen til »Fødselsdagsbordet«, der [var] dækket med en pyntelig hvid Dug, paa hvilken hun havde lagt en Krans af Blomster og Blade.

Der stod et Par nye Mundkopper, thi dem, han havde faaet netop for 10 Aar siden, da han blev 50, vare ved et ulykkeligt Tilfælde blevne slaaet i Stykker i Sommerens Løb. Der laa en broderet ulden Vest af den gamle Art, som han stadig gik med. Den havde Eva syet, og det var et stort Offer, ikke saameget for alt det Broderigarn, der gik med som fordi det slet ikke morede hende at have et saadant Haandarbejde for.

Onkel Morbroder var overordentlig tilfreds med sine Ting og takkede hver især hjerteligt, og det glædede dem, thi det var tydeligt, at han var En hvem man lagde Vægt paa at gjøre tilpas.

Hans Tegning gik nu ogsaa fra Haand til Haand. Det var Frelserens Kirke set fra Enden af Dronningens Gade, hvorfra den virkelig tager sig overordentlig godt ud.

»Kapitainen« kunde ikke noksom prise hvorledes Alting, hvert Vindue sad, som det skulde, i den gode gamle Kirke, som han hørte til.

Eva var glad over den levende Maade, hvorpaa det Hele var opfattet.

»Opfattet« sagde Kapitainen, »ja det er Ordet. Jeg har altid bildt mig ind, at de fire, jeg ved egentlig ikke, hvad det er for en Slags Evangelister der sidde paa Taarnet, ere vrede over Alt det, de ser foregaa dernede og det kan man godt ogsaa se paa Billedet; jo det er sgu godt opfattet.«

Onkel Morbroder lo fornøjet og kneb Eva i Øret. »Opfattet, opfattet, hvor lærer den Smaa de Ord fra? Jeg tænker snart, Du ogsaa kan skrive i Bladene.«

»Du troer nu altid, at man er saa uvidende og aldrig bliver voksen« sagde Eva. »Det maa Du virkelig vænne Dig af med.«

»Kom nu tilbords Børn,« sagde Husmoderen og lukkede 226 Døren op til Spisestuen, hvis veldækkede og velbesatte Bord saa nok saa fristende ud. »Gaa nu ind, ellers svarer jeg for Ingenting.«

Man satte sig til Bords, og Maaltidet gik overmaade godt. Maden var vellykket; der havde ingen Grund været til at nære Bekymringer og den gamle Flaske sjeldne græske eller spanske eller afrikanske Vin, hvor nu dens Herkomst maatte være, smagte de to ældre Herrer fortræffelig.

Kristian den Fjerdes Vinranke [havde] afgivet en noget sur Dessert.

»Kapitainen« udbragte en Skaal for sin Svoger i et helt Foredrag og Onkel Morbroder takkede ligesaa pænt.

Der blev hentet nok en Flaske og Passiaren blev livligere og livligere imellem de tre ældre. Man talte om gamle Dage og om Nutiden. Onkel Morbroder var just ikke lystig, endsige overgiven, men han var i rigtig godt Humør.

Eva var efterhaanden kommen udenfor Samtalen; hun lænede sig tilbage i Stolen og sad [og] saa ud paa Himlen der endnu var lys og klar med lette vexlende Skyer.

Onkel Morbroder fulgte hendes Blik.

»Aa ja, hvor har man det godt i en saadan fredelig Afkrog« sagde han halvt ved sig selv, men ogsaa halvt til hende.

Hun blev lidt forvirret ved denne Henvendelse, men svarede dog om end lidt undselig: »Det er vist, men jeg synes dog at man maa have det bedre paa et stille Sted, naar man først har været ude og oplevet Noget.«

»Hvad er det Du siger der, min Pige,« sagde hendes Moder, »opleve - ligesom vi ikke oplevede mange Ting herinde paa Pladsen, skjøndt vi ikke har Gaden lige forbi os. Det er jo ikke mere end i forrige Uge, at Jens Olsen faldt ned fra Kranen og brækkede sit Ben; jeg vil nu slet ikke tale om hvad man kan opleve i sit Hus.«

»Ja Mutter, det kan nu ikke nytte Noget,« sagde »Kapitainen«, »det er Noget, hun har arvet efter mig. Vorherre skal vide, at jeg er tilfreds med, hvorledes jeg har det her, og jeg takker ham hver Dag derfor. Men, naar jeg dog blot vidste, 227 at jeg havde været over Atlanterhavet, blot en eneste Gang, saa vilde jeg endnu føle mig meget bedre. Jeg vil nu slet ikke tale om Kap.«

»Om Kap?«

»Ja, jeg ved saamæn ikke selv, hvorfor - om det er fordi det ligger helt dernede paa Hjørnet af Afrika, eller fordi jeg fik Ug i Kaplandet til Examen, men det har min Lyst altid staaet til fremfor noget Andet at faa det at se. Kapstaden og Taffelbjerget, det gode Haabs, og paa Vejen det grønne Forbjerg og Guinea?Kysten. Ja, saa vilde jeg have været glad. Jeg kan endnu om Natten drømme om, at jeg har været og ved saa livagtig, hvorledes der ser ud. Men det forslaaer ikke.«

Hans Kone rystede paa Hovedet. Egentlig troede hun, at han havde drukket lidt formeget af den stærke Vin. Men hun nøjedes med at sige: »Ja, Menneskene ere nogen underlige Nogen.«

Nu var Onkel Morbroder bleven taus, og lidt efter reiste man sig fra Bordet og gik ud i den lille Have.

Der var endnu ganske lyst paa den klare Dag, skjøndt Solen var ved sin Nedgang; og Alting i det brogede Sceneri, som omgav den lille Halvø tog sig ypperligt ud.

Eva satte sig paa den lille Bænk ved Gavlen og saa ud paa Kanalen og Skibene, hvis Master og Reisning tegnede sig skarpt paa den blege Aftenhimmel og fortalte om det Fjerne.

»Saa Du synes ogsaa det kunde være rart at opleve Noget min Ven,« sagde Onkel Morbroders Stemme pludselig ganske nær ved hende.

Han talte lidt sagtere og mere fortrolig end han plejede.

»Det synes jeg nok,« svarede hun lidt undseligt, thi det laa ikke for hende at udtale sig meget om sine Tanker og Følelser. Hun var tilbageholdende af Naturen og hendes hele Opdragelse og Levevis havde yderligere udviklet denne Egenskab. Saameget hun holdt af sine Forældre egnede de sig ikke til at vinde et ungt, blødt Pigesinds Fortrolighed og Veninder havde hun ikke havt nogen af, knap nogen jævnaldrende Omgang. Pladsen havde i høj Grad været hele hendes Omverden.

228

»Det synes jeg nok,« svarede hun derfor lidt trykket paa Spørgsmaalet, om hun saa gjerne vilde opleve Noget.

Onkel rystede paa Hovedet med sit lille Smil og sagde:

»Ja, ja, Du er saa ung, lille Pige. Vær Du ganske rolig, det man oplever er sjelden til Ens Fornøjelse, det er allerbedst at opleve saa lidt som muligt, at blive siddende i en lun Krog som den I har her. Hvad behøver man mere? Huset er ikke højt, men det ligger fredelig skjult, Ingen har ondt af det. Haven er lille, men Aarstiderne vexle i den som i de store. Sommeren har Grønt og Blomster, Vinteren har Sne og Stilhed. Og vil

I se videre ud og tænker I paa den store Verden, saa har I Skibene i Kanalen, de kommer stadig med Hilsen fra den og giver Liv og Bevægelse og kan ogsaa give Eder nok at tænke paa. Nej, min Pige, herinde er nok; her er godt.«

Det Sidste vilde Eva nu mindst af Alt benægte, og alligevel Ja, hun vidste ikke rigtig selv, hvad hun mente, det der mest formørkede hendes Tilværelse var Tanken om den Lærerindeexamen som skulde tages og særlig Regneopgaverne, det andet var hun ikke saa bange for. Men selv om hun tænkte sig, at hun havde denne Examen overstaaet og vel overstaaet, forekom det hende, at der kunde være Et eller Andet, som nok tillige turde arrivere. Men det var Noget, som Onkel Morbroder var for gammel til at tænke paa. Og ellers havde han naturligvis Ret.

Da det gik saaledes frem og tilbage i hendes Tanker, svarede hun ikke men nøjedes med at rulle en Blomst, hun havde plukket i Astersgruppen frem og tilbage i Hænderne.

Onkel Morbroder saa paa hende med et fiffigt Sideblik og et lille Smil og sagde: »Ja, ja, Du skal have Lov til at sætte et lille Spørgsmaalstegn ved hvad jeg siger om at blive i Krogen hele Livet. Vi kan jo ikke Alle være lige kloge. Og var Du saa klog som jeg, min Tøs, saa saa det galt ud for de unge Herrer. Der gaa vel allerede nok af dem og snuse.«

»Gud ved, hvor de skulde komme fra og snuse,« sagde Eva overgivent. »Herinde paa Pladsen er der saamæn Ingen, der kommer og finder En, men her kan man faa Lov til at 229 sidde og vente sin hele Levetid som gammel, gammel Jomfru.«

Der var et lille, et ganske lille Smil om hendes Mund, da hun talte om hvor uset, man var paa Pladsen, men det opdagede Onkel Morbroder ikke.

ANDET KAPITEL.

Onkel Morbroder boede omme i en af de stille gamle Tværgader paa Christianshavn.

Dat er en ganske egen By for sig, dette Christianshavn, der for de fleste Kjøbenhavnere kun staaer som en ligegyldig og forsvindende Tilføjelse til selve Hovedstaden. Saaledes er det ikke. Christianshavn er Noget for sig, og det har været det i en endnu højere Grad inden den nye Knippelsbro brød en bred Bane igjennem den for den store Trafik. Før var det anderledes: Naar man da havde passeret den løjerlige gamle Bro med sine portlignende Opstandere med de løjerlige Figurer, blandt hvilke en imod Dansk Handel og Skibsfart velsindet Neger var bleven særlig mishandlet, kom man ind i en By, der var halvtredsindstyve Aar bagefter det Kjøbenhavn, der laa paa den anden Side af det møre Forbindelsesled. Der var i denne By ingen store Butikker med moderne Udstillinger, ingen pralende Skilter. Husene selv vare Alle Huse som Kjøbenhavn havde dem i Aarhundredets Begyndelse. Der var endel gamle anselige Kjøbmandsgaarde, nogle af disse var endog meget smukke Bygninger, og imellem dem almindelige Borgerhuse, der alle lignede hinanden i deres Snit. De fleste Huse med borgerlige Gadedøre, adskillige [med] smaa Stenmærker, der viste tilbage paa ældre Tider. Over dem alle var der det nøgterne, noget kjedelige, men beskedne og ligesom agtværdige, som prægede de Bygninger imellem hvilke vore Bedsteforældre færdedes i Frederik den Sjettes Dage. Christianshavn saa ganske uforandret ud som hele Kjøbenhavn maa have set ud den Tid. Ingen Huse er moderniserede, ingen pynte sig koket med moderne Lapserier paa sine Façader, Speilglasruder og Altanvinduer og lignende 230 Hoffærdighed; byggedes der en Gang imellem et nyt Hus saa holdt det sig uden alle Fordringer i samme Stil som sine Naboer og Gjenboer.

Der var enkelte grusomme Rønner, Fattigdommens og Elendighedens Kaserner, der var enkelte slemme Kroer, men de fleste vare skikkelige gammeldags Gjæstgivergaarde med gammeldags Navne. Det Borgerlige, det Jævne, det Skikkelige, Gammeldags var i det Hele Præget for Byen.

I disse Gader havde ogsaa Færdslen sin egen Karakter. Der var dengang slet ikke Tale om Sporvogne og af Omnibusser saaes kun de mærkelige gamle Invalider, sande Veteraner af Kjøretøjer, som besørgede Amagerkonerne ud til Sundbyerne og til Dragør. Man saa nok Herskabsvogne, thi der høre adskillige rige Folk til derude, men ellers ikke mange Vogne; Droschker have ikke meget at gjøre paa Christianshavn. Folk give sig heller ikke meget af [med] at gaa paa Gaderne undtagen lige i Midtergaden. I alle Sidegaderne er der mest Børn, som lege, thi der er i disse rolige Egne ikke meget at risikere ved at sende dem ud; ellers ser man ikke flere Folk end i Provinsbyerne.

Den brede Kanal, som strækker sig paa Tværs gjennem [Christianshavn,] giver en Del af Byen sit

ejendommelige Præg; det er en temmelig snavset Kanal, hvis Vand ved Sommertide kan være slemt at se paa og endnu slemmere at lugte, men den ser slet ikke ilde ud med sine gamle Bolværker og sine smaa Broer, og længere ud ad Havnen til hvor der ligger Skibe og Pramme i den, er der Partier ved den og dens gammeldags Omgivelser, som ingen Kjøbenhavnervilde tro var fra hans Naboskab, men henvise til Amsterdam eller Rotterdam eller et andet Sted med et lignende Navn - hvis ikke Frelserens Taarn stadig knejsede i Baggrunden.

Kanalen deler yderligere Christianshavn i to Partier saaledes, at det der ligger nedenfor den har et endnu mere afsidesliggende og af en nyere Tid uberørt Præg end det første.

Og her i en af disse rette, stille gamle Gader, i et stille gammelt Hus, tarveligt, men ordentligt, boede Onkel Morbroder.

231

Han graverede Kort, især Søkort og kaldte sig Kobberstikker.

Han var anset for Mønster paa en fin og omhyggelig Arbejder og havde nok at bestille i sit Fag, der saa ogsaa pænt og hyggeligt ud i hans Værelser. Hans Arbeidsværelse havde meget mere Præg af at være en Kunstners Atelier end en Kobberstikkers Arbejdsstue. Det Vindue foran hvilket han sad [og] arbejdede var lavet om og gjort saa stort [og] lysrigt som Stuens Dimensioner tillod, saa at der kunde falde den rette Belysning over de blanke Kobberplader, hvor det gjaldt at sætte Linierne og Punkterne med den største Nøjagtighed. Rundt om paa Væggene hang udførte Haandtegninger og Studier, dels med Blyant dels ogsaa med Oliefarve, der hang ogsaa nogle udførte Malerier. Saa man ind i Stuen ved Siden af, og Døren stod i Reglen aaben, det lavede op, saa hang ogsaa der Malerier og iblandt dem et større, for hvis Skyld dette Værelse i Virkeligheden var lejet med til Lejligheden.

Imellem disse forskellige Arbejder hang der forskellige Reiseerindringer fra fjerne Lande; der var gamle, støvede Palmeblade og der var Afstøbninger og der hang ovenikjøbet en gammel Chakot, som ikke var det mindst mærkelige Stykke i denne Samling af gamle Relikvier fra de bevægede Dage.

De Arbejder, der hang paa Væggene vare nu undertiden nok værd at se paa. Noget af det var løst henkastet, andet var omhyggeligt, ja pillent udført, med hollandsk Kjærlighed til Detaillens Behandling og Respekt for det Mindste og de mest hverdagsagtige Gjenstande som Lyset og Livet helligede. Men i det Alt var der Talent, aldeles utvivlsomt Talent.

Og dog sad han der og stak Kort, og gjorde det ovenikjøbet efter eget frit Valg.

Sagen var den, at han havde villet være Kunstner, men havde opgivet det temmelig hurtigt og trukket sig tilbage i en beskeden og fordringsløs Stilling, hvor han var tilfreds.

Han boede ene her i Huset, men havde dog en Slags Husfælle.

Det var en gammel Mand, som havde et Værelse oppe paa Kvisten. Han havde i sin Tid været Grosserer og det var gaaet ham ret godt, han havde kunnet leve som en velstaaende Mand indtil han under en af Kriserne gik Fallit; og havde han duet til at føre sin Forretning respektabelt i rolige og lette Tider, saa laa det ganske over hans Kræfter at reise den, efter at Alt var faldet og endnu mindre [mægtede han] at bryde sig en ny Bane. Det gik mere og mere fattigt for ham. Hans Kone døde, et Barn, en Datter, døde, det andet og sidste, en halvvoxen Søn, gik til Søes og lod efterhaanden ikke mere høre fra sig.

Nu sad han deroppe paa Kvisten, en ensom gammel forpjusket Fugl, for hvem det altid var Slud og Vinter i Livet og som kunde tænke tilbage paa de Dage, da det var Sommer og god Tid for den og alle dens.

Gamle Baumann, som han kaldtes i Huset, undtagen af Værtinden, hvem han gjorde Besøg Nytaarsdag og som kaldte ham »Hr. Grosserer«, levede nu af den Løn, han fik for at føre Bøgerne hos en velstaaende Brændevinsbrænder. Lønnen var knap; der manglede netop de halvhundrede Kroner om Aaret, fandt gamle Baumann, der kunde sikkre ham, at han altid havde Noget at lægge i Kakkellovnen og Raad til at tænde Lampe hver Aften. Det er meget muligt, at Brændevinsbrænderen, som slet ikke var værre end Folk er flest, gjerne havde givet ham det Tillæg, men - som Folk er flest - han tænkte ikke over det; en Gang imellem forærede han ham derimod et Par Flasker god Portvin og andre Luxusting, engang en Papirskurv med Broderi paa.

Da Holm, som Onkel Morbroder hed, var kommen her ind i Huset, var det imidlertid bleven bedre med den Gamle. Han forstod hvad der var i Vejen med den gamle Kvistboer og tænkte, at en slagen Mand ofte kan hjælpe en anden Slagen.

Gamle Baumann havde den Vane ofte at gnide sig stærkt i Hænderne; der var paa hele Christianshavn, ja i Kjøbenhavn med ikke en Mand der gned sig i den Grad i Hænderne som Baumann, naar han tog fat. Det var ikke for at varme dem, skjøndt de kunde stundom nok trænge til [det], det var endnu mindre fordi han

var i glimrende Humør over Nogetsomhelst. Det er ikke godt at sige, hvad Grunden oprindelig var, men nu var det en Vanesag hos ham at tage sig nogle Ture af den voldsomste Hændergnidning; især maatte han altid have sig en Extratur, naar han skulde 233 begynde paa Et eller Andet, naar han skulde tiltale En eller gaa ind et Sted. I Begyndelsen da de vare blevne Husfæller, hørte Holm naar han om Aftenen sad i sin Stue, der vendte ud til Trappen, oftere den Gamle komme ned fra sin Kvist, stanse udenfor hans Dør og tage sig en Hændergnidning, saa Benene knagede. Saa var det et Øjeblik stille og saa tøflede han atter ovenpaa.

Det gjentog sig adskillige Gange; Holm begyndte at forstaa, at den Gamle tænkte paa at gaa ind, men af en eller anden Grund manglede Mod til den afgjørende Banken. En Aften, da han saa atter hørte ham, nærmede han sig Døren og raabte meget højt: »Kom ind«; det var mere hensynsfuldt end udendvidere at lukke den op, det havde set ud, som om han vilde gribe den, der stod udenfor i Et eller Andet.

»Kom ind!« lød det saa, Hændervridningen stoppede øjeblikkelig og efter et Øjeblik Pause kom et lille beskedent Pik fra Døren. Nu lukkede Holm den op. Gamle Baumann stod derudenfor, uden Hat men med sin gamle Vinterfrakke paa og Kraven trukket helt op om Ørerne.

»Jeg vilde gjerne spurgte, om De kunde laane mig Berlingske Morgenavis et Øjeblik.«

Det kunde Holm nu godt, da han holdt den sammen med Værtinden og han leverede ham den derfor. Men den opsmøgede Vinterfrakke, som aabenbart ikke var taget paa for at gaa ned ad Trappen, gav ham den Ide, at det dog maaske ikke var Læselyst alene, som havde drevet den Gamle.

»Vil De ikke sætte Dem ned?«

»Jo Tak, det vil jeg gjerne; jeg er bleven lidt kold. Det v i l slet ikke brænde i min Kakkellovn. Det er en daarlig Kakkellovn, en meget daarlig Kakkellovn.« Det Sidste kunde være ganske sandt, men det maa dog billigvis indrømmes den, at naar der intet Brændsel og ingen Ild er, vil det ikke heller brænde selv i de allerfortræffeligste, med alle Nutidens Konstruktionsforbedringer udstyrede Ovne.

Gamle Baumann tog sig altsaa en Extratur med Hændergnidning og satte sig saa ned i den hyggelige, varme og oplyste Stue.

Han fik ikke læst, men han fik passiret endel. Han fortalte om, hvorledes det var gaaet ham i Livet.
234

»Jeg var en rig Mand, Hr. Holm, vi boede paa første Sal, jeg holdt Landsted, jeg havde Hest og Vogn.«

Der var lidt Overdrivelse og Praleri i det altsammen, saa stort havde det slet ikke været for ham, men han var med Aarene begyndt stadig at lægge lidt til paa sine fordums Herligheder.

»Men synes De ikke, naar Alt kommer til Alt, at man har det ligesaa godt herude som De havde det i Deres Velmagtsdage?«

»Aa nej, Hr. Holm. Aa nej, det synes jeg slet ikke.«

»Naa,« svarede Holm, »det kan jeg nu ikke forstaa, jeg synes nu netop, man har faaet det godt, efterat man er kommen ind i sin Krog - undtagen det, at man bliver gammel. Naar Alt kommer til Alt, er det ikke rart at mærke, at man bliver gammel og kun bliver Baggrund.«

»Gammel! Ja! Og ene. Kone, Børn - borte.«

»Hm. Ja. Saa er det bedre ingen at have havt.«

»Nej, det er det ikke, Hr. Holm. Undskyld, Hr. Holm, det er det ikke. Jeg vilde ikke bytte. Det er forbi Altsammen, men jeg holder meget af at tænke derpaa i de lange Aftener og om Natten, naar jeg ikke kan sove. Jeg sover ikke godt mere, Hr. Holm. Jeg kan nok falde i Søvn, men jeg vaagner saa let midt om Natten og saa kan jeg ikke falde i Søvn. Det er kjedeligt.«

»Naa, og saa tænker De paa gamle Dage?«

»Saa tænker jeg paa gamle Dage. Og paa, at jeg selv skal dø om ikke saa lang Tid.«

»Det er ikke morsomme Nattetanker.«

»Det er ikke saa slemt at tænke paa, aa Gud, det er slet ikke saa slemt. Havde jeg gjort falsk Ed, saa

»Falsk Ed?«

»Ja, Hr. Holm. Jeg kunde have friet mig for Falliten, hvis jeg havde villet gjøre en falsk Ed imod en

Fordring paa mig, og det gaar sommetider i Handlen som det slet ikke skulde. Men jeg gjorde ikke falsk Ed.«

Saadan gik det første Besøg og der kom mange efter det; thi det var en Pokkers standhaftig Kakkelovn med ikke at ville brænde, som gamle Baumann havde paa sit Kvistkammer.

235

I Begyndelsen gik det som den første Aften, at han stod udenfor og gned Hænderne uden at banke paa, og at Holm naar han hørte ham, skyndte sig at raabe »Kom ind«. I Begyndelsen var der ogsaa stadig et eller andet Paaskud som den gamle Mand havde, saa om at laane Avisen, saa med at faa sit Uhr stillet. Men efterhaanden lærte han selv at banke paa og ophørte med sine bestemte Ærinder. Et »Godaften, hvorledes har De det?«, en lille Hosten og en Gnidningstur det var nu hele Introduktionen. Saa sad de i Reglen hele Aftenen sammen. Havde Holm et Arbeide for eller havde han ikke Lyst til at tale, saa taug han og den Anden sad med eller uden en Avis og saa paa Ilden eller nippede til en Toddy af god gammel Rom, som der ofte vankede.

Sommetider fik de saa Besøg, Eva kom og saa til sin Onkel. Hun holdt nok af at smutte hen og besøge ham om Eftermiddagen, naar hun var færdig vel at mærke med sit Hjemmearbeide til Kursus. Det gik hurtigt for hende; hun forstod ikke, hvorledes de andre unge Damer kunde klage sig saa stærkt over, at de *bogstavelig* ikke kunde blive færdige hele Aftenen, om de ogsaa *aldrig* saa *gjerne* vilde. Hun var aldrig saa ophængt, at hun ikke havde Tid tilovers om Aftenen. Men naar hun saa var færdig, havde hun rigtignok ofte ikke Lyst til at tage fat paa andet Arbeide; hun var lidt træt til at læse og Huset var hun helt fritaget for at tage sig af paa Grund af »Kursus«, og det var hun ganske glad over.

Men saa hyggeligt og herligt hun end fandt det grøntbevoxede Hus paa den aflukkede Plads, saa kunde det dog falde lidt ensformigt at sidde der med Hænderne i Skjødet paa lange Aftener. Veninder havde hun ikke og saa løb hun hen til Onkel, der kun boede et Par Minutter derfra og som altid var hjemme om Aftenen og som altid med en fornøjet Stemme raabte »Kom ind!«, naar han hørte hende komme farende op ad Trapperne, thi selvfølgelig løb hun altid op ad [Trappen], baade naar hun var bleven bange for en eller anden uhyggelig Person - hvilket hun ofte var - og naar hun ikke var bange for nogen Ting i Verden og netop derfor trængte til at løbe.

236

Ved Lys saa hans Værelser rigtig godt [ud]. Den kunstneriske Dekoration af Væggene, der i sin brogede Mangfoldighed vakte livlige og fornøjelige Indtryk.

Naar hun kom, blev der ogsaa tændt Lys i Værelset ved Siden af, og medens han stod og arbeidede sad hun saa og [saa] paa det ene og paa det andet. Der var en Tegning af en mægtig romersk Ruin, der et Studie af en solbeskinnet Genfersø, der var den gamle Chakot, som havde set Revolutionen i Paris og tilhørt en Soldat, som Onkel Morbroder, der dengang arbeidede der, med Fare for sit eget Liv havde frelst fra at blive massakreret og givet Skjul i sit Kammer.

Hendes Fader fik sine Indtryk af det fjerne og det fremmede Liv, som han holdt af fra Skibene, der kom og besøgte hans Plads. Han fortalte da om det Liv, han havde ønsket at føre, naar de laa derinde og Vindene knirkede med Toug og Stænger i deres Reisning. Skibene havde ikke meget at betro hende; hun fandt ærlig talt, at de vare nogle temmelig kjedelige Tingester, og enten det nu var »Svanen« fra Svendborg eller det var »Maud« fra Rio saa sagde de hende ganske det Samme. Anderledes var det med Væggene i disse Stuer, især naar Onkelen fortalte lidt om dem. Han var ikke meget ordrig, men hvad han sagde kunde være meget malende for den Situation eller den Stemning, det gjaldt at gjenkalde.

Naar de havde været alene i nogen Tid hørte de gjerne gamle Baumann gnide sine Hænder udenfor. Han passede paa Alt hvad der foregik i Huset, naar han sad oppe paa sit Kammer og vidste altid, naar den unge Dame var hos Onkelen. Og saa modstod han næsten aldrig Fristelsen til at melde sig. Det var Selskabsaftener for ham, hun var saa elskværdig imod ham, som om ogsaa han var hendes Onkel, og saa var der tillige Udsigt til et lille Slag Kort, som han holdt forskrækkelig meget af. Derfor kneb det ogsaa for ham at holde sig ovenpaa, saasnart han vidste, at hun var i Huset og selv om han havde bestemt aldeles fast og uigjenkaldeligt, at iaften skulde de To have Lov til at være alene, saa varede det dog ikke længe, inden han tog Spørgsmaalet op til fornyet Behandling og saa varede det heller ikke længe, inden han fik sit tykke graa Haar redt pyntelig igjennem og den blaa Frakke med de hvide Sømme, der var Søndagsfrakken, som blaa 237 Frakker altid er for saadanne gamle Fyre, taget paa og i sin Puds stod og rev sine Hænder udenfor Onkel Morbroders Dør, som om det gjaldt at gnide Ild i dem.

Det var et løjerligt Selskab at se paa, de to Gamle og den unge, kjønne Pige, men de kom godt ud af det sammen, og morede sig rigtig godt.

Man drøftede ikke meget Dagens Begivenheder, thi dem vidste Onkel Morbroder ikke meget Besked om og han brød sig ejheller om at faa Noget at vide. Gamle Baumann holdt nok af at fortælle, hvorledes han fandt, det Hele skulde være, men maatte holde det Meste af sin Visdom henne paa Brændevinsbrænderens

Kontor; der gik han for en Mand, der var noget mere end almindeligt, men Onkel afviste stadig hans Betragtninger over hvorledes dette eller hint skulde ordnes eller styres eller forbedres med et tørt: »Ved De hvad, Baumann, hvad jeg troer?« - hvortil Baumann, som kjendte Fortsættelsen noget forknytt svarede: »Ja, jeg ved; thi De troer, at det gik galt alligevel« - hvortil den Anden saa nikkede og sagde et »Nok muligt« eller en lignende Antydning af, at der nu engang ikke, var noget Mønster værdigt at bringe ud af det Hele, hvorfor det ikke var Umagen værd at gjøre sig formegen Ulejlighed.

Naar det derimod var andre Ting, der var Tale [om,] kunde den gamle Kobberstikker være meget veltalende. Fik Eva ham til at tale om sine Reiser, om »de gode Dage«, som han kaldte det i München og i Paris, saa kunde det gaa i Timevis. Ligesaa var det, naar hun fik ham ind paa at tale om de forskjellige Kunstskoler. Paa sine gamle Reoler og i sine Kommodeskuffer havde han ypperlige Billedværker og smukke Stik og ved Hjælp af dem illustrerede han sine Foredrag. Det var en stor Fornøjelse for Eva, og hun lærte meget af dem. Var de inde paa slige Emner, kunde de To blive ved, indtil gamle Baumann begyndte at rumstere altfor ivrig ved det Bord, hvor den gamle Jettonskasse og Spillekortene havde deres Plads. Saa fik man sig et lille Parti, saa spiste man til Aften, og saa fulgte i Reglen begge de Gamle Eva hjem, en rolig Tour gennem de stille Gader, der saa endnu mere fredelige ud end om Dagen. Man fulgte hende til Pladsens Port, hun lukkede sig ind og de ventede udenfor den, til hun 238 ved en lystig Fløjten signaliserede, at hun lykkelig og vel var kommen over det ensomme Stykke mellem Porten og det grønne Hus. Hun var slet ikke bange for at gaa forbi de gamle Tømmerbunker og oplagte Baade, hvori hun kjendte hver Planke, men gamle Baumann havde indført denne Forsigtighedsforanstaltning, som dog var af meget tvivlsom Værd, da den Port, de holdt Vagt ved var lukket indefra, men den var [derfor] ikke mindre velment.

Saaledes gik Aftenerne, mange Aftener.

Det var en Aften, ikke længe efter Fødselsdagsfesten i det grøntklædte Hus. Eva var gaaet hen til Onkelen, han hørte hendes hurtige Løb op ad Trappen og sagde glad: »Kom ind!« og modtog hende med endnu større Hjertelighed end ellers.

Han hjalp hende selv Overtøjet af, hun glattede sit Haar med begge Hænder, rettede paa sin Krave, og kastede et ganske lille Blik i Speilet, thi hvor man saa er, vil man dog gjerne se lidt godt ud. Saa satte hun sig tilrette i den gamle Sofa, men saa i det Samme halvt forskrækket op, thi en heftig Bankens brød løs i Loftet. Onkel Morbroder saa paa hende og smilede: »Aa, det er gamle Baumann,« sagde han, »han ligger syg det Skrog og har nu hørt, at Du er kommet.«

Han tog en Stang, som aabenbart til den Ende var opstillet ved hans Stol og bankede et Par Slag til Svar. Men Svaret syntes ikke at være befundet tilfredsstillende, thi en ny Bankens paafulgte.

»Du maa vist selv sige Godaften, Eva,« sagde hendes Onkel og rakte hende Stokken, »men bank der i Hjørnet ved Døren, ellers gaaer Gibset ned.«

Eva tog Stokken og bankede et Godaften; det hjalp. »Aa hør, Onkel, jeg vil heller løbe op ad Trappen og se til ham, det gamle Skind.«

»Ja vel, gjør Du det.«

Hun kom ned lidt efter. »Det var godt, jeg gik op; han kan rigtignok ikke taale at tale, men han blev dog ret glad. Du har nok forresten været deroppe før mig, kunde jeg da se, for jeg kjendte da det Meste af Tingene.«

»Slagne Folk er Kammerater,« sagde den Gamle, »de maa hjælpe paa hinanden.«

Eva strøg sit Haar tilbage med begge Hænder som hun 239 plejede at gjøre, naar der var Noget, som hun vilde være opmærksom paa og sagde:

»Slagne Folk, Onkel Morbroder, hvad vil det sige, er Du slagen?«

»Finder Du ikke?«

»Nej, det kan jeg slet ikke forstaa, Du er. Du har det jo godt, Du er dygtig - og har ogsaa Folk, som holde af Dig.«

»Ja« - han smilede venligt - »det sidste er sandt nok; som gammel Pebersvend kan jeg rigtignok ikke klage i den Henseende. Men dog er det sandt, hvad jeg sagde, min lille Pige.« Han talte lidt sagttere og mere langsomt. »Jeg er slagen; jeg vilde jo have været Kunstner, men vel at mærke en Kunstner, som der var noget ved; men det blev jeg ikke.«

»Hvorfor ikke?«

»Det er saa sin Sag at forklare, men skal man engang tale om det, er det ligesaa godt at tale rigtig ud om

det. Ser Du Talent det havde jeg nok, det er jeg vis paa; nogen Originalitet ogsaa, det troer jeg da. Men alligevel, jeg maa have manglet Noget af det, der gjør, at Kunst bliver det rette - - - thi jeg vil være retfærdig, jeg vil ikke betragte mig som en Martyr og paastaa, at de, der vare imod mig, og det var næsten Alle, havde ganske Uret og jeg alene Ret. Ser Du det Maleri, der hænger derinde. Det var mit første store Billede og det blev det sidste. Jeg havde havt udstillet flere mindre Stykker i adskillige Aar, og det var gaaet ganske godt; de bleve solgte og de blev vel omtalte af mine Kammerater og af Publikum. Imedens arbeidede jeg paa det store og tænkte: »Ja, ja, naar det kommer, saa skal I bare faa at se, hvad jeg rigtig duer til. Jeg arbeidede paa det kan Du tro og forandrede det og gjorde det bedre, saa hist og saa her og tænkte en Del paa den Lykke, det vilde gjøre. Jeg viste det ikke til Nogen, men saa det i mit stille Sind, det nægter jeg ikke, maaske belønnet med Udstillingsmedaille og kjøbt til Galleriet. Det er lykkelige Timer, kan Du tro, en Kunstner har ved sit Arbeide, naar det gaaer godt for ham, og naar han er tilfreds med hvorledes han kommer saa fra Et og saa fra et Andet og føler de nye Tanker komme frem hos sig. Der er mange gode Ting i Verden, Du, men der er ikke Noget saa godt.

240

Naa, men saa til Gjengjæld, naar man i sit Arbeide ser noget Jux, saa er det noget saa bittert, ja det kan Ingen heller gjøre sig Forestilling om, som ikke har prøvet det. Men det kom jeg til. Det store Billede fik ikke Medaille og blev ikke kjøbt til Galleriet og blev ikke beundret af Nogen - og heller ikke af mig selv og det var det Værste. Da det vel var kommen op paa sin Plads begyndte Sløret at falde fra mine Øjne og hver kritisk Bemærkning, jeg hørte, og det var mange, flængede det mere og mere bort. Jeg syntes jo nok endnu, at der var noget Talent i det, men det var jeg nok næsten bleven ene om - Folk holder saa meget af at slaa hurtigt om med den Slags Meninger - men det var uroligt og uensartet og svagt i sit hele Udtryk, kortsagt det var et stort Misgreb. Det var et haardt Stød. Jeg vilde trøste mig de næste Aar og gjorde atter et Par mindre Billeder færdige af dem, der før havde gjort megen Lykke. Men nu var Alt forandret. Der var heller ingen mere, som brød sig om dem. Det gjorde ondt, og ser Du, saa stoppede jeg op. Saa sagde jeg til mig selv: Om jeg nu ogsaa vilde være energisk og holde ud, som Somme maaske vilde gjøre og mange flere finde, at man burde gjøre, hvad Fornøjelse vilde jeg saa vel have af det AltsammenHvad er det at være en anset Kunstner? At man af Nogle omtales ret pænt og af Andre rives [ned], og at Alle have Lov til at gaa og rode op i det Inderste og Bedste i En. Der kommer nok en Dag, da Alle tale mest pænt om En; det er den Dag, de høre, at man er død. Og saa kommer man til at staa i et Lexikon med et Par Linier ved sit Navn mellem en Mængde andre Mennesker, som Ingen i Virkeligheden bryder sig det Mindste om. Og for at naa det, skulde man døje alle de mange Bekymringer og Besværinger og lade Alle stikke deres Næse i En. - Og saa en Ting til. Man bliver saa let misundelig og nidsk paa Andre, naar man er med i Legen og det er Ting, som det nok er værd at gjøre endel for at rense sig ud fra. Jeg sagde til mig selv: for hver 10 Kunstnere, som komme frem i Verden og komme i Lexikonerne og det Hele, er der allermindst 90, som akkurat ligesaagodt kunde være komne ligesaa vidt, men som paa Grund af Tilfældigheder blive Droschkekuske og Handelsmænd og Ladegaardslemmer og hvad ved jeg. Jeg vil heller slutte mig til dem og være 241 tilfreds med dem, og saa tog jeg mig en lille Ting paa som jeg kunde magte. Og ser Du, saadan blev jeg Kobberstikker og en slagen Mand, og dog en tilfreds Mand. Og det er ogsaa en Kunst, som mange skulde dyrke.«

Eva havde siddet og hørt opmærksom paa den lange Fortælling. Efter et Øjebliks Betænkning sagde hun: »Men en Ting forstaar jeg ikke, naar Du selv siger, at det er den største Lykke at frembringe, at skabe.... hvor kunde Du dog saa alligevel opgive det.«

»Det har jeg heller ikke,« sagde den Gamle med et fiffigt Smil. »Jeg bestiller ikke saa lidt endda, men det kommer blot Ingen ved uden mig selv.«

Gamle Baumann, som formodentlig kjedede sig, gav en længere Banken fra sig. Holm maatte reise sig og tage Stangen og gjengive ham hans Hilsen. Derpaa fortsatte han: »Ser Du, min Pige, derhenne i den Skuffe, der ligger en hel pæn Bunke Tegninger og et Par Raderinger, som jeg har havt stor Fornøjelse af at udføre og som Du skal faa, naar jeg er død, men som ellers ikke kommer Nogen ved.«

»Maa jeg se dem?«

»Nej, ikke nu; en anden Gang, men iaften ikke.«

»Der er alligevel noget Galt i det Onkel,« sagde hun efter en ny Pause og meget alvorligt. »Jeg ved ikke rigtig selv hvad det er, men der er noget Galt i den Maade, hvorpaa Du har taget det. Og havde Du været gift - og havde Din Kone været havt jeg ved ikke Jeg vilde aldrig have ladet min Mand faa Lov til at gjøre det.«

»Men jeg blev ikke gift.«

Her gik Samtalen istaa, og det syntes for begge Parter at være ret velkomment, da Værtinden kom ind og sagde, at Aftensmaden nu stod paa Bordet i det lille Værelse.

Gamle Baumann syntes at have paa Fornemmelsen hvad der foregik, thi han dundrede løs som [en]

Besat.

Eva saa paa Onkel Morbroder og læste Svaret; saa løb hun op for at spørge, om hun skulde smøre ham et Par Stykker rigtig lækkert Smørrebrød. Men hun kom tilbage med Afslag, det var slet ikke Meningen, han kunde Intet spise, Bankningen antydede ikke engang en lille Romtoddy, men havde været en rent sympathetisk Demonstration.

242

Eva var mere taus end hun plejede efter hvad Onkelen havde fortalt hende. De gik ogsaa temmelig taust ved Siden af hinanden, da han fulgte hende hjem langs den stille Kanal gennem de rolige Gader. Da han stod udenfor Pladsens Port og ventede paa Fløjtesignalet, der betydede Alt vel, hørte han istedetfor en klar Stemme raabe: »God Nat, Onkel Morbroder og mange Tak for iaften,« og der var i den en ganske egen hjertelig Klang, saa sød den end ellers altid var.

TREDIE KAPITEL

Vinteren kom tidlig det Aar med Storme og Regn og Sne. Der var mange Blade i den lille Have om Huset paa Pladsen og mange Blomster, som havde haft endnu nogle Uger for sig til at nyde Efteraarets Sol og Efteraarets stærke Luft og rige Dug, men som nu forsloges af Regn og Sne og pidskedes ned af Stormen. Dag efter Dag faldt Regnen over Pladsen og gjorde den til et saa temmelig bundløst Ælte. Der var rent forskrækkeligt i Kulregionen og ogsaa i Tømmer og Saugspaansegnen var Føret meget daarligt. Det kunde rigtignok ikke nægtes, at der uden al Sammenligning var hyggeligst inden Døre.

Navnlig var det slemt at komme tidlig op og saa strax skulle ud i den raa og afskyelige Morgenluft, og det skulde Eva ulykkeligvis i denne Tid. Hun havde faaet nogle Timer, som den gamle Grosserer havde anbefalet hende til hos en Familie, der var i Slægt med ham, og hvis Børn skulde have Hjemmeundervisning. Timerne bleve godt betalte, og Familien var meget vakker, og det var Alt fortræffeligt paa det nær, at de boede i Frederiksberg Allé og at Eva skulde begynde strax om Morgen. Det var en drøj Reise og dobbelt drøj i denne afskyelige November. Lykkeligvis vare Sporvognene alt opfundne og i Gang, da dette tildrog sig.

Saa var det en Mandag Morgen et rigtig afskyeligt Vejr. Alting var vaadt og raat og sjappet fra en Række forudgaaende Regndage og ned over den vaade og sølede Verden styrtede sig en extra ubehagelig Storm, piskende Skyer af Sne og Hagl nedover Alting. Eva hadede til alle Tider af sit inderste Hjerter Mandag Morgen. Hun holdt uhyre, meget af 243 Søndag, ligesaameget som da hun var en lille Pige, og Mandag var hende en ligesaa stor Afsky. Nu havde hun ovenikjøbet haft det bedrøvelige Tilfælde, at i det første Øjeblik, da hun vaagnede op i sit hyggelige lille Soveværelse, hvor Ilden alt var tændt i Kakkellovnen til at hun kunde staa op ved, saa bildte hun sig halvt i Drømme ind, at det var idag, det var Søndag og vilde rigtig strække sig behagelig og høre efter Kakkellovns-Ildens Buldren og Knittren, men ganske overhøre de Opfordringer, der deri laa til at staa op og vente til der blev rigtig varmt. Men saa gik paa engang den f rygtelige Virkelighed op for hende, idet hun vaagnede helt, at det jo idag var Mandag og at Klokken ovenikjøbet var mange, thi det er den ofte Mandag Morgen. Og det var den ogsaa. Det var en rar Fornøjelse. Nu skulde der bare mangle, at det var rigtig daarligt Vejr. Og da hun kom ind og fik Rullegardinet op og saa ud over Kanalen, saa viste det sig, at det var værre end daarligt Vejr, at det var rent forskrækkeligt.

Det var en behagelig Tanke, medens hun gik og klædte sig paa deroppe at vide, at det var saa langt til Frederiksberg Allé! Og det var nok bedst at skynde sig hen til Sporvognen, thi præcis maa man for Alting være.

Og hun skyndte sig og kom saa tidlig, at hun naaede hen til Sporvognens Holdeplads ved Bomhuset, inden den endnu havde gjort Mine til at ville kjøre. Kusken sad dog paa Bukken, med Dækkenet svøbt saa tæt han kunde om sine vaade Klæder; han havde Blæsten lige imod sig.

Men hvad der var det Værste at se paa var, at Kusken sad der med Respirator for Munden. Det var en drøj Plads at sidde paa i det Veir med et daarligt Bryst. Han dukkede med Hovedet og holdt sig stærkt forover og saa ud for sig med et trist, næsten sløvt Blik.

Eva kjendte godt Kusken, han var gift med en Søster til deres Tjenestepige og kom ofte og besøgte hende. Hun vidste, at de havde adskillige Børn og vare baade brave og ordentlige Folk. Det gjorde hende meget ondt at se ham sidde med Respirator for, det havde hun ikke før set og i det Hele slet ikke vidst, at han var saa svagelig som den tydede paa; hun vadede fra Fortovet ud i Snepløret for at komme hen og sige Godmorgen til ham; men i det Samme saa hun, at han 244 blev tiltalt af en anden ventende Passager, en

Herre, og saa trak hun sig tilbage.

Den Herre, der talte med Kusken kjendte hun godt. Han boede derude i en af Gaderne, som vendte ud imod Pladsen og havde boet der i et Par Aar. Hun mente ofte at have set ham ved sit Vindue seende ud over Pladsen og havde ialfald ofte mødt ham paa Gaden, og skjøndt hun naturligvis aldrig havde set paa ham, vidste hun dog meget godt, hvorledes han saa ud og var klædt o. s. v. Det var en ganske kjøn, høj, mørk Mand; han var temmelig spinkel og holdt sig lidt forover, og idet hun saa ham staa og tale til Kusken faldt det hende ind, at hun ogsaa i Begyndelsen havde set ham nogle Gange med en Respirator.

Her ved Holdepladsen havde hun ofte set ham - naturligvis ogsaa uden at se paa ham. Han kjørte stadig med den samme tidlige Vogn, skulde formodentlig ogsaa et eller andet Sted ud i Forretninger. Han kom altid lidt før Tiden og plejede saa at gaa frem og tilbage udenfor det gamle Bomhuses vidt fremspringende Tag og ryge sin Cigar færdig. Saa satte han sig ind i det samme Hjørne. Han kjendte næsten aldrig nogen og traf han Bekjendte, var han temmelig ordknap. Han er dygtig morgengnaven, tænkte hun ofte ved sig selv, men forresten fandt hun, at han saa ret vakker ud. Han plejede altid naar hun kom at sende et temmelig langt, men meget roligt Blik efter hende, naar hun kom enten paa Holdepladsen ligesom ham eller steg ind ved sit eget Gadehjørne lidt længere fremme, et Blik, som hun selvfølgelig aldrig mødte. Men hun kunde dog ikke lide, naar han undlod det, og - ærlig talt, skjøndt hun slet ikke vilde tilstaa det for sig selv, var det et Par Gange arriveret, at naar han en Morgen slet ikke havde set efter hende, naar hun kom ind ved Hjørnet, saa gik hun den næste tidlig helt hen til Holdepladsen, hvor han gik og ventede, naturligvis uden at vise, at hun havde Skygge af Anelse om at der i den vide Verden existerede et Væsen af hans Art. At hun imidlertid derfor skulde være blot en lille Smule forelsket i ham, var der dog slet ikke Tale om. Men saaledes som denne Verden nu engang er, kunne de fleste unge Damer ikke lide, at selv Folk, der ere dem helt ligegyldige slaa af paa den Opmærksomhed, de hellige dem.

245

Hun saa naturligvis slet ikke paa ham heller denne Gang, idet hun stiledede lige forbi for at gaa ind i Vognen, men saa dog, at han aabenbart var den, der gjorde Kusken Spørgsmaal, hvorpaa denne svarede meget kortfattet med den ene Haand lagt paa Bremseapparatet, hvis Stang han ligesom i Tanker svingede lidt frem og tilbage, men ellers seende ligeud for sig i Sluden og Sneflokkene enten efter den mødende Vogn, der lod vente paa sig eller efter et eller andet ubestemt Tankebilled.

Skjøndt den stakkels Kusk aabenbart ikke var meget meddelsom, varede dog Samtalen lige til den anden Vogn kom og »Christianshavneren« selv skulde sætte sig i Bevægelse.

Den høje Mand glemte at se til Eva og saa meget spekulerende ud, som han sad paa sin Plads, der var lige oppe i Hjørnet bag den brystsyge Kusk, hvem han kunde se med sit bøjede Hoved kjøre frem imod Vind og Slud, ogsaa et af disse Blade, der kunde have holdt sig oppe nogen Tid endnu, var ikke Sluden og Stormen kommen for tidlig i Livet.

Paa det sædvanlige Sted ved Volden steg Herren ud. Eva vendte sig, idet han gik af Sporvognen om og saa ud ad Ruderne; hendes Paraply ragede saa langt frem, at han efter al Rimelighed vilde have traadt paa den. Men han saa sig for og rørte den ikke.

Den næste Morgen var det ikke synderlig bedre; det sneede ikke, det regnede kun og det blæste lidt mindre. Da Eva kom hen til Holdepladsen, sad Kusken der som igaar og stirrede ud for sig med det samme syge og trætte Udtryk i sit Ansigt. Eva fik Taarer i Øjnene, hun tænkte paa hans smaa Børn, og hun, som saa godt selv vidste, hvad det var at sidde og drømme ind i Fremtiden, men rigtignok til noget Lyst og Lykkeligt, kunde dog godt forestille sig, hvad det var for et Fremtidssyn, han sad og saa ud efter i Novembersluden.

Hun gik over til ham og sagde Godmorgen, han hilste kort og ligegyldigt og uden at vende sig imod hende. Hun havde allerede paa Læberne et Spørgsmaal om, hvorledes han havde det, da hun i det Samme saa fra den anden Side som skudt op af Taagen den høje Herre; ham vendte Kusken sig hurtigt imod. Hun fandt at det var et temmelig overflødig Spørgsmaal, 246 hun havde villet gjøre, hvad det forsaavidt ogsaa var, og gik ind i Sporvognen.

Lidt efter kom den mødende Vogn, den Høje steg ind; han hilste, idet han gik forbi Eva. Hun hilste ikke igjen, da hun jo overhovedet ikke havde nogen Anelse om, at en som han beboede samme Jord som hun og saa ærgrede hun sig over, at hun ikke havde hilst lige til han steg ud og denne Gang ikke hilste, hvorpaa hun ærgrede sig endnu meget mere og var overordentlig stræng imod sine smaa Elever, saa at de alle sad i et Skraal, inden den første halve Time var gaaet.

Der gik et Par Dage, i hvilke hun saa ikke kjørte med denne Sporvogn, men saa vendte hun en Morgen atter sine Skridt imod Holdepladsen for at se til Kusken; hun havde af deres Pige faaet Besked paa at det var slemt med ham. Hans Bryst var blevet svagt. De var meget forknytte i hans Hjem.

Da hun kom hen, hvor hun kunde se Sporvognen, saa hun ingen Respirator paa Kusken og blev helt glad; men et Par Skridt længere frem og hun saa, at det var en anden Mand, der sad paa Pladsen.

Hun gik hen til ham og forhørte sig om den Anden; han vidste ikke meget Besked om ham og brød sig aabenbart heller ikke meget derom; han var meldt syg, og han kjørte for ham.

Eva tænkte dog meget paa Manden, og Ugen gik og en Morgen vaagnede hun da atter med den glade Bevidsthed, at det var Søndag Morgen. Hun stod op - og se: en frisk Nordost med let Frost havde gjort Himlen blaa og Jorden ren og tør. De Blade, der havde holdt sig oppe fik endnu en Dag et Glimt af Solen; kortsagt det var en rigtig fornøjelig Dag at se til, og Eva lovede sig selv, at den ogsaa skulde blive saa fornøjelig som hun kunde gjøre den.

Hun var færdig med alt sit Arbeide og havde altsaa Dagen til sin Raadighed. Hun bestemte da, at hun, naar hun havde spist sin Frokost vilde gaa hen og besøge Onkel Morbroder og tilbringe et Par Timer der. Der kunde altid være rart hos ham men allermest om Formiddagen, naar Solen skinnede ind imellem de store grønne Planter i Vinduerne og spillede paa 247 alle de mange brogede Reiseerindringer og oplyste de kjønne, livfulde Studier og Skizzer, som hang imellem. Saa kunde man godt indbilde sig, at man sad i et eller andet fremmed Land, var paa Rejse og saa lyse og herlige Ting.

Onkel Morbroder havde lidt travlt den Dag; der var et stort Arbeide for Regeringen, som skulde være hurtigt færdigt. Men det fik være. Hun laante en af de gode gamle Mapper og strakte sig ud paa en lang, lav Puf, der med Puder var indrettet hel magelig som tyrkisk Divan. Hun lod Solen skinne paa sine Fødder og laa saa rigtig magelig henstrakt og nød Lyset, Varmen og Billederne og de Indtryk de fødte. Hun fandt, hun havde det rigtig udmærket, og ved en Modsætningsforbindelse kom hun til at tænke paa den sidste Uges uhyggelige Morgener og saa paa den brystsvage Sporvognskusk. Det var lidt kjedeligt, at han skulde falde [hende] ind, thi han betog hende jo unægtelig den Følelse af rolig, uforstyrret Velvære, som hun nok holdt af og ogsaa havde nydt den Morgen. Men der var ingen Hjælp; han blev ved at plage hende.

Endelig sagde hun: »Onkel Morbroder, vil Du gaa en lille Omvej med mig, inden vi gaa hjem til Middag.«

»Gjerne. Hvorhen?«

»Hen for at se til Dorotheas Mand, Sporvognskusken; han er vist brystsyg, er jeg bange for; det er meget slemt for Familien.«

Onkel nikkede og en Times Tid efter vare de paa Vejen.

Den Familie, de besøgte boede som saa mange Arbeiderfamilier nok meget tarveligt men i en Tarvelighed, der aldeles ikke havde noget frastødende Indtryk. Det Par Væreiser, de havde, indeholdt adskillige Møbler, der havde samme Snit om end ikke samme Beskaffenhed som de dyrere Møbler, der findes i de Velstaaendes Lejligheder. Der var baade Bordtæppe og Gardiner, skjøndt det var en Kvistlejlighed, der nok saa noget fattig ud fra Gaden.

Men det er det Gale ved det, at dette lille Præg af Velstand, dette at have »det Samme som alle Andre«, hvorpaa de sætte saa uhyre stor Pris, hænger saa skrøbeligt. Der behøves ofte kun en længere Sygdom eller en anden kortere Modgang, saa [for] svinder først den pæne Lampe, saa Familiens 248 Stolthed, Uhret, saa gaaer Bordtæppet af, saa gnaves der Et, saa et Andet af, og Armoden stikker igjennem alle Vegne.

Den syge Mand var oppe, da de kom og han og Konen tog venligt imod de Besøgende. Det var ogsaa noget andet at kunne sidde i sin Stue end med et daarligt Bryst at sidde kold og vaad paa et Kuskesæde en Morgen i afskyeligt Veir og vide, at man skal sidde til ud i Natten paa samme Vis. Børnene gik og legede paa Gulvet og saa ordentlige og pæne ud, saa det mest var for Ceremoniellets Skyld, til Ære for de Fremmede, at Moderen gav dem en lille Overhaling for at [have] sjusket sig til og et alvorligt Tilhold om at holde op med det, og det strax.

Eva gjorde da ogsaa en lille Indvending til Fordel for Børnene og Moderen gik forøvrigt ret villig ind herpaa og tilføjede: »Ja, det er saamæn i det Hele rigtig rare Børn, Frøken; fire er maaske lidt mange for saadan Folk som vi, men Gud ske Lov for dem alligevel - og det gaaer jo nok, naar bare der ikke kommer Sygdom og den Slags til.«

»Og det er jo det, det kniber med,« sagde Kusken, »det gaaer nok med at sidde inde i en Stue, men skal man ud igjen i al Slags Veir - -«

Konen rystede paa Hovedet og forklarede, at Manden efter Lægens Ordre skulde holde sig inde nogen Tid, og det kunde jo ogsaa nok gaa, de havde en Sygekasse. Men bestandig kunde det jo ikke vare, og naar det saa blot ikke blev galt igjen.

»Ja, Mutter,« saagde Kusken med en ensformig Klang i Stemmen, »en Kusk maa jo kjøre, og er jeg færdig, saa er jeg færdig, saa maa I hjælpe Eder uden mig.«

Konen rystede atter paa Hovedet; hun havde Taarer i Øjnene, saa de, men hun svarede ikke; det var

aabenbart dette var et Emne, der jævnlig drøftedes.

»Men det kan jo godt være, at De kan blive helt rask,« sagde Holm, »og atter taale at kjøre.«

»Jeg kan nok blive rask,« svarede han, »men kjøre maa jeg slet ikke, saa siger Doktoren, at Staldtjeneste kunde jeg nok taale, men der er ingen Pladser - og Ingenting bestille saa kommer vi paa Ladegaarden, og saa er det dog bedre«

249

»Dette her ser rent galt ud,« sagde Onkel Morbroder og pudsede sin Næse og saa mere hjælpeløs ud end nogen af de Andre.

Børnene løb og legede, Solen skinnede ind i den renlige Stue; Huset s.aa godt ud.

Eva og Onkelen gik hjem til Pladsen, det lille Hus saa ypperligt ud; endnu var der gult og rødt Løv paa de dækkende Slyngplanter, Himlen var blaa, Skibsmasterne i Kanalen omkring knejsede helt frejdigt. Men hverken Eva eller Onkelen kunde ret oplives deraf skjøndt de begge vare hinanden lig deri, at Naturens Stemninger øvede en forunderlig oplivende eller nedtrykkende Virkning paa dem. Det lyse og glade Søndagshumør var helt forbi for Eva.

Om Aftenen gik hun ud i Kjøkkenet for at tale med Pigen, der havde havt Udgangsdag og været henne hos Søsteren; hun vilde høre lidt nærmere om dem derhenne, skjøndt det jo bare var til at blive yderligere i daarligt Humør over. Pigen modtog hende med et straalende Ansigt; nu skulde Frøkenen bare høre, hvor heldige de havde været hos Dorotheas. Der var kommen en Herre, som kjendte ham fra Sporvognen, og som nok selv havde daarligt Bryst og skulde reise bort for det i Vinter, men saa vilde han ogsaa hjælpe lidt paa den Anden og det havde nok været flere hundrede Kroner, som han mente, han kunde undvære i sine Reisepenge, for han var nok slet ikke saadan rig, og dem havde han givet som en Slags Stillingsum til en af dem, der havde Plads i Stalden og de havde givet Kusken Lov at bytte med ham, og nu skulde han kureres rigtig godt og saa tage den Plads og saa var der nok ingen Fare, og det var Alt saa godt, at de ikke vidste, hvad de vilde gjøre af Glæde.

Eva stod aldeles forbauset, hun var uhyre glad ved at høre alt dette og kunde tillige mærke, at hun blev ganske rød i Hovedet, skjøndt der ikke var fjerneste Grund til det. Men hun var saa sikker som Noget paa, at det var den Høje, der havde været paa Færde.

Hun vilde ikke engang spørge derom nu strax, saa vis var hun i sin Sag. Det littede en svær Sten fra hendes Hjerter, at den stakkels Kusk var reddet, men hun syntes slet ikke om, at den Anden skulde rejse. Naa, imorgen vilde han vel nok 250 være ved Sporvognen. Men hvor det dog var kjedeligt, at hun ikke havde villet hilse ham den Gang, hvad skulde den dumme Vigtighed til? Nu hilste han ikke mere. Hun kunde ligefrem ikke falde i Søvn for at tænke derpaa. Og saa gik det op for hende, at hun vilde hilse først paa ham imorgen, sige Godmorgen, hvis hun kunde komme afsted med det og ialfald hilse saaledes, at han saa det. Og glad over denne Beslutning sov hun ind og næste Morgen vaagnede hun tidlig, skjøndt det var Mandag, og var tidlig ved Holdepladsen ved Bomhuset for at udføre den. Men der stod Ingen der. Hun ventede og hun spejdede og Minutterne gik og den mødende Vogn [kom], og de kjørte, men han kom ikke.

FJERDE KAPITEL

Der skulde være Bal hos den Grosserer, som ejede Pladsen og Værftet. Ballet skulde gives til Ære for den Søn, som var kommen hjem fra Udlandet. Det var en stor Grosserer, som ellers gav store Baller, men dette skulde være særlig stort.

Der gik Indbydelser ud i Masse, og en af dem faldt ogsaa i det lille Hus. Grosserer X og Frue udbad sig ogsaa Frøken Eva Holms behagelige Nærværelse.

Det var en stor Begivenhed. Den gamle Grosserer havde altid holdt meget af Eva, som han havde set fra ganske lille Barn inde paa sin Domæne. Han var en godmodig Mand, der altid havde et venligt Ord til Børn, Eva havde han ovenikjøbet staaet Fadder til og i Tidernes Løb foræret hende adskillige kjønne Ting. Men det var dog første Gang, hun var indbudt til hans Hus, og da dette for hendes Forældre var som det første Sted i Hovedstaden, lige saagodt som Hoffet var Begivenheden, som sagt, stor.

»Kapitainen« fortalte den - i Forbigaaende - til hvert eneste Menneske, han traf paa, inde paa Værftet. Baade han og Konen vare enige om, at Evas Pynt skulde der ikke spares paa, ja den Gamle lod sig endog

forlede til et uskadeligt Praleri, da han en Aften sad og talte med sin Kone om Sagen. »Det kunde dog være, at der var nogen af de Grossererdøtre, som 251 skal der, som faa mindre end min Tøs. Et Udstyr saa godt som Nogens kan jeg da ialfald skaffe hende.«

Onkel Morbroder lo saa smaat ad den Bevægelse, den vigtige Begivenhed afstedkom, men indfandt sig dog om Formiddagen paa selve den store Dag med en meget elegant Vifte. Den blev nedlagt paa Bordet i Dagligstuen, hvor de forskellige pragtfulde Gjenstande, som vare blevne anskaffede laa i en Slags Udstilling.

Det kan ikke nægtes at Eva selv var meget optaget af, hvad der forestod, [og] i en vis Bevægelse. Det var en Indtrængelse i Verden ganske ligesom den, hun læste om i Bøgerne. Hun glædede sig nok meget, men paa den anden Side var hun ikke saa lidt beklemt og ønskede halvt, at det var overstaet for at hun saa rigtig kunde more sig med at tænke derpaa.

Grossererens boede i en gammel Gaard, hvis Stald og Bagbygninger vendte ud til Pladsen. Eva var i sit stille Sind bange for, at hun skulde gaa derhen, thi Kjørepenge var nogle af dem, det var allervanskeligst at faa fra »Kapitainen«, der hørte til den Slægt, der gik baade til Skoven og fra Skoven. Men da hun i en meget forsigtig Form bragte Spørgsmaalet frem, afviste han næsten med Indignation Tanken om [at] skulle gaa »med Sko og Strømper i Lommen formodentlig Eller hvorledes havde Du tænkt Dig det, din Tosse. *Wienervognen* er bestilt til præcis Kl. 8.«

»Wienervogn! Men - præcis Kl. 8, er det ikke lidt tidligt, Fader?«

»Det er Klokkeslettet; det staaer paa din Invitation, og Du skal afleveres paa Slaget ikke et Minut før og ikke et Minut efter, anderledes kjende vi ikke i min Forretning.«

Og der hjalp ingen Snak. Præcis KL 8 maatte Eva, skjøndt med en nagende Anelse i Hjertet om at begaa noget højst upassende, kjøre ind ad den store Port.

Der var ikke et Menneske i Forstuen, lutter tomme Knager; en befippet Jomfru viste sig og skilte Eva af med Overtøjet og lukkede hende ind i den store Dagligstue, hvor Tjeneren var ifærd med at tænde Lysene i Kronen, under Opsyn af den gamle Grosserer, der som en Ordenens Mand ligesom »Kapitainen« var paa Pletten og i Pudsen.

252

Han smilede, da han saa Evas Præcision, men det blev et beundrende Smil, da han saa hvor udmærket godt hun saa ud i sin fixe Balpynt.

»Gud, jeg kommer vist meget for tidlig,« sagde hun i sin Forskrækkelse, »jeg sagde det nok til Fader.«

»Nej, saamæn gjør De ikke nej, lille Gode,« sagde Grosserereren. »Deres Fader er en punktlig Mand, det har han altid været. Sæt Dem ned, mine Fruentimmer ere saamæn ikke saa præcise, men de maa strax være her.« Han rullede selv en vældig rød Fløjels Lænestol hen til hende rigtignok uden at tænke paa, hvilken glimrende Folio, han gav hende.

Damerne kom ind, hans Kone og to Døttre. Det var bleven meldt dem af den befippede Jomfru, at »de allerede vare begyndt at komme« og de vare oplagte til at være lidt gnavne over at maatte jage med det Allersidste, hvilket altid fører til, at der springer Knapper af Handsker, at en Lok ikke faar det rette Fald og lignende smaa Havarier. Maaske de i og for sig nok kunde være blevne bestyrkede i deres Tilbøjelighed til at blive gnavne over en Gjæsts tidlige Komme, naar det viste sig, at det var Pladsforvalterens Datter, som havde voldt Forstyrrelsen; men Eva saa saa sød og fortryllende [ud], at hun strax afvæbnede den gamle Frue, som gik hen og kyssede hende paa Panden, og de unge Damer, som havde været lidt imod at hun skulde inviteres, da de vare bange for at hun vilde stikke af og se upræsantabel ud for deres Veninder, bleve saa behageligt overraskede over hendes nydelige Udvortes, at de glemte Gnaveriet. Tilføjes maa det udtrykkelig, at de undgik Fristelsen for at gaa til den anden Yderlighed og blive lidt jaloux over at hun saa saa udmærket godt ud. For det Første vare de af Naturen godmodige Piger og for det Andet vare de saa sikkre paa dem selv, fordi de vidste, at de baade saa helt godt ud og vare dem de vare og deres Faders Døttre.

Det gik altsaa ret godt i den lille halve Times Tid, der var tilbage, indtil Vognene begyndte at kjøre ind og det ene Hold efter det andet af mandlige og kvindelige Gjæster indfandt sig.

Men nu begyndte næsten den værste Tid for Eva, thi hun kjendte ikke et eneste Menneske i hele den muntre Vrimmel.

253

I Begyndelsen var hun i en Fart bleven forestillet for nogle af de Ankommende, men det blev i den tiltagende Travlhed uoverkommeligt at fortsætte hermed.

Da Signalet var givet til at første Dans skulde begynde, havde hun ikke et eneste Engagement.

Det var en rar Historie. Hun havde da ogsaa Øjnene fulde af Taarer, da hun sad der i al sin Henlighed - og hun havde været helt vel tilfreds med sit eget Udseende - og saa Toget gaae konverserende og smilende ind i Dansesalen. Der sad endnu et Par andre unge Piger, de var rigtignok slet ikke kjønne, men - Eva vidste ikke selv hvorfor - hun fandt, at de havde saadanne rare Ansigter og tænkte, at med dem kunde hun da nok faa sig en hyggelig Samtale, medens de Andre dansede, skjøndt det unægtelig ikke var saa morsomt. Men de rare Ansigter bleve ogsaa engagerede og saa højst tilfredse og maaske mindre rare [ud] efter Evas Mening ved denne Ordning.

Men Ballet var et velordnet Bal; der var sørget [for] adskillig flere Herrer end Damer og da Eva sad alene tilbage i det lille Kabinet ved Siden af Dagligstuen, hvor hun havde trukket sig ind, kom Trøsten ogsaa til hende i Skikkelse af en lille Student, der læste Lektier med den halvvoxne Søn og som forresten heller end gjerne var blevet paa sit Regensværelse og var meget bange for at danse, men som dog ikke turde unddrage sig Pligten. Han samlede altsaa sit Mod og gik hen til Eva [og] bukkede med et: »Maa jeg have den Fornøjelse?«

Eva var ikke nogen stor Skuespillerinde og viste sig overordentlig villig til at efterkomme denne Opfordring, skjøndt han aldeles ikke var præsenteret.

Saa gik de ind. Med al sin Generthed var Studenten dog temmelig stolt af at føre en saa kjøn Dame. Men der var Noget, som trykkede ham og som han ønskede klaret hurtigst mulig. Saasnt de havde stillet dem op, sagde han ilfærdigt: »De maa undskylde jeg kan ikke danse Hopsa.«

»Saa kunne vi danse Galopade i Stedet,« foreslog Eva, som dog ikke helt vilde narres.

»Men De maa undskylde, jeg kan heller ikke danse Vals.«

»Det var kjedeligt,« sagde hun, da de indskrænkende 254 Bestemmelser nu syntes hende at blive noget betænkelige og hun forresten holdt særlig meget af at valse.

»Ja, det er ogsaa kjedeligt,« svarede den troskyldige Student. »Men De maa undskylde det; jeg har aldrig lært [at danse], men jeg troer nok, jeg kan Polkaen. Den har jeg danset før.«

»Det lyder saamæn lovende,« tænkte Eva, og de første Omgange, de dansede sammen, viste hende, at det var godt, hun ikke havde gjort sig Forventninger.

Men ogsaa her kom Trøst. Vel kunde ingen Danser mindre end den honnette lille Student lade sin Dame tage sig ud, men da man nu stod opstillet i den rummelige, godt belyste Sal og mønstrede hinanden, blev den nydelige Eva snart opdaget.

Den lille Student blev anmodet om at præsentere et Par Herrer og de inklinerede, og de beundrede og præsenterede andre og inden Dansen var forbi havde Eva alt et Par Engagementer paa sit Balkort, der hidtil havde staaet saa sørgelig tomt.

Saa kom Husets Søn. Han havde slet ikke lagt Mærke til Eva og helligede sig forresten til en ung gift Kone, mest fordi han som Franskmand fandt sig forpligtet til at gjøre mest Kur til gifte Koner.

Nu saa han ogsaa Husets nydelige Gjæst.

Han ærgrede sig over, at han ikke før havde faaet hende engageret, thi vel havde han som en klog Mand selv nogle Danse ubesatte, men han var jo ikke sikker paa, at det vilde stemme,

Imidlertid gik han ogsaa hen og inklinerede nok saa nydelig for hende. Det kan ikke fragaaes, at Eva følte sig helt smigret ved at danse rundt med ham; og helt stolt blev hun, da han ovenikjøbet engagerede hende.

En Skæbne, der vaager over Baller vilde naturligvis, at den Dans han udbad sig, ikke hørte til dem, som hun havde lovet bort.

Den unge [Grosserer] som paa Grund af sit Ophold i Paris gjaldt for en ufeilbar Kjender af kvindelig Skjønhed udtalte sig for sine Venner med stor Anerkjendelse baade om Frøken Evas Ydre og om hendes Dans. Hendes Succes var sikkert.

255

Ballet gik som alle andre Baller gik. Folk morede sig i samme Grad og paa samme Vis som ved alle andre Baller. Men den, der morede sig allerbedst turde dog være Eva. Hun havde for det Første slet ikke tænkt sig den Mulighed at hun skulde gjøre Lykke og dernæst havde hun slet ikke tænkt sig, at det var saa morsomt at gjøre Lykke, som det viste sig at være.

Damerne havde hun rigtignok ikke megen Fornøjelse af. Det havde fra Begyndelsen af været stiltiende Aftale imellem Husets Damer, at det skulde være en Statshemmelighed, at hun var en Datter af Pladsforvalteren. Hendes Navn var saa almindeligt, at det i og for sig ikke opfordrede til nogen Efterforskning, men da hendes Stjerne hævede sig saa skinnende, blev der fra flere Sider spurgt om hvad det var for en Frøken Holm, hvorfra hun var o. s. v., og saa nævnedes det, at hun var Datter af Faders Forvalter. Dette skete maaske mindre af nogen skinsyg Lyst til at reducere hendes sociale Stilling; thi de to store, kjønne, rige Piger følte sig for højt hævet og nød ogsaa den Aften for megen Triumf til egentlig at være skinsyge. Snarere fortalte de, at hun var Forvalterens Datter med en vis Tilfredsstillelse over, at deres Fader, som havde Alting saa udmærket ogsaa havde en saadan Forvalter, at han kunde have en saadan Datter.

Men nok er det, hvordan end de to unge Værtinder tog Sagen, saa var der dog imellem de andre nok, som tog den paa anden Vis og som, da de selv vare Døttre af Grosserere - thi det var Flertallet - følte sig overordentlig aristokratiske ligeoverfor en Forvalters Datter, der var langt kjønnere end de. Jo mindre godt de saa ud, desmere aristokratiske vare de. Og de To med de rare Ansigter, hvem Eva inden første Dans havde glædet sig til at sidde over sammen med vare de Allerværste. De blev ved at sidde saa smaat over og fik kun Engagementer i yderste Øjeblik. Da Eva siden paa Aftenen talte til En af dem, vendte hun hende uden videre Ryggen og lod som om hun aldeles manglede Hørelsen. Eva blev meget rød; thi skjøndt hun ikke forstod Situationen, var det dog umuligt ikke at faa et Indtryk af, at der var noget Galt paafærde.

Men Verden er nu ikke gjennemgaaende saa slet som 256 mange tro, ikke engang Grosserernes og imellem de Damer, som havde bverværet den lille Scene var der ogsaa et Par Tvillinger, som skjøndt de hørte til de mest Foretrukne, og afgjort hørte til Aristokratiet i Handelen og vare baade rige og kjønne, dog vare ligesaa vakkre og gode som nogen Syeller Fabrikspige. De havde lidt mere Verdenserfaring end Eva og forstod den lille Scene; de saa hendes Rødmen, vexlede indbyrdes et Øjekast - de holdt sig næsten altid i Nærheden af hinanden - og Eva var erklæret for deres Veninde. De havde hele Tiden fornøjet sig over, hvor sød og elskværdig hun saa ud - thi det kunne visse Damer virkelig - nu saa de, at hun nok kunde trænge til lidt Rygstød og i samme Øjeblik tiltalte de hende, næsten i Munden paa hinanden.

Eva forstod naturligvis heller ikke, hvad det havde at sige at blive den Tredie sammen med disse to Tvillinger og talte derfor højst ugenert med dem, men derfor syntes de kun saameget desto bedre om hende og viste ogsaa dette i Løbet af hele Aftenen saaledes, at Eva ogsaa i Dameverdenen var fuldt garderet.

Da Kotillonon kom med sin store Uddeling af Hyldestbevisninger, var Frøken Eva en af dem, paa hvis [Sløjfe] Herrerne vogtede med Opmærksomhed; et Par, der ansaa sig selv for særlig uimodstaaelige, med en vis skinsyg Spænding.

Eva tøvede en lille Stund med sin Sløjfe i Haanden. Hun saa godt, at der var adskillige, som vogtede paa hende. Hun saa ogsaa Husets Søn staa i en særdeles elegant Stilling og skue Intet anende ud for sig. Hun gik med et ganske umærkeligt lille Smil hen til den skikkelige lille Student, der havde været hendes Kavalier paa det oversete Stadium.

Han havde slet ingen Sløjfe faaet og saa højst forvirret ud ved nu at blive opsøgt af sin Dame, der havde hævet sig saa højt over hans Horizont, og som dog mindedes ham. Men et »Gud, Frøken, jeg *kan* ikke valse!« var hvad han svarede.

Eva nikkede og lo. »De skal blive fri for at danse med mig, men Sløjfen skal De have alligevel.«

257

FEMTE KAPITEL

Dahl havde taget medicinsk Embedsexamen, men da han var færdig med sine Studier havde han tabt Lysten til at praktisere som Læge og følte sig dragen til en ren videnskabelig Syslen med enkelte Sider af sit Fag, som han kun var kommen til at gjøre ren overfladisk Bekjendtskab med.

Han havde en lille Kapital, som satte ham i Stand til at leve et Par Aar for sine Studeringer, men der gik et slemt stort Hul paa den, da det viste sig, at hans Bryst formodentlig ligefrem som Følge af hans anstrængte Arbejder tildels med kemiske Processer var bleven truet, saa at han maatte reise og tilbringe en Vinter i Syden. Han havde taget sig selv i Tide og vendte helbredt hjem, men der var medgaaet, hvad han

kunde have levet af et Par Aar og saa varede det ikke længe, inden han var paa Bunden, og han maatte begynde at give Informationer og se sig om efter lidt Praxis for at kunne subsistere, medens han iøvrigt vedblev at fortsætte sine Studier.

Derude kom Praxis'en langsomt, og det var et fattigt Klientel, der langsomt dannede sig om den unge Læge. Hans første Patient var Sporvognskusken bleven, hvem han kjendte fra sine Morgenture hen til den Skole, hvor han gav Timer.

Denne Patient havde kostet ham hans sidste Obligation, der var lagt til Side til et Reservefond eller maaske, hvis det gik lidt godt til en Rekreationsreise til Sommer. Men han, som selv var sluppen for at faa sit Bryst ødelagt, følte den største Medlidenhed med den stakkels Mand og hans Familie. Der var endnu Mulighed for at redde ham og den, og saa vandrede Pengene den Vej.

Han arbejdede imidlertid paa sin store Opgave.

En af de store videnskabelige Institutioner havde udsat en betydelig Prisopgave, som netop faldt indenfor det specielle Omraade, han havde interesseret sig for. Det havde altid været hans Lyst at komme ind paa den videnskabelige Løbebane, han følte sig med sit noget tilbageholdne Væsen og en vis Sky for megen Færden imellem Mennesker ikke ret skikket til at udfolde nogen stor praktisk Virksomhed. Men at 258 leve i Stilhed med sin Videnskab og gjøre Noget for at bringe den frem, det følte han den største Lyst til og det troede han sig i Stand til. Nu var Forholdet det, at denne udsatte Opgave i en særlig Grad var skikket til at bane ham Vej til en Universitets-Stilling. Løste han den paa en tilfredsstillende Maade var Vejen aaben for ham.

Han gav sig derfor i Lag med den i det bedste Mod af Verden. Ja, mere end det: det var en sand Nydelse at have et saadant Arbejde at sysle med. Først at gaa med Planen i Hovedet og lade den langsomt modne sig og saa Stykke for Stykke udføre den.

Det var en lykkelig Tid, han saaledes tilbragte et halvt Aars Tid. Den var ham den lykkeligste Tid han havde levet. Hans Forældre vare døde i hans Barndom, han havde af Familieliv ikke kjendt stort Andet end Kostgængerlyksaligheden. Venner havde han først faaet i Studenterdagene, men det stemmede med hans Naturel, at han ikke var kommen i Lag med de Søgte og mere Populære; hvert Aars Studenter pleje at have saadanne, der danne Samlingspunkter af forskjellig Art og lede deres Kredse. Han var ikke kornmen ind i nogen saadan, skjøndt han stundom nok kunde have en vis Fornemmelse af, at det kunde være ganske morsomt og tillige hjælpe til at give ham noget mere Friskhed og Mod paa Livet.

De han havde sluttet sig til, var Folk, der ogsaa stod lidt isolerede og vare lidt sære. Det er nu imidlertid ingenlunde altid Tilfældet, at Særhed og Indesluttethed er Tegn paa en særlig Dybde i Karakteren. De Folk kunne godt være netop af samme Dimensioner som andre Godtfolk; de Venner Dahl fandt vare brave Mennesker, men ikke særlige Lys og ikke heller i Stand til at være noget Særligt for ham i personlig Henseende. Tvertimod han var i sin Kreds, den der ledede, og ham de Andre saa op til, og som gav dem Impulser.

Alt det Liv, al den Energi, som i den stille og afdæmpede Tilværelse, han saaledes havde ført, var bleven sparet op i ham, fik nu Anvendelse paa dette Arbejde, og han følte ret den høje Nydelse der er i, naar Sjælens Kræfter faa en Anvendelse, som de have trængt til.

Der kom alvorlige Timer, hvor han saa paa sit Arbejde 259 med Frygt og Mistvivl, hvor Opgaven forekom ham saa stor og hans egne Kræfter saa smaa. Men Arbejdet var dog ført til Ende og var nu indleveret. Men han var ikke glad og forhaabningsfuld. Det forekom ham at være af meget tvivlsomt Værd, hvad han havde udrettet.

I denne Stemning gik det tungt og trykket med hans daglige Sysler.

Timelæsning i Skolen løfter ikke Mange og hans Praxis voldte ham ikke stor Tilfredsstillelse.

Han havde megen Fornøjelse af det Bekjendtskab, han havde gjort med den gamle Kobberstikker.

Han havde strax følt sig tiltalt af den stille og resignerende Maade, hvorpaa denne tog Livet, og da de først vare komne ind paa at tale sammen, syntes han endnu bedre om ham.

Det forekom ham at være et helt misundelsesværdigt Liv, han havde skabt sig, den gamle Mand, som skjøndt ensom dog havde nok i sig selv til ikke at føle sig ene, og som havde vundet et Fristed i Verden, hvor han kunde leve roligt, syslende ikke blot med sit daglige Arbejde, men ogsaa med det, som var hans Sjæl kjært.

Det var en af disse rigtig graa og tunge kjøbenhavnske Vinterdage, men især ude paa Christianshavn var Luften tyk af Regntaage og Himlen mørknet af Røgen fra de mange Fabrikker. Dagen havde kun varet nogle

Timer og i mange af de smaa Butikker med de smaa Vinduer, halvt dækkede af de Ting, der vare stillede ud eller hængte udenfor, havde Dagen slet ikke faaet Leilighed til at aflægge noget Besøg og Gassen havde brændt fra om Morgenen af og til nu, da man ogsaa begyndte at tænde Lygterne paa Gaden. Rundt om paa Pladserne ved Skibene var Arbeidet stoppet tidligt. Folkene havde ikke Noget imod det, thi det var Lørdag, og Nogle vilde hjem, Andre paa Værtshus, men Alle havde de Lyst til at tage dem det lidt let, netop fordi det var [Lørdag]. Da Eftermiddagen brød frem, vrimlede det i de sølede Gader med Folk, der skulde hjem, dels alle disse Arbeidere, der kom fra Arbeidet, dels deres Koner og Døttre, som havde været ude at gjøre deres Lørdagsindkjøb. Man skulde have troet, at Christianshavn havde ti Gange saamange 260 Indbyggere som den har efter denne Vrimmel, og som den mylrede i de taagede Gader, under den taagede Himmel, der farvedes stærkt ved Lysskæret fra de store Fabrikker skulde man tro, at det var en engelsk Fabrikby, man saa.

I denne travle Vrimmel gik Doktoren hjem. Han var noget trætt; først havde han haft sine Informationer, og det er et trættende Arbeide, som han nok fandt, at en Læge skulde være fritagen for i hans Alder og med den Dygtighed, han vidste, at han dog var i Besiddelse [af], men som han ikke kunde slippe, hvis han ikke vilde gjøre Gjæld for at leve. Og efter at have informeret i en fire Timer, havde han været omkring i sin Praxis og saa beskeden og daarlig lønnet den end var, tog den hans Tid og Kræfter. Thi det kan ikke nytte at nægte det, han var af dem, hvem det praktiske Arbeide tog paa. Ikke af disse lykkelige Naturer, der tage netop paa alt sligt med en let og flot Haand og for hvem det falder af sig selv, men af dem, hvem Arbeidet er haardt, og som dog for deres egen Skyld ikke kunne lade være at gjøre det samvittighedsfuldt - selv om de gjerne vilde.

Han gik nu hjem til sit ensomme [Værelse], ikke uden Bekymring for at hans Værtinde skulde have taget sig det let med hans Kakkellovn. Han huskede, at det var Lørdag og vidste, at det er en noget farlig Dag for Ungkarle og Pensionærer.

Han holdt nok af, naar han kom hjem efter Middag at blive modtagen i sin mørke Stue med Kakkellovnsildens Skjær paa Lofter og Vægge. Saa holdt han af at sidde og se paa den en halv Times Tid, inden han tændte Lampen og Arbeidet begyndte, og læse i de skiftende Skygger om gamle Dage, gode, gamle Dage var nogle, saare bittre var andre, men dog saaledes, at han ikke mere skyede at tænke derpaa.

Han havde haft Ret i at tænke sig den Mulighed, at der den Dag ikke var tændt ordentlig op i Kakkellovnen. Da han kom ind i Dagligstuen, modtoges han ikke af noget muntert Ildskær, kun Gjenskinnet fra Gadelygterne lod ham finde sig tilrette i Værelset.

Da han tog efter Svovlstikkerne paa sit Bord, opdagede han paa dette Noget, der saa ud som et stort Brev. Ganske rigtigt, det var det ogsaa; i Spænding gik han hen til 261 Vinduet, der var det store Segl paa. Det var Svaret om hans Prisopgave.

Hans Haand rystede lidt af Ivrrighed, da han i en Fart vilde tænde et Lys og et Par Svovlstikker knækkedes, men saa gik det. Han tog en Papirkniv, thi han kunde ikke fordrage, at man rev Breve op med Fingrene og saa foldede han det ud.

Resultatet. Først Resultatet?

Afslag!

»Aa«! hørte han sig selv sige.

Saa læste han Motiveringen. Den var udførlig; den indeholdt saamegen Anerkjendelse, at det syntes umuligt, at den kunde føre til Andet end til den store Prisbelønnings Tilkjendelse; men saa var der imellem al Anerkjendelsen [en], det forekom ham haartrukken, Indvending imod Arbeidsmetoden, Tvivl om Resultaterne og Resultatet var, at Afhandlingen - det skinnede igjennem efter en Meningsforskjel - ikke var kjendt værdig til den store Pris, medens der tilbødes ham en Slags Erstatning for det Arbeide, der var anvendt.

Han slukkede Lyset og satte sig ned i den gamle Sofa, der stod i Baggrunden af Værdset helt i Mørket, thi han følte sig ramt i Hjertet.

Det laa i hans Natur at undgaa saavidt mulig at føle sig uretfærdig behandlet. Han søgte altid saavidt muligt at forstaa Andres Motiver ogsaa, naar det gik imod ham, ofte netop da særlig, ialfald naar det ikke havde været Mennesker, han holdt særlig meget af, thi af dem forlangte han meget.

Han tænkte nu ogsaa paa Afslaget og søgte at forstaa Indvendingerne, men det vilde kun daarlig lykkes. Han kunde have forstaaet, hvis han havde faaet Prisen med endel Modbemærkninger, men at Arbeidet var faldet igjennem, det forstod han ikke. Var det berettiget, saa - ja saa duede han i Virkeligheden ikke til det, han selv havde tænkt sig, og gjorde han ikke det - ja saa var der ikke Meget ved det Hele. Livet var ham ikke meget lyst iforvejen, men den Tanke har en forunderlig Evne til at holde oppe, at man er i Stand til at udrette Noget, det være stort eller 262 mindre, udrette Noget, som har Værdi. Denne Tanke er i

Virkeligheden uden al personlig Forfængelighed, skjøndt den Tilfredsstillelse, den volder paa sin Vis har noget Selvisk i sig. Den havde levet stærkt i ham og nu var der rokket ved den Overbevisning i dens Grund. Den videnskabelige Fremtid han havde sin Hu til, svandt som et ugribeligt Fantom.

Det følte han medens han sad i sin mørke Krog og saa ud i det kolde uklare Lys fra Gaden. Det var haarde og bittre Timer, der gled henover ham, medens han sad der. Værelset var bestandigt mørkt, det eneste Lys Kom udefra. Alting var stille derinde, kun Reflexskygger af hvad der færdedes paa Gaden nedenfor gled underlig spørgelseagtigt henover Loftet.

Endelig reiste han sig. Han var ligesom kold og forstenet indeni, og mærkede nu ogsaa, at han frøs i legemlig Forstand.

Han tog sin Vinterfrakke paa og satte sig atter ned. Tænde Lys, hvad kunde det nytte til. Arbeide kunde han dog ikke iaften, det mærkede han nok. Arbeide, det forekom ham næsten, der kom en Taare i Øjet ved den Tanke; han havde holdt saa meget alene af Ordet.

Han trængte til at tale med En, forekom det ham, skjøndt han i de senere Aar kun var bleven mere og mere indesluttet,

Aa ja - dersom, men nej; det existerede ikke for ham, det existerede slet ikke, det var kun Illusion og Bedrag, et Digternes Paafund, denne Kvinde, som levede i Ens aandelige Liv som Naa, det var ikke Timen til nu selv at sidde her og blive Digter. Maaske en Moder, eller en Fader, en alvorlig Mand, som selv havde følt, hvad det var at blive sejlet over, thi det blev man formodentlig Alle, eller næsten Alle.

Det var vel egentlig Hemmeligheden ved Livet, at af dem, der vilde Noget, ventede Noget for sig selv, være sig i Lykke, i Kjærlighed, i Arbeide, vare de Fleste næsten Alle kun Vrag, der drev omkring paa Vandene. Kunde han forlange bedre Lod.

Saa faldt, han vidste ikke ret selv, hvordan, i denne Forbindelse, hans Tanke paa den gamle Kobberstikker. Der var Noget ved ham. Han havde jo ogsaa kaldt sig selv en 263 skibbrudten Mand; det var stundom forekommet ham at være et underligt, afgrænset, trykkende Liv han førte og dog hvem ved? Han var dog vel en af dem, der havde overvundet Verden. Og var ikke det hele Livets Opgave.

Der var bestandig lige koldt, skjøndt han havde taget Frakken paa. Lyset faldt som en mat og haabløs Afglans, han kunde se ligefor sig en af sine Reoler med de mange Bøger, Soldater som han havde ført til Nederlag.

Han tog sin Hat og gik ud af det mørke Sted uden endnu at have gjort sig det ret klart, hvorhen han vilde, men nok er det, han gik over Broen, han drejede til Højre, han gik op ad Trappen til Kobberstikkerens Gadedør og stod snart i dennes Stue.

Der var tændt Lys og hyggelig og livlig saa den ud og varm var den; Kobberstikkeren var ikke alene, men den anden var gamle Baumann, som var krøben ud af sin Seng og sad i Sofaen og befandt sig øjensynligt vel ved denne Forandring. De to gamle Mænd bleve glade ved at se deres Gjæst, thi de holdt begge af ham.

Doktoren havde helst truffet Kobberstikkeren alene, men det gjorde ikke noget med gamle Baumann. Han kjendte hans Sygdom, han vidste, at han skulde dø, om han end i flygtige Perioder kunde synes at bedre sig; han generede ham ikke.

Han spurgte til Begges Befindende og spøjte let med, at han nok havde anet Uraad med, at Baumann gjorde Uforsigtigheder; thi han havde været der Dagen iforvejen, og der var egentlig ingensomhelst Grund for ham til saa snart at komme igjen.

»Men hvad er der i Vejen med Dem, Doktor« sagde Holm. »De ser selv daarlig ud.«

»De ser meget daarlig ud,« sagde Baumann; »meget daarligere end jeg.«

Doktoren svarede, at han var meget træt og tilføjede, thi han ligesom trængte til at klage sig lidt: »Det er ikke nogen Spøg at være en fattig Læge.«

»Aa Gud nej,« sukkede gamle Baumann, »det maa De nok sige at være fattig, det er da det Værste, der kan være til, især naar man før har havt det bedre.«

264

»Aa vischi vaschi Baumann,« svarede Kobberstikkeren, »det er nu fordi De er syg og daarlig, at De siger det og De mener det ikke.«

»Mener jeg det ikke?«

»Maaske De troer, at De mener det, men saa tager De blot Feil skal jeg sige Dem. De bilder Dem ind at De naar De var Grosserer endnu saa vilde være mere tilfreds til Dagligbrug end De er nu, og det vilde De ikke.«

»Troer De, man vænner sig til at fryse og....?«

»Naa ja, maaske gaaer jeg lidt for vidt, men naar De ikke saadan var i ligefrem Mangel og Nød, kunde De have det godt. Man har det allerbedst i en lille Krog.«

»Naa, det er virkelig Deres Overbevisning?« spurgte Doktoren, der nu ogsaa blandede sig i Samtalen, med en vis Interesse.

»Det er sandelig min Overbevisning« svarede den Gamle med et Udtryk, der viste, i hvilken Grad han tog det alvorligt. »Jeg har prøvet det, og jeg lever paa det. Bliver man i sin Krog bliver man baade et lykkeligere Menneske og et bedre Menneske. Jeg ved nok, at Folk tvistes om, hvad man lever for. Der er Nogle, der sige: for at blive lykkelige, Andre: for at blive bedre; naar man følger min Læresætning kommer man godt fra det i begge Tilfælde.«

Doktoren sad med Haanden under Hovedet og saa paa ham. Han svarede ikke, men der var i den Andens Ord Noget, der gjorde godt.

Holm havde en Fornemmelse af det, thi idet han saa paa ham fortsatte [han]: »Derfor synes jeg slet ikke det er nogen daarlig Stilling at være en fattig Læge, Jeg troer, De har det meget bedre end de store og rige Folk derinde i Byen« - han slog ud med Haanden; han talte altid som om der paa den anden Side af Knippelsbro var et fjernt Babel.

»Jeg siger ikke Noget imod, at De gjerne kunde [lide] at faa lidt mere [at] bestille og tjene lidt mere. Jeg selv er meget tilfreds med at have hvad jeg behøver, men har De det, saa vil De kunne føre et herligt Liv herude.«

»Hvorlænge har De været her?«

»Over tyve Aar har jeg siddet her og det har været min bedste Tid. Jeg har ført et saa roligt og godt og fredeligt 265 Liv, at dersom de vidste det, mine gamle Kammerater som ere blevne bekendte og store Folk og Medlemmer af Akademiet og Professorer og Riddere og alt muligt, saa kan De tro, de vilde misunde mig. Var jeg bleven ved og havde jeg villet tage al den Daarligdom, der følger med, saa var jeg maaske ogsaa Professor nu, men maaske jeg ogsaa var kreperet af Ærgrelser forinden og ialfald var jeg ikke en saa rask og tilfreds Mand som nu, det kan De være vis paa.«

»Ja, De vilde jo have været Kunstner.... Maler,« rettede han sig.

»Det vilde jeg. Men det kan vi tale nærmere om en anden Gang. Jeg har Meget om den Slags Ting at sige til unge Mænd. Jeg siger blot: bliv De rolig herude, øv Deres Kald saa godt De formaar, gjør Gavn paa en lille Plet og bryd Dem ikke om Andet. Det kan kurere for Alt - for *Alt* siger jeg Dem.« Der var en egen stærk Klang i de sidste Ord fra den gamle Mand.

Doktoren saa paa ham. Selv gamle Baumann, som var bleven lidt døsig spidsede Øren. Men ellers var der kun Pause efter disse Ord.

Saaledes sad man lidt ganske stille alle Tre. Saa hørte man en underlig Kradsen paa Døren. Alle saa derhen og i samme Øjeblik gik den op og Eva sprang ind, holdende en stor Muffe for Ansigtet - den var ganske ny - og givende et vildt Dyr, en Art Bjørn, der gik hentil Skabet og gennem Muffen brummede: »Jeg lugter Kristenblod! Hvor er Solbærlikøren, hvor er Solbærlikøren? Jeg lugter Solbærlikør!«

Men i samme Øjeblik blev hun mistænksom over Et og Andet, tog hurtig Muffen fra Ansigtet og saa - en fremmed Herre. Det vilde Dyr blev øjensynlig højst ubehagelig overrasket og særlig ubehagelig for Dyret var det, at det idet den Fremmede forundret vendte sig om, viste sig, at han var Herren fra Sporvognen.

Onkel Morbroder lo himmelhøjt. Gamle Baumann istemmede ogsaa et Hihi, og selv Dahl kunde ikke lade være at smile.

Bjørnen var nærvædet at græde af Skam over denne saa lidet imponerende Fremtræden, og da Overgangen til Mennesketilværelse nu var et *fait accompli* og hun som Dame blev 266 forestillet for Dahl var det hende næsten ikke muligt at hilse paa ham og faa et Ord frem, blot den almindelige forekommende Mumlen, der er gangbar Taleform ved disse Lejligheder var hende umuligt.

Sammenhængen med hendes Dyreliv var den, at hun havde faaet forærende en ny Boa og en ny Muffe som hun havde været saa henrykt over, at hun ligesom et Barn havde havt den nye Muffe liggende ved sin Seng om Natten. Nu skulde hun hen og vise Onklen sine Herligheder og opfyldt af Foerværksfantasier var det

faldet hende ind at optræde som Bjørn.

»Jeg troede, at her Ingen var hos Dig,« sagde hun, da hun endelig kunde komme til Orde. »Jeg lytt... (nej, det gik jo længer jo værre)... hørte ingen Stemmer ved Døren.«

»Ja, ja Eva, det gjør jo ingen Ting,« sagde Onkel. »Tag Tøjet lidt af, her er meget varmt.«

Og han tog selv Muffen. »Sikken dejlig Muffe,« sagde han.

»Aa det er en gammel en,« sagde Eva hurtigt med overlegen Ligegyldighed og fornægtende hensynsløst sin Kjærlighed.

Gamle Baumann var imidlertid træt og bad om at blive hjulpet ovenpaa. Dahl gik med ham og Holm, Eva blev alene. Da de atter kom ned, sagde Dahl Farvel. Dameselskab var han ikke oplagt til.

Da han hilste paa Eva til Afsked, speidede hun, skjøndt hun saa ubeskrivelig ligegyldig ud - ialfald efter egen Formening - med et Falkeblik om der ikke viste sig Noget af et Smil paa hans Ansigt og opdagede med Sikkerhed et saadant - ja der kunde ingen Tvivl være, det var et Smil. Hun havde ogsaa nok hele Tiden syntes, at han var et ubehageligt Menneske at se paa. Han var ond, paa en eller anden Maade, det var hun nu vis paa.

»Hvad var det for en underlig En?« sagde Eva til Onklen aldeles henkastet, idet hun udførte sin sædvanlige Glatning og saa sig i Speilet.

»Det er Doktor Dahl, den nye Læge, vi har faaet til gamle Baumann; han boer her i Nærheden og er nok en meget flink Mand.«

»Er han flink?« 267 »Han skal være meget flink, men har nok forresten Ingenting at bestille.«

»Har han Ingenting at bestille alligevel, det var da løjerligt.«

»Nej, det har han ikke og det trykker ham vist meget.« »Gjør det det?«

»Ja, det kunde man mærke.«

»Kunde man mærke det. Hvordan?«

»Aa, hvordan han saadan talte om det Alt. Han er vist meget melankolsk.«

»Saa....?« det var et langtrukket Saa. »Han er vist ogsaa ubehagelig. Han ser saa sær ud.«

»Der er formodentlig gaaet ham Noget imod i Livet, min Pige. Men det kommer han saamæn nok over.«

Eva vidste ikke, hvorfor hun ikke syntes om den sidste trøsterige Forsikkring. Men hun syntes nu i det Hele taget ikke om Noget den Aften og da hun klædte sig af hjemme paa sit Værelse, blev Bjørneskindsmuffen haanlig kastet hen paa Bunden af hendes Skab. Det forekom hende naar hun tænkte paa sig selv som Bjørn, at ikke blot Muffen, men Livet i det Hele taget havde tabt en Del af sit Værd.

Og i de følgende Dage kunde hun atter og atter tænke over denne sørgelige Begivenhed; den ligesom lagde en hel Skygge over disse Dage. Atter og atter spurgte hun sig selv, hvad i al Verden, han dog vel tænkte om hende. Og saa var Sagens Sammenhæng den, at han ikke tænkte en eneste Smule paa hende hverken som Menneske eller som Bjørn.

SJETTE KAPITEL

Den gamle Kobberstikker vidste ikke, hvordan det kunde være, men han havde faaet meget tilovers for den unge Læge paa den korte Tid, han havde kjendt ham.

Han kunde godt mærke, at der var Noget, der nagede ham dybt, og han længtes efter at tale lidt mere med ham, thi han var vis paa, at han kjendte Kunsten at helbrede den Slags Sygdom i Livet.

268

Næste Dag var gamle Baumann meget daarligere efter at have været oppe. Holm benyttede med en vis

Tilfredshed denne Leilighed til at gaa op til Lægen, thi man kunde jo ikke vente, at han af sig selv skulde komme igjen i de første Dage. Han traf ham hjemme og han lovede at komme derhen i Løbet af et Par Timer.

Holm spurgte om, hvordan det egentlig var med den Gamle. Dahl sagde rent ud, at der ikke kunde være noget Haab om Helbredelse, men at det efter al Sandsynlighed vilde gaa temmelig rask nedad Bakke.

»Det gjør mig ondt,« sagde Holm, »jeg kan mærke, at jeg egentlig er begyndt at holde af ham som Husfælle. Man kan nu engang ikke godt lade være, naar man mærker, at man er meget for et Menneske, saa at holde af ham. Nu banker han ogsaa ned til mig om Natten, naar han ikke kan sove, og skjøndt jeg ærlig talt ikke holder meget af at blive forstyrret i min Nattero, saa bliver jeg dog ikke mere gal i Hovedet paa ham, naar jeg skal banke til Svar.«

»Han bryder sig vel forresten ikke selv om at leve?« sagde Dahl.

»Maaske og maaske ikke; han har ikke vel kunnet forsones sig med sin Lod. De fleste Mennesker har det som han eller jeg, de fleste lider et eller andet stort Nederlag i Livet, men de Færreste vil selv oprette det. Man skal bare ganske ligefrem erklære sig for en slagen Mand og saa trække sig tilbage til sig selv og sine mere beskedne Enemærker. Gjorde Folk det, kan De tro, saa saa Verden anderledes ud og Folk var meget lykkeligere. Ulykken i Verden kommer af at Alle forlanger mere end deres Part. Og det bliver Folk værre og værre med, derfor gaaer det værre og værre i Verden.«

Dahl smilede, men der var Noget i hele Betragtningen, som tiltalte ham stærkt i hans nuværende Stemning. »De troer virkelig, at man bliver lykkeligere, jo mere man begrænser sig?«

»Det ved jeg. Sæt Dem det for Alvor for, saa skal De se. Jeg har ikke skabt mig »et Navn«, som det hedder, »et Navn«, som dog ikke var bleven større, end at Ingen vilde have tænkt videre ved det, medens jeg levede og Ingen tænkt 269 noget paa det, naar jeg var død, undtagen de der skulde skrive meget udførlige Lexikoner. Og for at naa det skulde jeg have døjet og kæmpet og misundt mine Venner og ladet mig misunde af dem og faaet giftige Stik og formodentlig ogsaa givet dem, thi saaledes gaaer det til i denne Verden. Nu lever jeg et stille og roligt og virkelig tilfreds Liv og det Arbeide, jeg gjør, tilfredsstiller. Jeg kan kun ønske enhver at det maa [gaa] ham som mig.«

»Men Kuren kan ikke bruges af Alle?«

»Den kan bruges af Alle og for Alt. Jeg har brugt den for Noget som gjorde ligesaa ondt og mere ondt, end da jeg led mine første Nederlag i Kunsten.

Dahl vilde ikke spørge ligefrem, men saa paa ham. Det var ligesaa godt som et Spørgsmaal, hvis den Anden *vilde* svare.

»Ja, ja,« sagde Holm. »Det skal jeg nok fortælle Dem lidt om en anden Gang.«

Om Eftermiddagen gik Dahl hen og besøgte den Syge.

Holm var gaaet op med til ham og de sad ved Sengen i det fattige lille Kvistkammer.

Gamle Baumann snakkede ret tilfreds; men det var tydeligt at mærke, at der var Noget, der laa ham paa Sinde, som han flere Gange søgte at faa begyndt paa, men som ikke ret vilde gaa.

»Hvad er det nu, De ligger og spekulerer paa, Gamle?« sagde Holm. »Jeg kan jo nok mærke, der er Noget i Vejen, der er Noget, De vil.«

»Det er der; men det generer mig at sige, jeg er helt flov ved det.«

»Naa?«

»Ja, det er en stor Skam, en meget stor Skam. Men jeg vil saa uhyre gjerne begraves fra Frederiks Kirke. Ser De, det er nok en underlig Kirke, noget mørk og kold, men der havde jeg Bryllup og jeg drømmer hver Nat om det Bryllup.«

»Det skal De nok blive, Baumann, men det haster jo ikke....«

»Aa jo, Hr. Holm, aa jo, det haster. Mange, mange Tak. Ser De, jeg ser jo godt, jeg ikke selv kan betale og De er slet ikke velstaaende og har været saa god, men jeg har 270 tænkt paa, at maaske Brændevinsbrænderen vilde hjælpe lidt og de paa Kontoret, saa kunde de lade være at give mig Krans, skjøndt det ser jo anderledes ud, naar der er Lys og Kranse - tændte Lys.«

»De skal faa tændte Lys.«

»Tak, Tak. Der var mange Lys i Kirken til Brylluppet. Det er fyrretyve Aar siden, fyrretyve Aar. Vi vare et meget ungt Par; vi var meget lykkelige. Hun blev baaret ud af den for tyve Aar siden. Jeg vilde ogsaa gjerne bæres ud af den Kirke. Jeg har holdt mere af hende, for hvert Aar, der er gaaet siden den Tid.«

Holm svarede ikke, og Doktoren forbausedes over i hans Ansigt at se et haardt Udtryk, som han ikke kjendte der.

»Hm«, sagde Dahl, der vilde slaa ind i Fagets traditionelle Trøstestil. »Det er saamæn ikke sagt, at De dør med det Første, Baumann.«

Den Syge virrede med Hovedet og sagde: »Det mærker man selv bedst. De maa da heller ikke tro, at jeg er bange for det. Man kan nok have en Følelse af, at det maa være saa koldt, men naar de, man har holdt af er døde, saa er man ikke bange for det. Og om ogsaa der er Et og Andet i det, som der læres os i Religionen, som jeg ikke troer rigtig paa, saa troer jeg paa det, at vi mødes igjen paa en eller anden Vis; ellers var der slet ingen Mening i det, at man holdt af hinanden Mand og Kone og Forældre og Børn og Allesammen, men jo mere man holdt af hinanden, jo større Ulykke var det blot til.«

Holm blev stadig ved at se haard og taus ud.

»Men Brændevinsbrænderen skal betale med,« sagde Baumann, og slog over i den oprindelige Betragtning. »Og han gjør det, for han er i Virkeligheden en skikkelig Mand. Og naar han ved hvorm meget det vil glæde mig, saa gjør han det. Vi skal tale om det med ham. Man mærker Noget ved det alligevel, troer jeg.«

Lidt efter gik de. Holm havde hele Tiden været meget alvorlig; da de gik ned ad Trappen, sagde han: »Vil De ikke gaa en lille Tour med. Jeg synes, man trænger til frisk Luft, naar man har siddet i en Sygestue. Skal vi gaa op paa Volden.«

271

Doktor Dahl var ikke i den Stemning, hvori han kunde ønske at sidde roligt hjemme og studere som i gamle Dage. Han sagde Ja og gik med.

Christianshavns Vold er et af de faa Steder i og ved Kjøbenhavn, hvor der endnu er frisk Luft. Den har tillige som den Staddel, den omslutter, bevaret noget oprindeligt, af den nyere Udvikling uberørt. Volden selv er høj, der er fra den vid Udsigt over Amager til den ene Side og over Kallebodstrand helt ind i Kjøgebugt forbi Stevns paa den anden. Den er bevoxet med Træer og tillige med rigt Buskads, der mange Steder samler sig i Klynger, tætte og naturlige Klynger, igjennem hvilke slynge sig ureglementerede Stier. Brystværnene ere daarlig holdte, men det klæder dem saameget desbedre; der er lavet Gangstier paa dem og over dem og deres græsklædte Former have slet ikke skarpe fortifikatoriske Profiler, men det Hele ser meget mere ud som naturlige og uskyldige Bakker. Skydeskaarene ere bløde udviskede Fordybninger i det græsklædte Jordsmon. Og nedenfor den smukke, tætbevoxede Vold ligger Graven, en Grav, der er saa bred, at man nok kan se, at den har ment det alvorligt i sin Tid, men en Grav, der slet ikke ligner de almindelige lugtende Voldgrave; bred, bevoxet paa begge Sider med Siv, ser den ud som en Flod eller en Del af det store friske Vand udenfor.

Men det Allersmukkeste ved Volden, det er dog den vide Udsigt. Man ser endel af Christianshavn selv og hvad man ser er ganske malerisk. Der vender ud imod den baade stilfærdige og pæne Arbejderboliger i lange Strækninger og Gader, der uden Brolægning og med store Huller og henslængte Stene synes at tilhøre et ganske andet Aarhundrede. Oppefra kan man ogsaa se ned ad andre Gader, der høre til de skikkelige, borgerlige, dem fra Aarhundredets tarvelige Begyndelse. Og saa er der andre Steder, hvor der aabner sig Indblik i høje smudsige Husklynger, hvor Alt er lutter Baggaard og ud af hvis sørgelige Vinduer al mulig Nød og Elendighed synes at skue, og midt op imellem disse Affaldshuse et enkelt forkrøblet Træ, der kæmper paa Livet for at holde sig i disse forpestede Omgivelser, ynkelige oversete Skabninger, og som dog, i de faa Maaneder, de ere i Stand til at bære deres tynde, sygelige Løv, have havt Missioner med at 272 bringe et Skin af Sommer, et Pust af Friskhed som ingen af de store, stærke Fæller i den rige Skov.

Bysiden er ikke den tillokkende. Men oppe fra de høje Brystværn har man Udsigter, som kun Faa vide noget Besked om i Kjøbenhavn. Med Voldens maleriske næsten skovagtige Skrænter og den brede flodlignende Grav i Forgrunden ser man snart over mod Vesterbro og Frederiksberg og Havnen, hvor altid endel store Skibe ligge, saa ud over Kallebodstrand, helt forbi Stevns, thi det Vand, der er de yderste glimtende Striber i Horizonen er Kjøgebugt. Saa ser man udover Amager, med al sin Fladhed og sine Møller og sine halvt oversvømmede Enge, virkelig et lille Stykke Holland, og som ogsaa i sin Fladhed kan faa Farvetoner som minde om de gode gamle hollandske Maleres grønne Baggrunde.

Christianshavns Vold er en ypperlig Spadserevej, og man møder Ingen; men gamle Holm hørte til dens stadige Besøgere. Det var herop, at Holm fik Dahl, da de skulde trække lidt frisk Luft efter Opholdet i Baumanns Sygestue.

Det var efter Solnedgang og alt temmelig mørkt, et Glimt af Rødt var paa den tunge, mørke [Himmel.] Saa man ud over Vandene drog Mørket sig ligesom sammen fra begge Sider, kun i Midten var det lysere og igjennem Vandet gik et bredt Strøg af bleg gulligt Lys, Skibene stod helt sorte i det, hvor de naaede ud i den brede Stribe.

Holm gik og saa ud over Lyset og Dahl saa det samme, haarde Udtryk hos ham.

De gik en lang Tid tause. Saa brød det endelig ud fra ham: »Det var underlig at høre gamle Baumann tale om sin Kone.«

»Aa, hvorfor egentlig det,« sagde Dahl.

»Jo, fordi jeg troer, at han mente det.«

»Javel mente han det.«

»Men der er dog ikke sund Sans i at knytte sig saadan til en Anden.«

»De siger det saa bittert.«

»Jeg taler af min egen Erfaring.«

»Er den saa....«

»Ja. Jeg vil gjerne tale til Dem om det. Naar man er yngre er det En ganske umuligt at tale til Nogen om den 273 Slags Ting. Naar man bliver ældre, bliver det ogsaa anderledes. Saa kan man ligesom trænge til det. Jeg har Lyst til at tale med Dem. De skal se, om jeg har Uret og De kan have godt af at høre om den Slags Ting.

Da jeg var ung Kunstner og begyndte at arbejde, boede jeg hos en fjern Slægting af mig her i Hovedstaden. Jeg kunde ikke betale meget, men det brød de sig ikke om, det var velstaaende Folk, og det var vakkre Folk, og dersom jeg selv havde ønsket det, kunde jeg godt have boet helt frit. Der kom til de voxne Børn mange unge Mennesker, det var et muntert og vakkert Hus. Imellem dem, der kom mest var en ung kjøn Pige, som hed Betty Walther. Hun var en af de mest fejrede, kjøn var hun som sagt, og der var tillige noget eget ejendommeligt over hende, noget paa engang hedt og koldt husker jeg, at en ung Billedhugger sagde, som beundrede [hende] i høj Grad og sagde, at hun var en sand Hebe i Holdning og Væxt.

Hun var ikke meget talende, men havde deilige, lyse Øjne, der ofte ligesom kunde skinne, naar der var Noget, hun interesserede sig for. Skjøndt hun ikke var meget talende, var hun dog som det ofte gaaer en af de Styrende i sin Kreds. Det var altid hendes Mening, som var den afgjørende for hendes Veninder, naar det gjaldt et Toilettespørgsmaal; jeg troer ikke, de vare rigtig glade over de bedste Ting, de fik, naar hun ikke havde erklæret det for kjønt. De kunde nok tale meget oprørsk om hende, naar hun fældede en Dom, som ikke var dem kjærkommen, men de lød alligevel. Hun gjorde nemlig altid Indtrykket af, at det var hende selv ganske ligegyldigt, om de tog Notits af hende eller brød sig om hendes Domme, og det hjælper meget til at gjøre sig Folk underdanige.

Ved alle Fornøjelser og smaa Arrangementer havde hun den afgjørende Stemme. Var hun ikke med, var det ikke som det skulde være, saa rettede man sig efter hende for for at faa hende med. Men jeg gjentager igjen, det var et underligt Pigebarn, det var ligesom om hun ikke brød sig om, at der toges saa meget Hensyn til hende eller i fjerneste Maade forlangte det. Hun gik blot sin egen Vej, naar man ikke gjorde det.

274

Hun havde ogsaa meget at sige hos Herrerne. Koket var hun ikke, men paa sin egen Maade fik hun dem dog til at beskæftige sig med hende.

Jeg syntes i Begyndelsen slet ikke om hende og var indvendig irriteret over hendes fordringsløse Fordringsfuldhed.

Men det forandrede sig efterhaanden. Ved et lille Selskab blev jeg hendes Kavalier, vi kom til at tale sammen, hun havde en egen Maade at give sig hen paa, at lytte efter og at tiltale fortrolig, der var hende egen, og som gjorde, at man syntes at man kom i et eget fortroligt Forhold til hende. Hun spurgte om mine Arbejder, jeg fortalte hende om dem, om mine Planer og Ønsker. Vi havde set endel til hinanden i Løbet af et Aars Tid, men aldrig talt sammen før den Gang og nu bleve vi pludselig gamle Venner.

Dette holdt sig, og jeg blev for Alvor forelsket i hende, ret for Alvor som De ved saaledes, at Alt hvad der sker og Alt hvad der angaaer En, ser man kun i Forhold til Hende. Jeg var vis paa, at hun ogsaa syntes om mig. Vi fandt altid hinanden, naar vi vare sammen, ofte ligesom uden at vide det selv. Først drillede de Andre os, saa lod de os i Fred. Det var en god Tid. Men....saa, ja jeg ved ikke hvorledes det egentlig [gik] - blev der

en Forandring i det. Jeg fik, først i Glimt, senere mere stadig og trykkende et Indtryk af Noget hos hende, som jeg ikke kan forklare paa anden Maade end ved at sige at hun ikke brød sig om det, der var det Bedste hos mig.

De kan vel nok tænke Dem, hvorledes en ung Kunstner føler naar han ret for Alvor er forelsket, hvorledes Den han elsker er Lyset i hans Arbejde; hun og det forenes i hans Sind paa en forunderlig Maade, han holder af det Ene igjennem det Andet, den Glæde og ogsaa de Bekymringer, hans Kjærlighed skænker ham virker befrugtende og ansporende paa ham, han befrier sig fra sin Sorg og giver sin Glæde et Udtryk i sin Kunst. Saaledes gik det ialfald mig. Jeg arbejdede dengang paa mit første store Stykke, og det gik rigtig godt, men det var hende, der maledede det i mig. Mine Kammerater, som saa det roste det meget, og jeg kunde mærke paa en vis misundelig Bismag, der var ved Rosen, at den var ægte. Jeg glædede mig ret til at vise det, til at det skulde offentlig frem, skjøndt jeg i Virkeligheden er meget undselig af mig og dengang var det endnu mere. Men allermest glædede jeg mig til at hun skulde se det. Jeg var vis paa, at hun vilde forstaa det og paaskjønne det og tillige føle sig selv igjennem det. Det var en lykkelig Tid.

Saa kom Udstillingstiden. Mit Stykke blev ikke blot antaget, men var af dem, der fik en god Plads, hvor det kunde ses saa vel som et Stykke deroppe kan ses. Det gjorde Lykke; jeg hørte oprigtig Ros og Anerkjendelse, men jeg ventede efter noget Mere. Jeg havde medens jeg arbejdede paa det ubeskrivelig gjerne villet have, at hun kom i mit Atelier og saa paa det. Men det var en egen Sag, syntes jeg, der var yderst tilbageholdende af mig, at opfordre hende dertil udenvidere. Jeg syntes hun ialfald selv maatte røbe nogen Lyst til at se det, inden jeg kom med min Indbydelse og jeg lagde hende det i Munden gjentagne Gange ved at tale om de andre Besøg, jeg fik og nævne de Damer, der havde været. Men hun talte aldrig om, at hun kunde have Lyst til at komme. Saa ventede jeg til Udstillingstiden kom. Jeg havde faaet den Idee, at jeg strax den første Dag vilde møde hende deroppe. Jeg løb over Torvet, da jeg saa at Klokkeren var bleven 10 Minutter over, og jeg tænkte at hun alt kunde være gaaet bort fra mit Stykke og være vanskelig at finde. Det forekom mig saa naturlig en Tanke, at vi mødtes foran det. Hun var der ikke. Jeg blev ganske glad, saa var jeg dog ikke kommen for sildig. Saa gav jeg mig til at vente hende.

Det er en egen Sag for en Kunstner at gaa og patruillere udenfor sit eget Stykke, og selv at holde sig blot i Nabolaget af det er ikke let; man bliver snart opdaget af Kammeraterne, og skjøndt de selv heller end gjerne gjorde det Samme, gaaer det dog dygtig ud over den, der for tydelig lader sig mærke med det. Og hvad der var endnu værre for mig var, at nogle af dem hægtede sig fast ved mig; saa var Mødet med hende dog ødelagt. Da der var gaaet et Par Timer med Venten og en temmelig drøj Venten, gik jeg hjem. Det faldt mig ind, at der kunde komme saa mange Ting i Vejen for en ung Pige, der ikke kunde bevæge sig uhindret og gaa ud og hjem, naar hun selv vilde. Men saa - ja saa fik jeg den Ide, at naar hun kom derop og ikke traf mig, saa vilde hun sende mig en Hilsen i et Par Ord; det 276 var den naturligste Ting af Verden. Hun vilde forstaa Billedet hun vilde forstaa mig hun vilde forstaa, at det var en af de Leiligheder, hvor det ikke skal gaa saa forskrækkelig hverdagsagtig til. Eller hvis hun ikke vilde sende et Brev, saa maaske en Blomst en Blomst, der ikke meldte sig fra Nogen, men hvorom jeg vilde vide, o saa godt, fra hvem den kom.

Hvergang Klokkeren paa min Dør ringede, gav det et Sæt i mig: Der er det - og hver Gang var det noget Andet.

Det kunde ellers have været en fornøjelig Dag i mit Liv, thi der kom flere Mænd, som mente mig det godt og de sagde, at mit Arbejde var godt, det var ganske sikkert. Men jeg ventede blot paa Bud fra hende, og naar Døren havde lukket sig efter et af de mange Besøg, sad jeg paa min haarde gamle Sofa og ventede og ja, jeg troer virkelig, at jeg endogsaa tænkte mig den Mulighed, at hun selv kunde staa udenfor Døren, med Slør for sit søde Ansigt og sine skinnende Øjne, kommen blot for at trykke min Haand og sige, at nu vidste hun, at jeg blev til Noget, og at det glædede hende.

Saa tænkte jeg, og saa traf jeg hende endelig en Dag. Hun sagde ikke Noget. Jeg spurgte og jeg kan huske min Stemme var lidt hæs: »Naa, hvad synes De om mit Stykke paa Udstillingen?« Hun svarede: »Aa, Udstillingen, jeg har saamæn ikke været der endnu.« Der er ikke mange Ting i Verden, der har virket saa forunderligt paa mig, saaledes at jeg saa lidt kunde gjøre mig Rede for det som det Svar. Det var ikke Bedrøvelse, det var ikke Forbauselse, det var ikke Vrede, men det var Noget af det altsammen. Vi talte ikke mere sammen om Stykket. Hun talte om andre Kunstnere og om Andres Arbejder, om mit talte vi aldrig. Og saaledes gik det i Alt. Vi vare Venner i Alt, hvad der ligger paa Overfladen af Livet, vi vare aldrig næsten uenige, Folk, der saa os troede stundom, vi vare hemmelig forlovede og hun søgte mig og ligesom trængte til mig og var mig nær i alt Smaatteri. Men hver Gang vi kom til Noget af det, der var Hovedsagen for mig, saa gik det paa samme Maade. Naar jeg bankede paa, blev der aldrig svaret. Ser De, Doktor, det var Alt en meget simpel [Historie], men Ulykken 277 er, at den arriverer oftere, end De troer, og saa gaaer det i al mulig Stilfærdighed og Beskedenhed galt, enten de faa hinanden eller de ikke faa hinanden, men især i første Fald.«

»De fik hende jo ikke,« sagde Dahl, som forresten kun interesserede sig middelmaadigt for den Historie og endnu mindre for dens Moral, thi enhver ung Mand troer naturligvis, at han hører til Undtagelserne og nok skal vide at vinde den Kongedatter, han begjærer.

»Nej, jeg fik hende heldigvis ikke. Jeg holdt altfor meget af hende, og saa kunde jeg tillige ikke lade være at ringeagte mig selv, fordi jeg var hildet i en saa daarlig Forelskelse. De ved ikke, hvad det er at se Daarligdom hos den, man ønsker at forgude, men De kan tro, at det er en slem Art af den ulykkelige Kjærlighed. Man kan ikke lade være at overføre sin Bitterhed og sin Ringeagt paa saameget Andet og paa alle Kvinder. Men det staaer man sig forresten ved i Længden,« sagde han med et vist humoristisk Sving i sin Tone.

»Hm, ja, maaske,« sagde Dahl. Han havde ikke været stærkt forelsket, [kun] engang paa Vejen til at blive det. Hun var bleven forlovet med en Anden, som han betragtede som en ren Undermaaler. Han havde en sikker Fornemmelse af, at hvis han havde friet, saa var han bleven foretrukket. Nu kom Dumrienen før ham og saa tog hun ham, sikkert [fordi] hun i det Øjeblik han kom først halvt om halvt selv troede, at det dog vel alligevel var ham. Han huskede godt det Indtryk den Historie havde gjort. Men den havde paa ingen Maade slaaet ham saaledes ned, som den gamle bløde Kobberstikker var bleven ved sin. Men den havde affødt hos ham en vis let, men almindelig Ringeagt for Kvinderne, og i den kunde de forsaavidt mødes.

Men det var dog med en vis Forundring han gik og skottede til det bløde melankolske Udtryk, der var kommen i den gamle Mands Ansigt. Som et Svar paa hans stille Tanker faldt den Yttring fra den Gamle: »Ved De hvad, jeg troer næsten alle Mennesker have haft en eller anden ulykkelig Kjærlighed.«

»Det kan saamæn gjerne være,« sagde Dahl, med et let og skeptisk Smil, der var ganske forskjellig fra Udtrykket i den Gamles Ansigt, og som egentlig kun sagde: »Det er jo ogsaa Noget, som hverken gjør fra eller til.«

278

SYVENDE KAPITEL

Eva havde gjort et sjælden godt Indtryk paa Grossereren og hans Familie ved Ballet.

De unge Piger syntes aldeles oprigtig, at hun var nydelig og der gives virkelig ikke saa faa unge Piger, som skjøndt de deltog i Baller og al mulig Selskabelighed og verdslig Tant derfor godt kunne tilgive Andre, at de ere kjønnere end de selv. Maaske der var en lille Smule Protegeren ved deres Venlighed, men det var ogsaa Alt, og det maa man tilgive hos Folk, ligeoverfor hvem der er en vis Tilbøjelighed til at søge Protektion.

Der var nu ikke Tale om andet end at Eva skulde med, hvergang der i Vinterens Løb var større Selskaber, og dem var der adskillige af. Ogsaa den unge Herre, Husets Søn, syntes aabenbart rigtig godt om den smukke unge Pige. Han »arbejdede« paa sin Faders Kontor og var i denne Egen skab mønsterværdig ivrig til at interessere sig for Alt, hvad der foregik paa Pladsen. Ellers var han ikke overdreven flit tig, men paa Pladsen var han paaskjønneelsesværdig ofte at se, det maa man lade ham. Det var det Aar en mild Vinter og der arbejdedes meget derude; der gik heller ikke mange Dage, hvor han ikke saa indenfor og det gik tillige meget jævnlige paa, at han ansaa det for nødvendigt at ringe paa hos Pladsforvalteren for at have en lille Konference med denne om Et eller Andet. »Kapitainen« syntes meget godt om den unge Thronfølgers Interesse for sit Rige og endnu bedre om hans om megen Beskedenhed vidnende Lyst til at spørge sig for om alt muligt hos Forvalteren selv. Den gamle Kone syntes ogsaa godt om at den unge Grosserer aldeles ikke holdt sig for fin til saa jævnlige at komme ind i Huset for at tale med Manden. Og det skete jo ikke sjælden, at han tillige satte sig ind i Dagligstuen og blev siddende der en rum Tid og passiarede om Løst og Fast med hende. Og ogsaa Mariane, den brave Pige syntes godt om den unge Grosserer. Han var saa velklædt og saa saa fin ud i alle Maader og havde saa smukt Fodtøj. Og saa havde han med Skam at tale om kysset hende en Gang, da de mødtes i den 279 lille Forstue og et Par Gange taget hende om Livet. - Mariane var en rigtig kjøn lille Pige. Og skjøndt nu bemeldte Mariane var et præmieret Barn, et virkeligt Dydens Speil i alle Maader, med Grund belønnet af [et] Konfirmationsopklædningsselskab, saa tilgav hun dog lettelig denne Synd af et saa nydeligt Menneske, ja fik i sin Barmhjertighed Noget tilovers for Synderen.

(To blanke Sider følger i Manuskriptet; Resten af Kapitlet mangler.)

OTTENDE KAPITEL

Det blev tidligt Foraar det Aar efter en stræng, men kort Vinter. Denne Overgang fra Kulde og skærende Blæst til mildt Vejr med varmende Solskin og med saftig Grøde overalt i Naturen var farlig for Mange. Skjøre og skrøbelige Naturer, der havde holdt sig oppe under Vinterkuldens knugende Tryk og haarde Tag, overvældedes af denne Overgang, de kunde ikke følge med i denne nye brusende Strøm af rigt Liv, som vældede ud i Naturen.

Gamle Baumann var kommen op og var i disse Uger atter begyndt at gaa paa sit Kontor og sysle med sit Arbeide. Men han kunde ikke rigtig vinde med, og »Luften var for stærk«, det var hans daglige Klage.

Nedenunder hos Onkel Morbroder havde det tidlige Foraar frit Kjør ind. Den lille Leilighed var fyldt med Sol [fra] Morgenstunden af, de grønne Planter i Vinduene fraadsede i den og holdt selv Sommer alt i Slutningen af April og gav ogsaa Stuerne et troværdigt Udseende af, at det virkelig var Sommer. Der duftede af Violer og Bladplanterne vare saa svære, at de gav et helt grønt Skjær over Stuen.

Det var i denne Tid ret Noget for Eva at ligge paa den lave Sofa om Formiddagen, naar hun havde fri og lege, hun var i Syden, medens hun saa paa Stikkene og Fotografierne af de skønne Kunstværker.

Onkel Morbroder saa hende altid med samme Glæde, men han var ikke rigtig sikker paa, om der ikke var noget forandret ved hende. Hun mærkede godt, at han saa meget 280 iagttagende paa hende, naar hun laa og drev derhenne. Det holdt hun ikke af, hun kunde ikke fordrage, at man saa paa hende. Og naar hun saa imellem spurgte: »hvad ser Du dog saadan paa mig for?« eller »hvad er der nu i Vejen?« eller noget Lignende, fik hun aldrig noget tydeligt Svar. Sagen var, at han ikke kunde give det; han havde blot en Fornemmelse af, at der var kommet noget Nyt og Forandret frem i hende og at hun ikke saaledes som i tidligere Dage ganske udelt gav sig hen.

»Gamle Baumann ser daarlig ud,« sagde han en Dag til hende, da denne Besøgende havde forladt dem og var listet ovenpaa.

»Saa, synes Du det,« svarede hun lidt forundret og saa paa Døren, hvoraf den Gamle var gaaet ud, ligesom hun vilde gjenkalde sig Indtrykket af ham fra det Sted, hvor han sidst havde staaet. »Han kommer sig nok, nu naar det det bliver Foraar.« Og saa strakte hun sig igjen.

Den gamle Kobberstikker, der selv syntes at mærke, at Foraaret var ham for stærkt rystede paa Hovedet.

Eva fik heller ikke Ret.

En Dag kom gamle Baumann hjem fra sit Kontor og sagde, at aldrig i sit Liv havde han været saa træet eller troet, at han kunde blive det. Han trængte til at sove i hundrede Aar. Og det fik han Lov til.

Han gik til Sengs og blev liggende. Det var ham ikke muligt at staa op den næste Dag. Om Aftenen bankede han i Gulvet paa sin gamle Ven et Par Timer efter at denne sidst havde været deroppe. Det var begyndt at skumre og man saa kun dunkelt hinandens Ansigt, men Kobberstikkeren saa dog strax, hvad det var for en Skygge, der havde lagt sig over den syge, gamle Mand.

Denne talte svagt, men forstaaeligt. »Det bliver hurtigere end jeg troede,« sagde Gamle Baumann. »Jeg troer, det bliver endnu iaften. Sig mig en Ting. De troer jo paa et Liv efter dette?«

»Saavist som Noget,« svarede Holm; det var saa mørkt i Stuen, at man ikke kunde se hinandens Ansigt, men det behøvedes ikke: paa Klangene i Stemmen kunde man høre, at det var Alvor.

281

»Hvorfor?«

»Af mange Grunde, men ogsaa fordi, dersom der ikke var det, saa var det vi kalde Kjærlighed til Andre en Forbandelse i Livet og ikke det Højeste.«

»Rigtig, rigtig,« nikkede Baumann. »Det var netop det jeg vilde høre. Jeg saa min Kone for lidt siden, og den lille Pige, De ved fra dengang, vi havde det godt Jeg har set dem mange Gange om Natten her i --« han viste med Haanden om i det lumre Hummer - »men det var Drømme, ved jeg godt. Men det var ikke Drømme iaften. Det bliver iaften, Holm. Tak saa for alt Godt og hvis De kan, saa husk det, De nok ved med Begraveisen.«

Holm nikkede og trykkede hans Haand og flyttede sin Stol nærmere til Sengen.

»Nej, gaa nu ned og gaa i Seng,« sagde Baumann. »De troer da ikke, at jeg er bange?«

»Jeg bliver her lidt endnu.«

Baumann laa lidt. Saa sagde han: »Tænd Lampen, hvis De vil og læs mig den Psalme, Mærket er lagt ved i Bogen.«

Holm tændte og slog op. Det var en Daabspsalme. Han læste den. Den Syge saa paa de skaldede Mure i det fattige Værelse; Kalken var revnet og faldet ned mange Steder, de gamle Bjælker saaes tydeligt. Den lille Lampe lyste kun daarligt og kun i Nærheden af Sengen. Det Andet forsvandt i mørke Skygger. »De ved ikke, hvor vi havde meget Sol i den første Lejlighed,« sagde Baumann. »Jeg kan huske den bedste Dag, jeg har havt. Det var den Dag, den lille Pige blev døbt, og jeg kan huske, hvormange Gange, jeg maatte flytte Vuggen i Stuen, hvor hun stod, Solen kom efter og op paa Lagenet og hen til hendes smaa Hænder den ene Gang efter den anden. Ved De hvad, jeg kan huske, hvordan hun laa med dem og Korallerne, hun havde faaet, der laa paa Dynen, og hvor Kurvefletningen var itu i Kanten. Læs den igjen!«

Holm læste Psalmen.

»Det var Synd, vi solgte den Vugge. Men vi solgte Alt. Det var en god lille Pige. Ved De hvad hun sagde, da det var gaaet galt og vi skulde flytte ud af vort kjønne Hus og 282 Pigerne græd, fordi de skulde bort, og [vi] var [saa] bedrøvede? Hun sagde: Jeg bryder mig ikke om det, for jeg skal blive hos Jer Men det blev hun ikke. Ja, ja, det var gode Dage. Nogen begynder med det Gode, Andre med det Onde. Nu er det endt snart. Gud ske Lov!«

Holm sagde halvt maskinmæssig: »Det er ikke sikkert, De skal dø, Baumann!«

Den Syge blev næsten ivrig. »Jo, det er det, Gud ske Lov. Troer De ikke, det har været anderledes haardt at ligge heroppe mange Nætter og tænke paa, hvad der havde været og saa paa, at man imorgen skulde begynde forfra. Det ved jeg nu, jeg ikke kommer til. Der er nok Noget, der skal gaaes igjennem, som man jo ikke ved Noget om. Men jeg troer ikke, det kan være saa slemt. Og saa Vorherre forlade mig, men jeg tænker mest paa hvad jeg skal se igjen.«

Holm saa paa Udtrykket i hans Ansigt: Det vilde nok blive tilgivet.

Det samme Udtryk blev ved at være paa den gamle Mands Ansigt; han laa nu med lukkede Øjne. Saa rakte han Haanden imod Holm og drog endnu et Suk og var død.

NIENDE KAPITEL

Den næste Dag var Solskinnet endnu rigere og stærkere end de andre Dage og Luften tung af Foraar. Eva gik op til sin Onkel.

Hun saa strax, at der var Noget ivejen, thi Holm saa helt daarlig og medtaget ud. Hun spurgte, hvad der var i Vejen og fik det at vide.

»Stakkels Baumann,« sagde hun rørt, halvt uvilkaarlig, som man plejer at fremføre denne Beklagelse. Men gamle Holm hørte noget mere i den, end man plejer.

»Det maa Du ikke sige,« sagde han næsten vredt. »Jeg har tænkt paa det lige siden han døde, jeg har ikke sovet; han var ikke saa stakkels.«

»Han ikke?« spurgte Eva forbauset. For hende stod den 283 ensomme, skrøbelige, ruinerede gamle Stakkels Tilværelse som noget af det Sørgeligste, hun havde set i Livet. Og da hun var enogtyve, mente hun at have set en hel Del.

»Nej, han var da ikke mere ulykkelig,« sagde Holm, »end at jeg har spurgt mig mange Gange siden igaar, om jeg ikke vilde have byttet [med ham].«

Han sad, skjøndt han ikke arbeidede, paa sin hyggelige Arbejdsplads. Solen skinnede rundt om, paa de grønne Planter og Væggenes smukke Prydelser. Eva saa forbauset paa ham. Af en ældre Mand at være, der ikke var rig, syntes hun, han havde det sjelden godt. Og saa ovenikjøbet at mene, at det gamle Skrog ovenpaa havde ført et bedre Liv.

»Hvad mener Du egentlig med det?« spurgte hun.

»Han har prøvet megen Lykke i Livet, som jeg aldrig vil faa at prøve« sagde Holm, næsten bittert. »Det

kan man nok betale for.«

Eva var ikke utilbøjelig til at blive en lille Smule fornærmet, thi hun fandt ikke uden Grund maaske, at der var en Antydning af, at hun og hendes ikke var nok. Og lidt jaloux og iversyg var hun af Naturen.

»Det er jo din egen Skyld,« sagde hun lidt kort.

»Aa ja saamæn, paa en Maade,« svarede Holm sagtmødig.

De talte siden om Baumanns Død og om hans Begravelse.

Holm fortalte, at det, han havde ønsket var at faa en stadselig Begravelse fra den tyske Kirke, hvor han var bleven viet.

Der var Noget i dette, der bragte Taarer i Evas Øjne, skjøndt hun dog ikke havde nogen bestemt at tænke sig gift med end sige begravet med. »Uf, den uhyggelige grimme Kirke,« sagde hun flot.

Holm sagde ikke Noget.

»Du synes jo selv, at den er ligesaa grim som Frelsers Kirke er kjøn« sagde hun. Men Holm var ikke til at komme til Rette med. Han sagde kun: »For ham maa den have været kjøn.«

»Det bliver dyrt, hvor har han Raad til at betale det?« spurgte hun.

»Det maa vi se at komme ud af,« svarede Holm. »Det er lovet ham, og jeg har alt ordnet det imorges.«

»Hvornaar skal det være?« spurgte Eva lidt usikkert.

»Paa Søndag.«

»Paa Søndag. Det var kjedeligt!«

»Hvorfor?«

»Fordi jeg gjerne vilde være i Kirken.«

»Ja, naturligvis. Han kunde saa godt lide Dig Men?«

»Men vi skulle en Tur paa Landet,« sagde hun forlegent.

»I? Det har jeg ikke hørt Noget om.«

»Ja, det vil sige med Grossererens. Jeg er bleven inviteret. Vi skal ud og se det nye Haveanlæg, inden de flytte ud. Og jeg har sagt Ja.«

»Det var kjedeligt,« sagde Holm tørt. Eva svarede ikke. Hun kunde ikke bestemme sig til at give Afkald paa en Tur, som hun havde glædet sig saameget til. Og hun havde en Fornemmelse af, at det ikke vilde føre til Noget at undskylde sig yderligere.

Lidt efter gik hun. Paa Vejen derfra mødte hun Lægen, som formodentlig gik derhen. Hun vidste ikke hvorfor, men hun havde ikke Lyst til at hilse ham og skjøndt der, som bekjendt ikke er nogen parisisk Færdsel i Overgaden neden Vandet, lod hun dog som hun var saa optaget af at se, hvad der gik for sig ved Bolværket - hvor kun nogle Spurve færdedes i deres sædvanlige unyttige Travlhed - at hun aldeles ikke bemærkede, at en Herre kom lige imod hende. Aa jo, ligesom han var gaaet forbi fik hun et ubestemt Indtryk af, at Nogen vilde hilse og vendte lidt Hovedet.

Hun tænkte paa, at han vel ogsaa vilde være tilstede ved Begravelsen og maaske se efter hende. Lad ham kun det; hun skulde ud at se det deilige Sted med den Have, hun havde hørt tale saameget om og som hun nu skulde se i dens nye Skikkelse før Folk ellers fik den at se.

Det blev Søndag og Søndagen bragte det dejligste Foraarsvejr. Den gamle tyske Kirke paa den aflukkede, længst forladte Kirkegaard kom til at se lys og venlig ud.

Vognene, som skulde ud med Herskabet til Grossererens Landsted rullede langs Strandvejen i prægtigt Vejr. Det 285 blæste derude meget friskt, men det var ikke nogen tør og skærende Østenvind, men en Vind af dem, som blæser Foraars ned over Jorden. Sundet var blaat og blinkende i Solskin som paa den deiligste Sommerdag. Paa Landet var der ganske vist ikke meget til at fryde Øjet, det var fattigt endnu med Farverne, kun paa Græssets kraftige Farve saa man tydeligt, at det ikke var Vinter. Træer og Buske talte ikke saa tydeligt, men det var dog godt at forstaa, at ogsaa for dem var den slemme Aarstid forbi. Hvad der før var

sort, havde nu faaet et brunligt Skær.

Der var ligegodt ikke meget at se paa det nye Haveanlæg ude paa Landstedet. Der var til Ære for det ventede Besøg lagt Grus paa alle Gange, de vare tørre og faste at gaa paa. Men ellers var næsten alt det Andet trist og sort. Plainerne vare lagte om og der var derfor ikke et Græsstraa paa dem, de vare kun store Muldflader, der blot saa lidt mere redte og pudsede ud end den nøgne Jord under Træerne og Buskene.

Det var derfor intet Under, at det Selskab, som var taget ud for at se paa denne Have, snart fik nok deraf og gik op i Stuerne. Disse vare nu ogsaa belavede paa at modtage dem. Huset var møbleret og skjønndt der ikke var Gardiner oppe, og det Hele naturligvis havde et lidt ubeboet Præg og Luften var lidt raa og indelukket og der i det Hele var et let Præg af Uhygge over det Alt, var der dog bedre [end udenfor].

Det viste sig hurtigt, da man [havde] færdedes lidt i Havestuen og de andre Stuer, at det ikke var for Intet, at Dørene til Spisestuen havde været lukkede. Da de sloges op, saa Selskabet for sig et meget pynteligt og meget velbesat Frokostbord. Man havde allerede været ude i fri Luft i flere Timer, Appetiten var stor og det var i det ypperligste Humør, at man ligefrem ilede med at tage Pladser. Eva sad ved Siden af Husets Søn, der var den egentlige Arrangør af dette Landparti, som han mente havde et vist fransk Snit. Han havde, forsynlig som altid taget to Borddamer; den anden var en ung Baronesse. Hun var slet ikke kjøn, hun var for den Sags Skyld ikke heller rigere end Eva, men Baronesse var hun, og hos Grossererens havde man nu engang en vis Svaghed for at pryde sit Selskab med lidt Aristokrati. Hertil egnede denne unge 286 Dame, hendes Søskende og Forældre sig vel, og de vare derfor altid med enten den ene eller den anden Generation, i de selskabelige Forlystelser, altid behagelige, altid elskværdige og altid rede til bagefter overfor deres Egne at fornægte Grossererens og hvad deres var. Den herværende unge Baronesse saa paa Eva med det venligste Ansigt og talte med hende med det forbindtligste Smil - og fandt hende i sit stille Sind at være en uforskammet lille Tingest, fordi [hun] saa udmærket godt ud; og da den unge Herre aabenbart hylkede hende stærkt og gav hende den større Part af sin Elskværdighed, ønskede hun blot, at der maatte blive givet hende en Leilighed til ret at ignorere denne lille Næsvis.

Eva derimod morede sig udmærket. Hun saa lutter Anerkjendelse i den unge Dames Velvillie, og det kan nu ikke nytte, det var altid ganske morsomt at være Baronessens Ligemand. Og den unge [Grosserer] var virkelig et overordentlig elskværdigt Menneske.

Der blev skænket Champagne, og det ikke saa lidt. Den gamle Grosserer, som var en Ordenens Mand havde nok givet efter for sin Søns Opfordring til at traktere med Champagne, men bestemt et meget begrænset Antal Flasker. Hvorledes det nu gik eller ikke gik, nok er det, af de faa Flasker kom der megen Vin og meget Liv i Stemningen.

Man reiste sig fra Bordet og gik ud i Verandaen. Aprilsolen havde varmet stærkt i denne, Vinen havde varmet Kinderne iforvejen. Sol og Vind tilsammen bildte Selskabet ind, at det var Sommertide. Nogle blev i Verandaen, Andre gik ned i Haven. Imellem dem var Eva. Hun var nu alene, og havde ikke Noget imod at tie lidt stille efter den larmende Munterhed og svale sine Kinder. Hun bøjede ind i en Sidegang, der fra Huset svingede ned imod Søen forbi et Lysthus. I Rabatten her ved denne Gang stod Violer, de vare udsprungne, deres søde Duft i den lidt tunge, soledede Luft røbede dem; hun modstod ikke Fristelsen og begyndte at plukke. Hun havde snart faaet sig en lille Buket, skjønndt hun havde vraget og valgt i Rigdommen. Saa vilde hun til at vende og gaa op igjen til de Andre. I det Samme bemærkede hun, at hun var kommen temmelig nær ved et andet Par som hun slet ikke havde lagt Mærke [til] under sin 287 Søgen fra Violbusk til Violbusk. Det var den unge Herre og Baronessen.

Der var forsaavidt ikke Noget at sige til, at de gik der. Han hverken holdt hende om Livet eller kyssede hende, men de gik ganske langsomt og i Langsomheden var der en vis Fortrolighed. De holdt hinanden under Armen og i den Maade, hvorpaa hun støttede sig til ham, var der yderligere noget meget fortroligt.

Eva syntes ikke om dette Syn. De To, der maatte være komne fra en Sidegang gik i samme Retning som hun og havde aabenbart slet ikke set hende. Hun vilde ikke paa nogen Maade ses af dem.

Eva vendte sig om og ganske sagte listede hun sig den modsatte Vej. For hurtigst at komme ud af deres Synsline svingede hun ned ad en Sidegang, den samme som de aabenbart vare komne ad. Den var saa tæt, at naar hun var inde i den, var hun usynlig fra Hovedgangen. Hun vilde snige sig rigtig indiansk afsted og snublede som Følge deraf over en tør Gren, ligesom hun var kommen ind i Sikkerhed. Den tørre Gren raslede paa den mest uforskammede Maade imellem Buskene, det var til at blive rasende over, det var umuligt andet, end at de maatte kunne høre hende, dertil var hun endnu nær nok. Men for hende var der ikke andet at gjøre end at flygte og saa ilede hun da afsted, dobbelt hed i Hovedet og halvt grædefærdig. Paa engang delte Gangen sig, hvad Vej skulde hun tage? Den ene gik aabenbart op til Huset, den anden nedad til Stranden. Hun valgte den sidste, saa var Udsigten dog mindre til at støde paa dem.

Hun havde gjættet rigtigt; Vejen førte nedad til Stranden, snart saa hun for sig en høj Hæk, og gennem dens brune Fletværk det skinnende Vand; gik man udenom Hækken kom man lige ned til Stranden. Hun

fristedes til at søge derned og sætte sig et Øjeblik paa en af de store Stene og lade Vinden friske sig op. Men ligesom hun lavede sig til at springe ned fra den lille Jordvold, der skilte Haven fra Forstranden hørte hun tydelig kaldende Stemmer. Hun tænkte sig, at man maaske skulde bryde op, og besluttede at vende om og gaa op imod Huset.

Haver paa Strandvejen selv de store ere ikke Parker, 288 hvor man kan gaa vild, men der kan godt arriveres En uventede Ting. Og saaledes skete det ogsaa her paa Opvejen som paa Nedvejen. Thi hvem kom hende imøde ligesom hun nærmede sig Huset uden netop den unge [Grosserer], men denne Gang alene.

Hun kunde ikke sige selv hvorfor, men nok er det, hun blev overmaade svimmel ved at se ham komme imod sig. Han derimod gik strunk og glad henimod hende. Det var ikke muligt at se paa ham, at han havde spadseret saa fortroligt i al Hemmelighed med en ung Dame for et Kvarters Tid siden. Han røg sin Cigar og saa ud som der ikke var det Mindste i Vejen. Det vil sige, til han havde faaet Øje paa Eva. Thi da var det tydeligt at se, hvorledes der virkelig gled et fornøjet Udtryk over hans Ansigt.

Han gik rask henimod hende og idet han tiltalte hende med den Sikkerhed i Tonen, han altid havde overfor Damer og som Eva maaske ikke syntes rigtig om, men dog som de Fleste bøjede sig for, sagde han: »Naa Frøken Eva, De er løbet bort fra alle os, der savner Dem, men jeg tænkte nok, jeg skulde finde Dem.«

Han rakte sin Arm ud imod hende, uden at sige Noget, men Eva vilde dog ikke tage den. »Ja, ja, som De vil,« sagde han i en rolig, fornøjet Tone og gik saa ved Siden af hende. Paa engang opdagede han, at hun gik med Violbuketten. Han næsten snappede den ud af hendes Haand.

»Den maa De give mig i Findeløn - fordi jeg fandt Dem selv.«

Eva svarede ikke derpaa fordi hun havde en naiv, brødefuld Bevidsthed om at have taget Familiens Violer.

Han stak derfor rolig Buketten i sit Knaphul og sagde halvsagte: »Det skal være min bedste Erindring om denne Dag.«

Eva kunde ikke gjøre ved det, men hun fik Hjertebanken ved disse Ord og var hun ikke glad, men i en underlig delt Stemning, saa saa hun dog paa den lille Baronesse med en ejendommelig Følelse af Tilfredshed, thi hun havde en Følelse af, at der var Noget ment i hans Ord.

289

Imedens det glade Selskab færdedes ude paa Landet i Solskinnet, foregik inde paa Christianshavn gamle Baumanns Jordefærd.

Den skete som han havde ønsket fra den forladte tyske Kirke, der ligger for Enden af den stille Gade, ligesom glemte af de Levende, omgivet af ubetraadt Grønsvær, husende en Menighed af Døde i de henved halvhundrede Gravkapeller, i hvilke den store Gravhvælving er delt, som i samme Størrelse [som] Kirken selv aabner sig nedenunder.

I denne Gravhvælving modtages endnu bestandig Kister til Bisættelse. Her var det gamle Baumanns Familie havde deres Bisættelse og her var det han saa inderlig havde ønsket at finde sin Plads ved Siden af sin Kone og den lille Kiste.

Nu var hans Ønske bleven opfyldt, skjøndt det paa forskjellig Maade var forbunden med betydelig Bekostning.

Den glemte Kirke saa forunderlig tom ud indvendig, et næsten ligesidet højt firkantet Rum, hvis Vægge ere dækkede med graamaalede Pulpiturer i fortsatte Etagerækker. Men ind ad de høje Vinduer kastede Foraarsolen sit stærke Lys. Vinterkulden rugede endnu i den lidet benyttede Kirke, som ikke kjender nymodens Varmeapparat, men Solen vilde snart faa Bugt med den mærkede man og Lyset faldt rigt og stærkt ind fra Vinduerne paa begge Sider af Alteret med Prædikestolen over.

Her stod Kisten og der var den lille Forsamling, som bød de sidste Afskedsord.

Saa blev den baaret ned til Gravhvælvingen.

Der var tændt Lys i Lampetterne paa begge Sider af den lange Gang, som gaar imellem Kapelrækkerne og frem traadte af det Tusmørke, som ellers omhylle dem, de længst Forglemtes mørke støvede Kister med længst henvissnede Kranse og smulrende Prydelser. Men stærkt faldt nu Lyset ind paa to Kister en Voxens og den anden en Barnekiste; de hørte ikke til de Glemtes; det var gamle Baumanns Kone og Barn, som der var tænkt paa alle Dage i mange Aar.

Havde han tænkt saa stadig paa dem, naar Livet havde bragt ham mere og bedre end Nød og

Fattigdom? Hvem ved det. Vist er det: Ingen var bedre husket af de Hundreders stille Kreds, der var samlet hernede end disse.

290

Ved deres Side fik saa den fattige gamle Stakkel den Plads han saa inderlig havde ønsket.

I det lille Følge paa knap et Dusin Personer, som stod omkring Kisten var ogsaa et Par gamle fattige Mænd, Bekjendte af gamle Baumann fra hans Fattigdoms Periode; den ene kjendte ham fra en Bænk paa Volden, der var hans Sommersæde, den anden fra en fattig Kafé, hvor han søgte. Begge disse fattige gamle Fyre vilde neppe tro deres egne Øjne, da de saa deres gamle Bekjendt, hvem de havde betragtet som Ligemand i mange Aar stedet til Hvile i aabent Kapel bag snirklede Jerngitterporte ved Lys af mange Lamper og Kjerter. De fik Indtryk af noget saa Højfornemt, at det intet Under vilde være, om der fra deres Mund uddannede sig et Sagn om en Mand, den Sidste af en gammel tysk rigsfyrstelig Æt, som var død i Fattigdom, men hvis høje Slægt dog havde skaffet ham en Begravelse, der var hans Byrd værdig.

Jordfæstelsen var endt, Gitterporten for Kapellet faldt til, Lysene dernede slukkedes, Glemselens Slør omhyllede atter de Mange og bredte sig nu vel ogsaa over den dunkle Krog, hvor de To hvilede med den, der havde erindret dem saa trofast, men som [selv] Ingen havde efterladt.

Det lille Følge gik op ad den brede Stentrappe og ud paa den grønne Plads og erindredes atter om Solen og Foraaret deroppe.

Holm gik derfra med Lægen. Da de kom hen i B[rogade], mødte dem, kommende fra Knippelsbro de Vogne, der førte Grossererens Selskab ind fra Landstedet. Man var endnu i den løftede Stemning, som Champagne, den friske Luft og den raske Kjørsel ad den smukke Vej havde fremkaldt; Stemmerne lød højt, de Forbigaaende saa efter dem.

»Lad os gaa denne Vej,« sagde gamle Holm uroligt og trak [Lægen] med sig til den anden Side for ikke at komme tæt forbi Vognene.

Eva vilde have hilst ned til dem, men saa Vendingen. De havde begge [taget] Øjnene til sig og lod som de aldeles ikke anede de Vognes Nærhed, som de dog flygtede for.

Hun blev taus og følte sig meget vred baade paa Onkel Morbroder og endnu mere paa hans Ledsager. Hun vilde ikke se sin gamle Onkel, før han var bleven skikkelig.

Opfyldt af disse Tanker tog hun hurtigt og lidt distræt 291 Afsked hos Grossererens, da man var stegen af. Hun hørte neppe paa Indbydelsen til at blive hos Familien Resten af Dagen. Hun vilde skynde sig hjem; hun var træt, hun vilde ikke, at hendes Forældre skulde sidde alene Søndag Middag og Eftermiddag ogsaa. Saa gik hun.

Christianshavn havde faaet sin Sommer-Søndagsstilhed. I de stille hyggelige Gader skinnede Solen paa lutter Tomhed, Folk var aabenbart ude paa Landet; selv i de fattige børnerige Tvergader var Stilhed. Børnene havde forlagt deres Tumbleplads til den grønne Vold.

Eva fandt, at det var afskyeligt i denne Stilhed at være saa hed i Hovedet fra Formiddagen af og ønskede, at det var Aften og skulde være Nat. Formiddagslystighed var dog naar Alt kom til Alt Noget underligt Forkert Noget. Det havde været en morsom Dag, jo, det var der ingen Tvivl om, ikke den mindste, en rigtig morsom Dag. Men alligevel -. Hun blev afbrudt i sine Betragtninger thi i al Tomheden saa hun, at han der langt foran kom hende imøde var Lægen. Han kom imod hende akkurat som sidst hun imod ham. Thi hvordan det nu var gaaet eller ikke gaaet, saa var hun drejet om ad Vejen til Onkel Morbroder, som hun havde bestemt ikke at ville se for sine Øjne.

Han kom lige imod hende og skjøndt hun aldeles ikke saa paa ham, saa [han] paa hende, men som han ikke kjendte hende. Hun vilde gaa lige forbi. Idag vilde han formodentlig ikke hilse.

Spørgsmaalet kom ikke til at ligge for i sin Renhed, thi da hun kom i Nærheden af ham, hilste hun først.

Han hilste.

»De kommer fra min Onkel« sagde hun.

»Ja, vi har været til Begravelse - hans gamle Ven og Husfælle.«

»Jeg ved det,« sagde hun meget forlegent og fortrød, at hun havde stanset.

»De har nok været i Skoven,« sagde han.

Hun fandt hans Tone irriterende kold og tør, næsten ringeagtende, og svarede blot kort Ja.

»Veiret egner sig ganske vist ogsaa mere til at tage i Skoven end til at gaa [til] Begravelse i, saa Frøkenen har jo forsaavidt baaret sig meget fornuftigt ad.«

292

»Men De mener dog, jeg heller skulde have gaaet til Begravelsen.«

Han trak paa Skuldrene. »Vi var ikke mange - det er man ikke, naar der ikke er nogen Efterladte til at holde Mandtal. Deres Onkel troer jeg, var kjed af, at De ikke var der. Men De har naturligvis moret Dem godt, hvor De var.«

»Aa, ganske mageløst; det var en deilig Tour,« sagde hun med forceret Begeistring rasende over den Maade, hvorpaa han irettesatte hende. »Farvel« og dermed gik hun hurtigt, thi hun mærkede, at hun havde Taarer i Øjet.

Hun gik op til Onkel Morbroder. Han sad i Solskinnet, men saa forknytt og ligesom afmagret ud.

Han vilde først ikke se paa hende, da hun sagde Goddag, men studsede paa engang ved en vis Klang i hendes Stemme, og saa rigtig paa hende.

»Fortryder Du, at Du ikke gik med,« spurgte han.

»Nej jeg gjør virkelig ikke« sagde hun først, brød saa pludselig af og sagde: »Jo, jeg gjør!« og gav sig saa til at græde, ganske sagte som et Barn, der er bleven drillet og jaget for længe og endelig giver sig.

TIENDE KAPITEL

Det havde været en dyr, en meget dyr Affaire for Holm at opfylde gamle Baumanns Ønske om at blive bisat hos sin Kone og sit Barn. Men det fik Meget at sige for ham, at han havde opfyldt dette Ønske.

Han havde maattet gjøre overordentlige Udveje for at skaffe Pengene tilveje; saa havde han ledt op i sine gamle Sager og faaet [fat] paa en lille kjøn Samling Haandtegninger fra hans Kunstnerdage. Det havde været paatænkt, at det skulde være Illustrationer til et stort Digterværk, der var udkommen i den Tid og af hvilket Forlæggeren vilde foranstalte en Pragtudgave. Arbeidet var bleven givet Holm som en ung Kunstner, der havde den Fordel af sin Ungdom, at han ikke blot var meget lovende, men ogsaa meget billig og fordringsløs, netop den Slags Folk, som Forlæggere holde af at opdage. Imidlertid var han af en eller anden forretningsmæssig Grund bleven bange for Foretagendet og de Bekostninger, det vilde udkræve. Han opgav det d. v. s. stillede det »foreløbig« i Bero.

Det var et haardt Slag for Holm, der kun fik en aldeles urimelig lille Sum som en Slags Haandpenge for sit Arbeide, men ellers kun det magre Ord »foreløbig« at trøste sig med.

Da han som sagt var den Unge og Fordringsløse fandt han sig i sin Skæbne uden andet end en i taktfulde Ord indklædt Beklagelse over den Behandling, hans Arbeide fik, der imidlertid ikke gjorde mere Indtryk paa Forlæggeren end en Tagdryp paa en Vinterfrakke og ikke engang lod ham bevare den mindste Bitterhed imod den vakkre unge Kunstner, skjøndt Holm i sit stille Sind - iøvrigt mest eftersom Aarene gik - indbildte sig, at han havde sagt ham et knusende Ord, der stod med Ildskrift for ham i lange, søvnløse Nætter.

For Holm havde denne hele Affære været af stor Vigtighed og den bidrog Sit til at gjøre ham modløs før Tiden.

Da Pakken med de længst glemte Tegninger nu faldt ham i Haanden gik en bitter og stikkende Følelse igjennem ham, og han havde strax Lyst til at lægge den uaabnet ned igjen i Skuffen. Imidlertid fik han Lyst til at se nærmere paa den, tog den gamle Mappe frem og aabnede den.

Det var en ret interessant Overraskelse. Paa disse gamle Tegninger, som han ikke havde set i en Aarrække kunde han se med en Uhildethed som om det var en Fremmeds Arbeider, kritisere, opdage Enkeltheder, som han længst havde glemt og som overraskede ham som satte der af en Anden.

Saaledes saa han paa dem, og det var ham derfor en virkelig Fornøjelse at se paa disse Arbeider.

Saa faldt det ham ind, om ikke disse gamle Ting kunde give ham et Bidrag til at komme ud over Pengevanskelighederne. Saa havde de ikke ligget der forgjæves og samlet Støv. De var ikke ilde. Hvem ved,

Folk købte dog maaske Haandtegninger endnu som i gamle Dage. At blive solgt havde jo været Bestemmelsen med disse; det var ikke af de Studier som man ikke kan skille sig ved uden at skille sig ved [en] Del af sig selv.

Saa pudsede og tørrede han det Hele pænt af, tog Mappen under Armen og gik til en Kunsthandler.
294

Denne var en gammel Herre, der forstod sig noget paa sine Ting ikke blot fra et rent Forretningsstandpunkt. Han saa først meget mistænksomt paa den gamle Mappe, der blev lukket op for ham, men da dens Indhold kom frem baade overraskede og interesserede det ham. Han sagde naturligvis Intet, men for hvert Blad han fik i Haanden blev det lille »Hum«, hvormed han tog det i Haanden mere hensynsfuldt.

Da han havde set Rækken igjennem, sagde han:

»Har De nogen Billeder i Olie?«

Holm rystede paa Hovedet.

»Hum, Hum,« sagde Kunsthandleren, hvilket betød: Du har nok Et eller Andet, Din gamle Kamel, men Du vil ikke ud med det.

»Dette her,« sagde han saa i mere forstaaeligt Sprog, »ved jeg ikke rigtig, hvad jeg skal sige til.«

»Hvorledes mener De?« sagde Holm og strakte alt krænket Haanden ud efter Mappen.

»Ja, det er interessante Arbejder,« sagde Kunsthandleren uden at røbe nogen Iver. »Men jeg har blot ikke nogen Mening om, hvorledes man vil tage dem. Det er Liebhaber, ser De.«

»Ja vel,« sagde Holm kort, særlig ærgerlig over disse tingende Vanskeligheder.

»Men tillader De, at jeg beholder dem et Par Dage,« sagde Kunsthandleren endelig meget høfligt, »saa skal jeg sige Dem nærmere Besked.«

Dermed fik han saa Holms Adresse og denne gik sin Vej.

Et Par Dage efter sad Holm ved sit Arbejde alene med Eva, da det bankede paa Døren.

En høj, ældre Mand traadte ind. Han var tilsyneladende paa Holms Alder.

»Kobberstikker Holm?« spurgte han.

Holm bejaede det lidt forlegent, thi den Anden saa meget stivt paa ham og han vidste ikke, hvorfra, men han kjendte godt hans Ansigt.

»Jo, det er ganske rigtigt,« sagde saa den Anden, efterat have mønstret ham. »Dem kan jeg nu godt huske at have set, da De gik paa Akademiet. Jeg er -« Han nævnede et ypperligt Kunstnernavn »Jeg var lige bleven Lærer.«

295

Holm bad ham meget høfligt at tage Plads, han følte dog megen Respekt ved at se en af Generalerne i sit Hjem.

»Hvor blev De af siden?« spurgte Maleren ham. »Det De gjorde, lovede meget, jeg husker det godt. Men hvor blev De af?«

Der var over hans høje ranke Skikkelse noget vist militært, og han talte i et lidt afsnuppet Tonefald som om han var vant til at kommandere Rekrutter. Men Holm blev ikke fornærmet over det; han vidste, hvem han var.

Eva saa meget spændt paa denne Gæst. Hun kjendte Navnet og vidste, at det betød noget Ypperligt og Fornemt i Kunstens Rige. Hun var blot kjed af at hendes Onkel ikke havde forestillet hende. Hun havde ligget paa Sofaen i sin sædvanlige Driverstilling, men i en Fart faaet Benene ned, da det bankede. Nu sad hun nok saa pænt, men helt bagved Gjæsten.

»Hvor blev De saa af siden?« spurgte denne atter.

»Jeg lagde det paa Hylden,« svarede Holm. Eva havde aldrig før set ham svare saa lidt sikkert.

»Hvorfor? De havde jo Talent.«

»Det vilde man ikke saadan indrømme mig.«

»Det er Noget, man selv ved, og ikke behøver at have Attest for. De blev altsaa kjed af det, fordi man ikke vilde paaskjønne Dem?«

»Aa ja, maaske.«

»Det har man ikke Lov til.«

»Der er jo nok til det og nok, som vil frem.« Holm var nu bleven lidt mere fri i sin Tale, »En mere eller mindre, hvad gjør det? Jeg har befunden mig bedre, meget bedre ved at holde mig udenfor det.«

»Der er aldrig nok - af dem, som duer. Og De duede. Saa havde De ikke Lov til at gaa. Man er som en Slags Soldat, man maa ikke desertere og man kan ikke stille for sig.«

»Jeg er bleven et bedre Menneske ved at holde mig for mig selv.«

»Det maa De tale med Vorherre om, men jeg er nu Direktør for Akademiet og jeg troer, at han ogsaa vilde holde noget med Akademiet og sige, at De maatte have kunnet indrette Dem ogsaa paa at blive et godt Menneske som 296 Kunstner. For De har Talent. Eller har havt. Det er gamle Sager, jeg har set. Deres Illustrationer.«

»Aa,« sagde Holm og der fløj et lykkeligt Smil over hans Ansigt. »Har De set dem. Og De synes om dem?«

»Ja, De har utvivlsomt havt et Talent, som var ægte. Det var maaske ikke stort i Omfang; De gjentog. Men hvad der var, var ægte. Det var det, jeg gik ud for at sige Dem, og saa fordi jeg var nysgjerrig, vilde se, hvad det egentlig var for et Menneske, der havde lavet de Ting. De vil sælge dem, jeg skal nok skaffe Dem ordentlig af med dem.«

Holm stod foran ham som en Soldat for sin Feltherre, der har kaldt ham frem for Fronten for at dekorere ham.

Eva havde ogsaa reist sig.

»Men,« fortsatte Kunstneren, »jeg siger stadig: Det er en Skam, De ikke holdt ud. Det skal man altid. Ikke sandt lille Frøken?« sagde han pludseligt, uden egentlig at vende sig om.

Eva blev blodrød; han havde tilsyneladende ikke kastet et Blik paa hende.

»Jo, det er sandt,« svarede hun forvirret.

»Ja, vi tales nok ved en anden Gang,« sagde Kunstneren saa og vendte sig atter om imod Holm. »Jeg siger Dem igjender var virkelig Talent i. Farvel.«

Han tog sin Hat og gik.

Holm stod en Tid helt betaget og saa i dybe Tanker ud af Vinduet paa den foraarsklare Himmel med de drivende Skyer. Engang imellem rystede han lidt paa Hovedet,

»Det var et underligt Besøg, Eva,« sagde han saa; »det havde jeg ikke ventet at skulle høre.«

»Men det var jo mageløst. Og ved Du hvad, det var da ogsaa en Ære at han kom.«

»Ja, det var underligt at skulle, høre,« sagde han igjen ligesom halvt i Tanker. »Ved Du hvad, jeg troer, jeg snart dør. Ellers faaer man ikke den Slags Ting at høre.«

»Aa Snak Onkel Morbroder. Du skal leve mange Aar endnu og gjøre rigtig smukke Arbeider.«

»Nej, nej. Nu kan jeg ikke mere. Men hvor det var underligt at høre for ganske vist at jeg virkelig blev skattet. Jeg vidste jo nok selv, at jeg duede til Noget, men jeg troede ikke, jeg skulde høre det og at det gjorde saa godt.«

297

»Kom og tag din Hat paa igjen Eva,« sagde han efter en lille Pause. »Lad os gaa en Tour i den friske Blæst, jeg trænger til at samle mine Tanker. Nej, Du ved ikke, hvor underligt det er, naar man et helt Liv igjennem har vænnet sig til ikke at ville bryde sig om det, og saa alligevel hører det, for Alvor af en af de bedste, hvis Mening staaer. Jeg ved slet ikke, hvad jeg egentlig skal sige, men jeg er glad. Og jeg synes alligevel, at jeg har levet et godt Liv. Lad os gaa; jeg troer, det vil, klare sig bedre, naar vi se paa Træerne og Vandet.«

Saa gik de ud og deres sædvanlige Tour. Foraarsvindens brede Vingeslag gik over de grønne Marker og ud over den vide Vandflade. Baade de unge Græsstraa og de gamle Træer bevægedes i den og følte med Velbehag det friske Liv strømme til sig og lyttede henrykt til Vindens Løfter om Sommerens nærmende Herlighed.

Den gamle Mand og den unge Pige gik tause ved Siden af hinanden. Hun mærkede snart, at han helst vilde gaa i sine egne Tanker. Han saa adspredt frem for sig, men der var bestandig et stille Smil paa hans Ansigt.

ELLEVTE KAPITEL

Evas Broder Hans var en lille lidt svagelig og venlig udseende Mand; han var Timelærer, flink og vel anset i sine Fag, Historie og Dansk, havde meget at bestille og alt en Familie, thi han havde giftet sig meget tidlig.

Som en Følge heraf kneb det stundom med Budgettet, men det tog han sig ikke videre af. Havde de ikke Smør, saa spiste de Fedt paa Brødet. Det er antagelig, at dette ikke saa sjelden gik paa i Slutningen af Maanedene. Det tog han og hans Kone imidlertid med Ro; hvad de og især han paa ingen Maade kunde bære var naar de troede at have brugt formeget; hellere [leve] med den yderste Knaphed og saa komme ud af det end at trykkes af Bevidstheden om at have brugt [formeget]. Ti Kroner formeget i den ene Maaned mente han maatte med Nødvendighed give tyve Kroner formeget i den 298 næste, tredive i den tredie og haabløs Gjæld og Bankerot inden Aarets Udgang, Børnene ude af deres smaa Senge og hele Familien paa sikker Vej til Fattigaarden.

For at undgaa disse Skræmmebilleder var det kun et ringe Offer at spise Fedtebrød, at knibe paa Kullene, at sidde Alle om den ene Lampe og naar det skulde være at lade nogle Dage gaa uden Middagsmad, med Kaffe og Brød i Stedet.

Hans og hans Kone tog den Slags Ting uden Beklagelse. De saa alle Livets smaa Besværligheder ikke som de Fleste gjøre paa Glæders og store Forlangenders Baggrund men paa endnu større Sorgers. Det er der som bekjendt Mange, der gjøre i Theori, men saare Faa i Praxis.

Hans var lidt svagelig; han var ogsaa halt; engang var han som Barn falden ned af [nogle] høje Lægtestabler som han var krøbet op paa inde paa Pladsen.

Han var af Naturen ikke meget behændig, derfor ikke heller meget forvoven da han havde en instinktmæssig Følelse af ikke at kunne klare sig. Naar han engang imellem gjorde et lille Vovestykke, kom han derfor ogsaa i Reglen galt fra det, da han blev bange for det midt i. Saaledes gik det ogsaa her. Han blev selv forskrækket over, hvad han havde gjort, traadte feil i sin Keitethed og tumlede ned. Faldet var ikke højt, men, faldt han, faldt han altid saa keitet, som man kunde gjøre, og den stakkels Fyr brækkede sin Hofte [og maatte ligge lang Tid tilsengs]. Da han endelig atter kom op, var han halt, og det blev han ved at være.

Hvad Hans aldrig selv forstod var, hvorledes det kunde være gaaet til, at den høje kjønne Kone, han havde faaet, var bleven indtaget i ham. Men det var hun nu, en Datter af en af Faderens skibsførende Venner, som ellers var vant til at se Mandfolk af ganske anderledes Snit. Hun beundrede imidlertid aldeles oprigtig sin spinkle lille Mand. Allerede fra Dreng havde han i Kredsen havt Ord for at være saa klog og læsende. Hun havde som halvvoxen Tøs altid drillet ham og gjort Nar af »Læsehesten« og altid hemmelig beundret og betragtet ham som hørende til et højere Laug og været umaadelig [stolt], naar han talte med hende og paa sin stille og beskedne Maade gav hende Indtryk af sine Ideer og Interesser. Hun ansaa stadig sin lille Timelærer for en af 299 de første Videnskabsmænd i Tiden og var han i sit stille Sind forundret over, at hun havde taget ham, saa var hun ogsaa forbauset over, at den Lærdes Valg var faldet paa hende.

Timelærer var han og blev. Han havde ikke faaet sig nogen Embedsexamen. Som det saa ofte gaaer, var [han] kommen ind paa andre og spredte Interesser, var bleven lidt gammel, var nødt til at informere og blev saa i det. Forresten forstod han godt at omgaaes med Børn og var dygtig i sit Fag.

Onkel Morbroder holdt meget af ham; han passede godt Ind i hans Theori om, at der var altfor Mange til at trænge sig frem, at der ogsaa skulde være Nogen, der holdt sig tilbage og at de havde det allerbedst.

Denne Lære havde han her prædiket for en taknemlig Tilhører, naar de i rolige Aftener sad inde paa Pladsen paa Bænken udenfor det gamle Hus og røg deres Pipe.

Hans saa efter sin Kone og sine Børn, som færdedes i Nærheden og sagde oprigtigt Ja og Amen til det

Alt. Han var ikke saa oprørsk som Eva, [der] altid sagde imod eller dog forbeholdt sig sin Ret, menende, at det Altsammen kunde være Ret og Rigtigt saadan i sin Almindelighed, men at hun for sit eget Vedkommende nok havde Lyst til en lille Undtagelse.

Det følte hun, naar hun sad derinde paa den hyggelige Plads og saa paa den lille Have og paa de store Skibe, som nu vare i Hvile, men ellers vante til at sejle paa store Have. Og det sagde hun.

»Det er Ulykken,« sagde Onkel Morbroder. »Saadan sige netop Alle. Lad de Andre være beskedne og tilbageholdende, men jeg vil rigtignok ikke være det, men finde, at det er saa rart, at de Andre er det.«

»Du er en fæl gammel Onkel til at fordreje Ens Ord. Men naar Alle sige som Du og Alle blive tilbage og passe sig selv, saa skete der jo aldrig Noget, saa blev Verden da forskrækkelig kjedelig.«

»Det er slet ikke sagt. Men den blev da ialfald meget lykkelig.«

»Jeg vil heller have lidt Ulykke med, men jeg kunde nok lide at prøve at komme lidt ud foran de Andre.«

»Du har nok store Planer, Du. Hvad vil Du være, maa jeg spørge, Malerinde, Digterinde, Skuespillerinde, der er formodentlig noget Saadant, der staaer Dig i Hovedet.«

»Nej, det forsikrer jeg Dig, lille Onkel, ikke en Smule. Jeg ved godt, at jeg ikke er Andet end Almindelig. Men jeg kunde nok....«

»Naa?«

»Jeg kunde nok lide at faa En, der ikke var det. Han skulde faa Lov til at gjøre, hvad han kunde.«

Den Gamle blev lidt gnaven og sagde: »Ja, han finder vel nok herind paa Pladsen.«

Eva baade sukkede og smilede og sagde: »Ja, det er Ulykken, det bliver vanskeligt for ham at finde mig.«

Hans rystede paa Hovedet og misbilligede at hans Søster kom med saadan noget Visvas.

Det var ikke, fordi han ikke selv sværmede for hvad der var Stort og for store Mænd. Tværtimod, han var Enthusiast i høj Grad. Men det mærkede man mest paa Skolen. Han var en ypperlig Lærer i Historie og i Literatur.

Over sine Yndlingsforfattere udbredte han sig med en Begeistring, der vilde kunne kaldes fanatisk, naar ikke det blide og bløde havde været saa fremtrædende i det. Begyndte han at tale om en literær Personlighed, der interesserede ham, kunde han helt glemme sig selv. Stod han da paa Kathedret indbildte han sig i Virkeligheden, at det var en Lærestol paa et af Aandens høje Steder og at hans Ord derfra paa stærke Vinger bares ud over vide Kredse. Han bildte sig ind, at til disse talte han om store og gode Ting, der gjør Synet paa Verden lyst og letter det at bære Livets Byrder; der styrker Troen paa, at Alle mere eller mindre ville det Gode.

Begyndte han paa dette blev han ved, det vidste Drengene. Saa stod den ivrige lille Skikkelse og talte om de store Aander, drømmende sig ind i deres Forestillingskreds og menende, at han fortolkede deres Tanker og var lykkelig derved.

Naar han begyndte paa et saadant Foredrag var Drengene tilfredse. Det skyldes Sandheden at tilstaa, at det ikke var, fordi de hørte efter, det var ialfald kun de Allerfærreste og disse forstod endda kun det Allermindste, det gjorde paa dem 301 kun et ubestemt lyrisk Indtryk, som nu forresten heller ikke er uden Betydning. De fleste Andre læste paa deres Lektier til næste Time, eller næste Dag - hvis det var praktiske Aander - eller indskrænkede sig, hvis det var mere sorgløse Naturer til at se ud af Vinduet; at passiare sammen indbyrdes var Noget, der ikke kunde gaa, thi var Hans end i Extase var han tillige nervøs og skjøndt han naturligvis blev distræt, kunde en Hvisken dog let forstyrre ham.

Og blev han forstyrret i sin høje Flugt, saa vidste de, hvad Følgen var. Saa stoppede han med et tungsindigt: »Naa ja, det bryder I Eder naturligvis ikke om. Lad os saa gaa videre.« Og saa gik det videre med Analyse og Syntax, hvilket naturligvis ikke [morede dem].

Blev han ikke forstyrret, saa kunde han blive ved, til Timen sluttede og Skoleklokkens Ringning atter kaldte ham ned til Virkeligheden, hvor han stod paa et blækbesmurt Katheder i en beklumret Klasse foran et Dusin Dreng af hvilke to eller tre havde et Indtryk af en livlig Ordstrøm, men som Alle i aandsnærværende Adræthed svarede Jo naar han spurgte: »Har I nu nogen Ide om Schiller?«

Men selv haltede han tilfods hjem, naar han saaledes havde faaet givet sin Begeistring Luft. Alting i hans tarvelige Stuer var ham smukt og godt, naar han havde tilfredsstillet sig selv. Gardinerne vare ikke

stumpede og Papiret paa Væggen hv ;rken plettet eller hullet. Han saa paa den tarvelige Gibsbuste af den unge Augustus, der prydede hans Kakkellovn som paa et Originalbilled af en Mester, der selv havde staaet Ansigt til Ansigt med Heroen og det Kobberstik af Schiller, der hang over hans Skrivebord - en Gave forresten af Onkel Morbroder og virkelig godt - var for ham et Kunstens Mesterværk, der gav Lys og Højde i hele Stuen og som var en Prydelse for Hovedstaden. Og lykkelig og tilfreds med at have beundret satte han sig saa til sin Middagsmad eller til det kolde Kjød og Brød - hvis det var paa Slutningen af Maanedene - med en af sine Drengene paa hver Side og sin Kone ligeoverfor. - -

Næste Aften sad Onkel Morbroder hos sin Nevø. Han blev modtagen med den sædvanlige Jubel af Børnene og ført 302 ind i Dagligstuen. »Du skal blive her iaften,« sagde den ene af Drengene, »vi skal have Rullepølse og Schweitzerost.«

Det var ganske vist et usædvanligt Traktement, der maatte være Noget paa Færde. Onkel Morbroder tænkte sig om, om der skulde være en Fødselsdag, han havde glemt, men han kunde ikke finde paa nogen.

Hans kom ind.

»Er der Noget iver; jeg synes, her ser saa fint ud?«

»Vi har faaet vore hvide Sommergardiner op, det gjør altid saa lyst og livligt. Og saa har vi stjaalet grønne Grene, vi har Alle spadseret en Tur iaften.«

»Ej, ej.«

»Forresten,« sagde Hans i en let henkastet Tone, »forresten kan Du gratulere mig.«

»Det var jo rart. Men hvortil?«

»Jeg har faaet en Forlægger til min Exempelsamling.«

»Din Exempelsamling. Jeg er et Fæ, min Dreng, jeg ved ikke hvad det er.«

»Ja, ja,« sagde den Anden uden at vise sig krænk. »Jeg har udarbejdet en Bog, som indeholder Exempler til Brug ved Undervisning i dansk Grammatik efter mit eget System. Jeg troede nok, den kunde gjøre Nytte, men var noget uvis paa hvad Andre mente. Den har ligget til Betænkning af Sagkyndige hos en stor Forlægger. Det lader til, at de have rost den Du - rost den en hel Del.«

»Ja saa. Naa, den er altsaa solgt godt.«

»Brillant, langt bedre end jeg anede det. Forlæggeren har været herude, den store Mand selv og fortalt mig, at han vilde tage den og Vilkaarene; den vinder stærk Bifald i Skolerne rundt omkring. Han var selv herude, siger jeg dig, den store Mand. Man faaer fine Besøg. Det er godt vi havde faaet de nystrøgne Gardiner op, her saa meget pænt ud. Og Honoraret er ikke daarligt; vi kan anskaffe os forskellige Ting, vi har trængt meget til og Sommertøj til Sophie og saa bliver der endda en hundrede Kroner tilovers til at sætte i Sparekassen til, hvis der skulde indtræffe noget uforudset.«

»Ja, jeg gratulerer, det er jo fortræffeligt. Gratulerer, Sophie....« Han saa Konen kigge ind fra det andet Værelse for at se, hvem der nu var derinde.

303

»Ja, ikke sandt?« sagde hun. »Og saa Æren, hvad?«

»Lad os nu ikke tale formeget om det,« sagde Hans beskedent, »men det er naturligvis behageligt, naar Ens Arbejder vinde Bifald. Og,« tilføjede han efter en Pause, »jeg kommer da i Forfatterlexikonnet. Der vil Drengene kunne finde deres Fader.«

Og han saa paa de smaa Fyre med et lykkeligt Smil, især paa den lidt svagelige lille Fyr, som han havde været saa bange for skulde faa hans Øgenavn at vide i Skolen.

»Bliv her i Aften, Onkel Morbroder,« gjentog igjen Børnene, »vi skal have Schweitzerost.«

»Ja, naturligvis,« sagde lille Hans. »Naturligvis bliver han. Forældrene komme ogsaa. Jeg giver Punsch iaften.«

Onkel Morbroder var jo selv i en egen løftet Stemning efter det Besøg, han havde faaet. Han tog villig imod Indbydelsen og satte sig ned.

»Nej i Gyngestolen, i Gyngestolen,« sagde lille Hans gjæstfrit og ryddede dette Stuens Pragtstykke for forskellige nystrøgne Gjenstande, der vare deponerede i den.

»Gud, Hans, hvem har nu været der?« udbrød den høje Kone forvirret og det maa desværre siges lidt usandfærdigt, thi det var hende selv, som lige iforvejen havde nedlagt disse Frugter af sit Arbeide ved Strygebrædtet paa dette hellige Sted; et saadant var nemlig Gyngestolen. Den var en stivrygget umagelig gammeldags Tingest, med broderet Sæde og broderet Rygpude, anskaffet i sin Tid af Hans til Konen efter en Barselseng som Surrogat for en Lænestol. Det var en Fiktion, at den var et mageligt Sæde, der beredte Enhver Velvære, som kom indenfor dens stive Træarme. Den holdtes i Hævd og Ære. og selv Drengene veg tilbage for at krybe op i den med snavsede Støvler eller indrangere den i et Jernbanetog sammen med de andre Stole. Derfor egnede den sig særlig til Opbevaringssted for nystrøget Tøj, især naar Bordet var fuldt.

Ikke desmindre lod Sophie som om det var en højst overraskende og hende aldeles ubekjendt Foranstaltning, der var truffet.

Dette generede lille Hans, der var meget bange for at Børnene skulde lægge Mærke til Smaausandheder af Forældrene.

304

Han lod derfor ogsaa, som om han ikke forstod hendes spørgende Udraab og sagde blot idet han hjalp hende med at rydde Pladsen: »Aa, det siger saamæn Ingenting, min Pige, det skal Du ikke bryde Dig om!«

Onkel Morbroder protesterede; han kjendte Gyngestolen og afskyede den, men der var ingen Pardon, han maatte ned i den.

Den blev trukken hen til Vinduet, Hans satte sig ned overfor ham; der sad de og saa ud paa det stille lille Torv.

»Det kan nu ikke nytte noget,« sagde Hans, »om man ogsaa er nok saa tilfreds med at leve i al Beskedenhed og lade de Andre komme frem - saa er det dog morsomt at gjøre en lille Smule Lykke og mærke, at man har gjort Noget, som Andre kan bruge - lad det være nok saa lidt,« tilføjede han med en Slags Undskyldning, thi han vidste jo nok, at hele denne Betragtning ikke rigtig passede Onkel Morbroder, og ventede egentlig at faa lidt paa Hovedet.

Men det var den gamle Mand ikke oplagt til. Han sad og saa ud paa Torvet i Solnedgangen, men det var dog ikke de venlige Farver paa de gamle Huse, som fængslede ham; dertil saa han for adspredt ud.

»Det er muligt nok,« sagde han, »for det er jo egentlig gaaet mig paa en noget lignende Vis idag. Jeg har faaet at vide, at jeg dueede til Noget som Kunstner.«

»Ja, men det ved vi jo Alle,« sagde Hans oprigtig forbauset.

»Men idag har jeg hørt [det] af en af dem, jeg troede, aldrig vilde regne mig for Noget. Direktøren for Akademiet, Du.« Og han fortalte hvad der var sket. »Og jeg er glad over at have hørt det; meget glad,« tilføjede han.

»Ja, det troer jeg da nok. Det er jo en stor Ære, men.... men....«

»Du mener, om jeg fortryder at jeg saa opgav det,« sagde den Gamle med et lille Smil. »Nej, det gjør jeg ikke. Jeg har tænkt paa det hele Dagen og skjændtes lidt med Eva derom. Men jeg fortryder det ikke. Jeg har da det først var overstaaet med Afkaldet, ført et langt lykkeligere Liv end alle dem, der er blevne Medlemmer af Akademiet og Professorer og Riddere og Omtalte. De har dog haft deres stadige Ærgrelser og Misundere og Bagtalere. Jeg har været i Fred.«

305

Hans tænkte paa en yderligere Modsigelse, og hostede og rømmede sig som en Indledning til Noget han ikke ret vidste, hvorledes han skulde faa sagt.

»Ja, jeg ved det,« sagde Onkel Morbroder. »Men Du kan være ganske rolig; jeg kunde dog ikke have gjort Noget, som Verden virkelig vilde savne ikke at have faaet. Der er saamange der har akkurat ligesaameget Talent som jeg og som bliver borte uden selv at vide det og uden nogensinde at faa en Pensel i Haanden. Jeg har faaet en aldeles overraskende Paaskjønnelse for det, jeg har gjort, det er meget. Og glad ved det er jeg. Men lad det saa være dermed.«

»Ja, lad os være glade, naar vi har god Lykke med os,« sagde Hans og tænkte glad paa sin Exempelsamling.

»Saa, der er de fra Pladsen« sagde han og viste ned paa Torvet, hvor det ældre Par kom spadserende, »nu skal de faa at vide, hvad vi er blevet for store Folk. Jeg vilde blot ønske, at Eva kom med, det er da underligt, hvis hun ikke gjør det.«

»Hvor er Eva« raabte han ud [af] det aabne Vindue.

»Hun kommer om en halv Times Tid« raabte Faderen. »Hun sidder med Stilene.«

TOLVTE KAPITEL

Eva sad hjemme ved Stilene. Det var jo lige ved at være Sommer og lyst endnu, skjøndt det var sent.

Luften var mild og stille; der var saa roligt paa Pladsen, at man slet ikke kunde tænke sig, at det var derfra der udgik saa meget uroligt og larmende Liv om Dagen.

Hun holdt nok af at være alene i Huset og ret mærke denne Stilhed. Saa var det, som hendes Tanker vare saa meget mere levende.

Hun gik nu fra sit Værelse ovenpaa og satte sig med sit Arbeide ved Skrivebordet i Dagligstuen. Dørene til de andre Værelser lod hun staa aabne for bedre at føle Tomheden.

Det var deiligt at sidde saaledes i den tidlige Sommeraften, hvor Luften var fyldt af en blød vemodig Længsel, der søgte opad mod den rene blege Himmel, mod de uopnaaelige Egne bag den sidste Aftenrøde.

Hun skulde skrive Stil, dansk Stil, en pædagogisk Afhandling om Lærerindens Forberedelse i Hjemmet til Skolegjerning. Der var ikke Noget, hun kunde være mindre oplagt til end til theoretisk eller praktisk at forberede sig til Skolegjerning. Og dog havde hun en trykkende Følelse af, at hun burde være flittig. Tiden for hendes Uddannelse var næsten udløben og Examen nær.

Men det hjalp ikke, den sørgelige Sandhed stod fast; den rolige Sommeraften, som hun havde troet skulde gjøre hende rigtig flittig, havde aabenbart gjort hende doven. Hun gik ud af Huset, et lille Svip ud i den lille Have, som stod fuldproppet af Blomster som et eneste Bed og satte sig paa Bænken ved Gavlen og saa paa de grønne Blades lette, aandende Bæven i Aftenvinden og paa det blanke Vand i Kanalen. Hun vilde der have Ro til at tænke paa Forberedelsen i Hjemmet, men Vinden derude, og det blanke Vand og de aandende Blade og Blomsterduften dannede en stor Sæmmensværgelse for at gjøre hende adspredt. Kom det først fra Blomsterne eller fra Vinden - hvem ved det - men det lokkede hende til at bilde sig ind, at hun var i fremmede Lande, hun længtes efter at se, hvor Livet føltes saa let og klingende som Musik og Drømmebillederne vare Virkelighed. Kanalen blev en Flod i det ubekjendte Land, den grønne Bænk, hvorpaa hun sad, var en Baad, der gled paa dens Vande og fra Aftenvinden kom søde Røster, der hviskede i hendes Øre.

Hun lod dem hviske, sagtelig, yndefuldt; de lette sagte vekslede Skyer paa Himmelen ovenfor viste forunderlige Billeder, det varede en Stund - det var jo ganske forskrækkeligt, der var ikke det mindste, der vilde belære om Haandgjerningens Betydning for Skolen. Og det var det, hun var gaaet ud for at tænke paa i den friske [Luft].

Nej, hun maatte bort fra Baaden og Floden og den klingende Sejlads paa denne.... bort fra Rhinen med de vinklædte Høje og de tungsindige Taarne eller var det Tiberen med Tempelsøjler paa sin Bred Naa, hurtigt ind i Huset igjen.

307

Der var mere hverdagsagtigt derinde, da hun kom udefra, der var halvmørkt i Modsætning til Solnedgangs-Klarheden - og dog, denne Bunke blomstrende Hvidtjørn, hentede fra Skoven, disse Seriner vare ogsaa forræderiske Udsendinge fra det, der udenfor. Hvad havde nu ført denne Bog hen paa Skrivebordet, hvor Stilebogen skulde være eneraadig; det var Digte, slemme farlige Digte, klagende og frydefulde som vilde de opløse deres Væsen, der læste dem, i evig Længsel.

Hun elskede den Bog, men hvad vilde den *der* iaften og hvorfor gjorde den nu som altid, og lod Blad af sig selv vende sig efter Blad.

»Haandgjerningens Betydning for Skolen!«

Aa Gud, det var jo aldeles forskrækkeligt. Skulde hun være toogtyve Aar og saa ufornuftig.

Bogen blev slaaet i, Stilebogen op, Pennen dyppet. En forskrækkelig Pen, saa tung som en Blystang laa den i hendes Haand, hvor skulde den [kunne] føde Tanker? Det var jo ogsaa næsten mørkt nu. Se hvor Aftenstjernen tindrede udenfor Vinduet, klar som en jubende Trille. Nej, umuligt, ganske umuligt at faa Noget

skrevet iaften. Det var meget bedre at gaa strax hen til sin Broder og - en lys Ide - naar hun talte lidt med ham om Sagen vilde hun nok faa Ideer, han var jo ypperlig til at inspirere hende om det Emne. Det lille Snyderi maatte hun gjøre godt paa anden Maade og saa sidde en Time længere oppe over sin Fysik imorgen.

Nu afsted ud i den deilige friske Luft. Aa, naar Alt kom til Alt var Klokken slet ikke saa mange og derude var det slet ikke saa mørkt. Hun tog sin Hat og gik ud af Døren. Jo, det var lyst, og det kunde godt gaa an at gaa en lille Sviptur om ad Volden og se ud over det grønne Land og den brede Voldgrav nedenfor det tætte Krat med det brede Bælte af nikkende Siv; der var deiligt om Aftenen, det vilde ogsaa være en Flod i denne Belysning, en fjern, stærk Flod, der havde set mange Ting, Donau, eller hvem ved Volga, ja Volga, flydende imod Asien. Og gaa deroppe under de grønne Linde - hvor de saa godt ud i Gaslysets Skin - ja, og de stod i fuld Blomstring, hun kunde mærke den søde Duft hened. Ja, der vilde hun op, op paa Bænken, der var Ingen nu, 308 ikke et Menneske og sidde der blot fem Minutter og se Sommernattens Slør sænke sig over Landet.

Hun gik derop og sang halvhøjt for sig selv, thi de søde Røster hviskede hende atter i Øret. Saa satte hun sig paa Bænken og lod dem tale, medens Natten faldt paa og i dens Skygger spinde Drømmetraade om en vinkende Fremtidslykke, hun ikke selv kunde nævne og forklare, men som hun troede paa paa Stemmernes Ord og hvorpaa ogsaa Sommernatten troede.

Saaledes sad hun stille der, stadig saa glad over at være ene som hun ikke før havde været.

Saa hørte hun Skridt fra Opgangen lige ved hvilken Bænken stod. Na ja, det var kjedeligt, men ikke saa underligt, der var jo mange Spadseregængere ude i et saadant Vejr. Det var en Herre.... Aa, det var den unge [Grosserer] og han gik lige hen imod hende; det var dog kjedsommeligt at han skulde se hende sidde her, thi det var jo ikke passende, at hun var gaaet alene. Og han gik lige henimod hende.

Han blev ganske vist overrasket ved at se, hvem den lyse kvindelige Skikkelse var, som havde vakt hans Nysgjerrighed, da han gik forbi nedenunder. Og hans Overraskelse var af en meget behagelig Art.

Meget høflig hilste han og stansede.

Eva gjorde Mine til at reise sig.

»Lad mig ikke forstyrre Dem,« sagde han, »saa gaaer jeg strax. De vil være alene med Udsigten, og det kan jeg godt forstaa.«

Imidlertid gjorde han aldeles ikke nogen Mine til at gjøre Alvor af sine Forsikringer, men blev staaende foran Bænken.

Eva kunde ikke lade være at bemærke, hvorledes Alting klædte ham godt, ikke blot at han saa elegant og udenlandsk ud, men ogsaa, hvorledes han paa en Maade, der baade var beskeden og dog tilstrækkelig tydelig forstod at lægge for Dagen, at han var glad ved at have mødt hende og overordentlig nødig vilde gaa uden at have talt med hende.

Var det ham, Stemmerne havde hvisket om?

»Se hvor deiligt Voldgraven tager sig ud dernede« sagde 309 han og vendte sig halvt om, dog ikke for at gjøre Alvor af at gaa, snarere for at komme Bænken nærmere. »Den ligner en Flod.«

»Det var netop det, jeg sad og tænkte paa,« sagde Eva.

»Nej virkelig,« sagde han glad. »Ja det ligner en smuk, bred Flod. Og Vandet derude er det store Hav, som den løber ud i. Ved De, hvadfor en Flod det minder mig om?«

»Nej,« hun svarede dog med en vis Interesse; hun havde nok Lyst til at faa at vide, hvilket af de fremmede Lande, hun brændte efter at se, der var givet hende et Billede af.

»En lille Flod i Sydfrankrig; jeg tilstaaer, jeg husker ikke Navnet,« sagde han lidt langsomt. »Den løber ud i Rhonen. Jeg var der i Egnen paa en Tur. Voldene her skal De saa tænke Dem er Vinbjerger.«

»Aa Vinbjerger!«

»Ja Vinbjerger« - han traadte et Skridt nærmere til Bænken - »hvor der voxer en fortræffelig krydret rød Vin, stærk som Bourgogne, Beaujolais troer jeg den hedder, og hvis Druer er saa store og saftige som jeg sjelden har smagt Mage.«

»Det maa være deiligt at leve i Vinlande,« sagde Eva, »ikke blot for Vindruernes Skyld, men ogsaa for det Liv, der vist er over Alt.«

»Det har De Ret i,« sagde han livligt og satte sig ned paa Bænken. »Det giver et andet Blod end det man

kjender her. Man er ikke søvnig og prosaisk som man bliver herhjemme.«

»Maaske. Er vi saa søvnige?«

»Vin lærer Kjærlighed, kan De tro; det er Hovedsagen.«

Eva gjorde en Bevægelse; hun tænkte aabenbart paa at reise sig. Det var maaske ikke værd at gaa løs paa dette Emne.

»De holder af at gaa Deres Aftentour heroppe,« sagde han saa i en mere hverdagsagtig Tone og ridsede ganske fredeligt i Sandet med sin Stok, en lapset lille Pariserstok, saa Eva, hvis Guldknap skinnede i det matte Lys.

»Aa, jeg spadserer ellers ikke Aftentur, men jeg skulde hen til min Broder og saa lagde jeg rigtignok Vejen herom; jeg holder meget af dette Sted og tænkte nok, her var kjønt iaften.«

310

»Ja, her er deiligt, det er mit Yndlingssted, jeg bryder mig ikke om, at vi ikke er flyttet ud paa Landet endnu, jeg er glad over, at vi ikke er komne ud, meget glad. Stod det til mig, blev jeg hele Sommeren paa Christianshavn.«

»Saa?«

»Jeg er kommen til at holde saameget af det Hele, af at gaa inde paa Pladsen og af Volden, dette Sted bliver mit Yndlingssted. Jeg vilde langt heller være mine Sommeraftener herinde. Og Deres Hus paa Pladsen, der er vist deiligt en Sommeraften.«

»Ja, det er kjønt.«

»Det er [det] mest poetiske Sted, jeg kjender, det gamle Hus, overgroet med det Grønne ligeved Vandet. De har Deres Værelse i Gavlen, ikke sandt.«

»Jo.«

»Saa har De Udsigt til Skibene og over til den anden Side.«

»Ja.«

»Jeg tænkte det nok, det maa se godt ud om Aftenen; for De ser vel lidt ud paa det Hele inden De gaar i Seng?«

»Sommetider længe.«

»Det kan jeg tænke; De staaer længe ved Vinduet. Hvorledes ser De ud i Deres Værelse? Bi lidt, jeg kan tænke mig det Hele. Her er Vinduet. Har De Skrivebord, saa staaer det her paa den Væg. Og her staaer Deres Seng, her ligger De og sover og drømmer. Vender De Hovedet til Vinduet? Hvad Side sover De paa?«

»Nu maa jeg gaa! Farvel.«

»Jeg tillader mig at følge Dem saalænge vi er paa Volden. Det er ikke saa roligt et Sted, naar det er sen Aften, og vi skal igjennem et mørkt Stykke ved De.«

»Saa. Der er igjen Nogen.«

Eva saa - ja, der kom igjen en Herre hurtigt spadserende.

»Det er En, vi kjende, træd lidt med herind i Mørket, saa kjender han os ikke. Kom, kom!« Og imod hendes Villie trak han hende ind i Skyggen, idet i samme Øjeblik den Mødende passerede dem. Hun følte hans Hoved tæt ved sig, men saa efter, hvem den Anden var. Det var Doktoren; han kastede et Blik til Siden, og holdt ligesom forundret Hovedet i Vendingen. Men han hilste ikke. Han var strax efter forsvunden i Mørket, og Lyden af hans hurtige Fodtrin tabte sig.

311

»Tag min Arm; vi gaa denne Vej.«

Hun tog adspredt hans Arm og gik ad den Vej, han foreslog.

De sad til Bords, de vare næsten færdige med at spise og den lovede Punsch kommen paa Bordet hos Hans, da Eva traadte ind ad Døren.

De modtog hende med Udraab, fordi hun kom saa sent. Hun svarede kort, at hun havde havt sin Stil.

Der blev gjort Plads for hende ved Bordet, Smør og Brød og de sjeldne Ting, som Bordet var dækket med og som havde været Drengenes Henrykkelse blev skudt hen til hende.

Hun tog af det.

»Men Gud, Barn, Du spiser jo ingen Verdens Ting,« sagde hendes Moder, som i Stilhed havde lagt Mærke til hende. »Er Du ikke rask?«

»Det er saa varmt iaften, jeg har ikke Appetit.«

»Du ser nu daarlig ud. Du er altfor flittig.«

»Det er godt, den store Examen snart er for Haanden,« sagde Hans, som var oplagt til at se Alt fra den bedste Side. »Saa er den Sorg forbi. Lad hende nu faa et Glas Punsch, saa bliver hun nok kvik.«

»Vi skal dog alle drikke sammen paa denne Exempelsamling,« sagde Forvalteren, »skjøndt jeg ikke troer min Dreng, at vi to Gamle faa meget at lære af den.«

»Og saa skal vi drikke for Onkel Morbroder,« sagde Hans, »det er dog godt, at der er Nogen, som endelig faa Øjnene op for hvad han er. Skaal, Onkel Morbroder. Jeg synes Du er saa stille.«

»Jeg ved ikke, hvor det kan være,« sagde den Gamle, »der er saa mange gamle Ting, der vaagne op hos mig idag, saa mange, som jeg troede, var glemte for bestandig.«

Eva saa paa ham. Hun forstod, hvad han mente, at han talte om sin gamle Kjærlighed.

Deres Øjne mødtes.

»Ja, det er virkelig sandt, Eva,« sagde han, »Du ser forandret ud. Er der hændet Dig Noget?«

Hun rystede blot paa Hovedet; hun kunde ikke svare lydeligt.

312

TRETTENDE KAPITEL

Lægen sad paa sit [Værelse] og mismodig var han unægtelig.

Foran ham paa Bordet laa et tykt skrevet Hefte, hvis Læsning han lige havde sluttet. Det var Afhandlingen; han havde faaet den tilbage. Men i længere Tid havde han skyet at se til den. Den var lagt ned i en Skuffe for sig; et Par Gange havde han aabnet den, men det havde været ham saa pinligt at se blot Omslaget af det Arbeide, han havde skænket saa megen Tid, saa megen Flid og saamegen Kjærlighed. Det laa for ham som en død, ubehagelig Ting, han skyede at røre ved.

Denne Følelse havde han nu overvunden ved en kraftig Beslutning. Han vilde, nu da han havde faaet sit Arbeide mere paa Afstand, gaa det igjennem, atter læse det, men som en Kritiker, som en kold Kritiker, der fæstede sit Blik paa alle Mangler og Svagheder. Han vidste, at han kunde gjøre dette ved sig selv.

Han ønskede, ønskede oprigtig, at Resultatet maatte blive ham selv utilfredsstillende. Saa var han fri for at nages af denne Følelse af at være gjort Uret, som nagede ham saa stærkt, og som var ham saa utaalelig.

Læsningen var endt. Den havde taget ham hele hans Fritid den Dag. Han havde læst langsomt, gaet igjennem, overtænkt. I en underlig koncentreret Vis havde han gjort hele Arbeidet om igjen i sit Hoved i Løbet af en Dag. Og Resultatet var for ham blevet, at det var godt, at det var dygtigt, lidende af visse Mangler, men saaledes at han dog i det Hele og Store stod ved, maatte staa ved det, være tilfreds med det. Altsaa Uret - utvivlsom og stor Uret. Herved maatte det blive.

Han tog dette Resultat med en vis kold, ringeagtende Bitterhed. Han ønskede selv, at han maatte kunne føle det som en brusende, kogende Harm, der trængte til at give sig Luft paa en eller anden Maade. Det havde været lettere at bære. Men det laa nu ikke for ham; det »slog ind«.

Som han sad saaledes. bankede det paa Døren. Det var 313 en haard, klodset Banken og ind traadte Sporvognskusken, som han havde hjulpet til en anden Plads.

Et hurtigt Blik overbeviste ham om, at Manden havde det meget bedre, saa der ingen Tvivl kunde være om, at Forandringen var bekommen ham saare vel.

»Jeg kommer for at sige Tak og Farvel til Hr. Doktoren for alt godt.«

»Farvel?« spurgte Dahl, der ikke holdt meget af Taksigelser og derfor gled let henover det andet Punkt.

»Ja. Vi flytte bort nu til første Juni imorgen; vi har endelig faaet en lille Leilighed ude i Nærheden af Stalden hvor vi vilde have den; det var ikke saa let. Men Vejen herfra var lang, selv om jeg fik Lov til at kjøre med.«

»Det er den ganske vist; det Andet er jo nemmere.«

»Ja, det er. Ja, jeg vilde ikke flytte herfra, uden jeg havde sagt Farvel til Hr. Doktoren og takket Dem for alt godt.«

»Aa, ingen Aarsag. Sæt Dem ned.«

»Nej Tak. Det er en dyr Historie, saadan at flytte.«

»Det er det vel,« sagde Dfoktoren] meget tørt, thi han havde ikke saa fint Øre for de Folk, at han paa den lidt tvungne Klang i den sidste Bemærkning kunde høre, at det var Noget den Anden var dresseret til at slaa paa, af en eller anden klog Sjæl, der formodentlig ikke kunde forstaa, at en Anden havde givet en saa betydelig Gave til en Mand, naar ikke vedkommende Giver var en Slags Særling, der havde en Mani for at lade Andre faa sine Penge, som man burde imødekomme.

Kusken krammede ovenpaa disse Repliker en Stund ved sin Hue. Han fandt egentlig, det var en underlig tør Fyr, ikke videre gemytlig at tale med og forbeholdt sig sin endelige Opfattelse af den store Gave, han havde givet ham.

»Ja, jeg vil dog sige Farvel Hr. Doktor, og Tak for denne Gang,« tilføjede han noget rørt. Thi hvordan det nu gik eller ikke, og hvad Manden havde ment eller ikke ment og hvordan han ellers plejede at give Penge fra sig, saa var det dog vist, at de Penge havde reddet Livet for ham og holdt hans Kone og Børn fra at komme paa Fattighuset.

Doktoren bød ham Farvel og lod ham saa gaa.

314

Saa sad han atter ene. Han kom til at tænke paa Sporvognskusken og var egentlig ganske glad ved den Maade, hvorpaa de nu vare skiltes ad. Var der Noget, han var bange for hos sig selv, saa var det for den almindelige Tilbøjelighed til at røres over sig selv og [sin] egen Fortræffelighed. En overstrømmende Taknemlighed for den fattige Kusks Skyld vilde derfor have generet ham, han vilde have været skræmmet ved den. Det var ham behageligt, at denne ikke tænkte sig det som et stort Offer, thi det var det jo i Virkeligheden ikke. Han havde ikke følt sig trykket ved at skille sig ved de Penge. Det kan falde vanskeligere at renoncere paa et Par Daler, man gaaer med i sin Portemonnaie, end paa et Par Hundrede, man har liggende i sin Skuffe.

Hvad han imidlertid glædede sig ved at tænke paa, det var Familien, at den var reddet.

Derfra gik hans Tanker videre. Han tænkte, at det dog ogsaa kunde være et Liv saaledes i al Beskedenhed efter Evne at lindre Nød og Sorg for Andre.

Han var anstrængt paa en tør og brændende Maade. Det ligesom lindrede og kølede at tænke paa et saadant Liv.

Han saa i Tankerne paa den lille Kreds, han i det Hele herude var kommen i Berøring med. Paa den gamle Kobberstikker og hvad han havde sagt ham. Aa ja, det var maaske ikke saa ufornuftigt at løse det Hele paa den Vis. Lykkeligere at tage Livet saaledes roligt i sin Krog, Intet forlange, Intet vove, være glemmt og ukjendt, nøjes med Livets Hverdagskost, og saa efterhaanden kun findende Smag i denne.

Det bankede [igjen] paa Døren. Han reiste sig lidt uvillig; naar man sidder i den Slags Tanker har man maaske Intet imod en Afbrydelse, men Overgangen falder lidt vanskelig.

Det var en Dame, der traadte ind. Sommeraftenens Skumring var Halvmørke i det gamle Værelse med de brede Piller; han kjendte hende ikke strax.

Da hun traadte nærmere og sagde Godaften saa han, at det var Frøken Eva.

Hun traadte frygtsomt og nølende frem. Scenen fra den foregaaende Aften slog ham. Han havde godt kjendt hende, 315 og følt en ubehagelig, ja pinlig Overtaskelse ved at se den unge Pige, han havde fundet saa tiltalende og som han vidste den gode gamle Onkel og de andre brave Mennesker i Familien satte saa højt og stolede saa ubetinget paa, være saa letsindig, for at bruge den mildeste Fortolkning, at hun spadserede paa en stævnemødeagtig Vis med en Kavalier som den unge [Grosserer]. Det var ham altid pinligt at gjøre ubehagelige Opdagelser om Folk, men det faldt jo ofte paa og han havde her ligesom i andre Forhold reddet sig fra at være for blød ved at gjøre sig for kold og blaseret - Slægtens almindelige Kur, bevidst eller ubevidst. Paa samme Maade var det gaaet i dette Tilfælde. Opdagelsen havde naget ham - og saa havde han strøget Eva ud af sin Erindring eller rettere sat hende ned imellem de Ting, han for Fremtiden kun vilde tænke paa med en vis Ringeagt, forsaavidt han overhovedet vilde tænke paa dem, hvad der jo ingen egentlig Anledning var til.

Med en vis kold Høflighed bad han hende tage Plads.

»Er der Nogen syg hos Dem?«

»Nej, det er mig selv Jeg vilde gjerne tale med Dem.«

Han bøjede let Hovedet og saa paa hende med et koldt og spørgende Blik.

»De saa mig igaar Aftes paa Volden - -«

»Ja.«

»Jeg tænkte det nok, jeg havde det paa Følelsen jeg vilde blot sige Dem Jeg kyssede ham ikke dengang og jeg vidste ikke, at han gik deroppe.«

Videre kom hun ikke, saa brast hun i Graad, et Barns lydelige, uimodstaaelige Graad.

Han sad helt bestyrtet ved denne Vending. En Ting var ham klar, usvigelig klart: det hun sagde, var Sandhed. Men hvorfor kom hun med den Tilstaaelse til ham og hvad skulde han med den?

Med en lidt usikker Stemme bad han hende være rolig. Saa reiste han sig op, skænkede et Glas Vand og bød hende.

Hun drak lidt af det og fattede sig efter sin nervøse Graad, og da nu Spændingen var forbi, blev hun meget forlegen.

316

»De maa finde det meget underligt, at jeg kommer her og taler til Dem om den Ting, men jeg vilde gjerne have, at De ikke altid skulde tænke uret om mig Deres Mening«

Dahl var virkelig nu lige saa forlegen som hun. Han stod ogsaa og stammede. »De er altfor god jeg takker Dem meget for Deres Tillid Vil De ikke have noget mere Vand Aa, dette er ikke frisk nok, jeg skal strax komme med noget, der er koldere.«

»Nej, De maa ikke paa nogen Maade uleilige Dem Jeg gaaer lige nu. Det var blot det, jeg vilde sige Dem.«

Og inden han ret besindede sig, var den lyse Skikkelse ude af Døren, Døren lukket og han alene.

Han var alene men med en forunderlig Følelse. Det Nye, Uventede, Overraskende, der var overgaaet ham med den unge Piges Besøg, havde ligesom gennemtrukket Mørket, gjort det klart og tonende, bragt Blomster ind i den gamle tvære Stue.

Der lige foran ham havde hun siddet, lige for ham med det faldende Mørkes bløde Slør over sit søde unge Ansigt, forgrædt, urolig, betaget ved Tanken om hans Dom, vendende sig til ham som sin Fortrolige - »Jeg kyssede ham ikke, og jeg vidste ikke, at han gik deroppe Saaledes var det Jeg kyssede ham ikke og«.... En yndig, blød Stemme havde sagt disse Ord. Og disse Øjne, klare, gode Øjne fæstede paa ham, hvor de havde skinnet i Mørket.

Dette havde den mørke Stue set og den havde bevaret Indtrykket af det overalt i alle sine Kroge. Og det var vel derfor han blev siddende medens Mørket faldt for ikke at forstyrre det lette Spind.

FJORTIENDE KAPITTEL

Den unge Læge vaagnede op Dagen efter Evas Besøg under Indtryk af, at der ventede ham noget Lyst og Glædeligt. Det var ellers en Følelse af Træthed og Mismod, der plejede at modtage ham naar han vaagnede i denne Tid, 317 og han vidste ikke i første Øjeblik selv, hvorfra Forandringen kom. Men saa gik det op for ham, at han havde havt et forunderligt Besøg Aftenen i Forvejen. Og fra det havde et Spind af Drømmetraade draget sig gennem Natten.

Da han stod i det aabne Vindue og mærkede den friske Morgenluft, thi han var tidligt paa Færde, og tænkte paa det forunderlige Indtryk, det havde gjort paa ham og hvorledes der endnu lød en Klang af det, kunde han ikke rigtig forstaa, hvad han egentlig vilde med den Slags Fornemmelser.

Han kjendte godt Eva; han havde set hende mange Gange, det var ikke faldet ham ind at lægge særlig Mærke til hende. Og nu. Han følte ialfald en forunderlig baglændsgaaende Interesse for Alt hvad der hidtil var passeret imellem dem.

Gaden nedenunder laa i den tidlige Morgens skarpe Fordeling af Lys og Skygge; den havde noget vist Rent og Friskt ved sig, var nyfejlet og nyvandet, men Færdslen var alt i fuld Gang til Byen, den ene Grøntvogn efter den anden rumlede afsted med sin kvindelige Kusk og sin magre Hest. Men Vognene saa godt ud med alle de fyldte Kurve, stablede op tæt ved Siden af hinanden med friske Grøntsager og med Frugter; der var mange Kirsebær og engang imellem allerede Jordbær, hvis Lugt naaede helt op til ham. Og paa adskillige Vogne var Halvdelen af Ladningen Blomster; kjønne Roser i fuldt Flor i Urtepotter og Dynger af afskaarne Blomster med stærke Farver, bestemte til paa Torvet at ordnes i solide Buketter svøbt i Avispapir for det beskednere Publikum.

Det var altsammen et kjønt og livligt Skue og medens han stod og saa ned paa det, kom han til det Resultat, at alle de Folk egentlig havde det ganske godt. Han saa paa Tjenestepigerne, der gik med Kurvene paa Armen til deres tidlige Morgenindkjøb, paa Arbejderne, der enkeltvis eller i Klynger gik til deres Arbejde og han fandt ud, at de alle vare tilfredse paa denne smukke Sommermorgen. Om det saa var Spurvene, der vare i en ganske overordentlig Virksomhed op og ned, flyvende efter hinanden og for hinanden, altid indbildende sig, at der var Noget at gjøre paa andre 318 Steder, end der, hvor de i Øjeblikket [vare], saa forekom de ham at være i godt Humør.

Men Tiden gik; han kunde ikke staa der hele Morgenen. Han havde dog forskellige Ting at besørge ude. Han ved ikke hvorfra han fik den Ide, at gaa ind over Pladsen, hvor det grønne Hus laa, men han anholdt øjeblikkelig dette Indfald som en Taabelighed, han burde skamme sig ved og gjorde sig næsten vred paa sig selv, hvis han vilde tænke paa Eva. Han huskede sig selv paa, at han havde dygtigt travlt idag og med et haardt Tag satte han sig saa ind i sit gamle Arbeidsspor ude og inde.

Der holdt han sig hele Tiden, Dagen igjennem. Og da han kom hjem om Aftenen var han dygtig træt. Han kastede sig hen i sin Stol og saa ud i Skumringen; paa denne Tid af Aaret ved man ikke altid rigtig, hvad man skal tage sig for ved Lys i sine Stuer. Han prøvede paa om han kunde læse henne ved Vinduet, men det lod sig ikke gjøre. Saa satte han sig med Haanden under Hovedet og saa ud i Værelset.

Sommernattens Skumring var Halvmørke i den gamle Stue. Skyggerne samle sig tæt i Krogene, de dække for Reolerne, og lægge et Slør ogsaa over den Del, der er ham nærmest. Og hvad sker? Ud af Mørket kommer et ungt Ansigt, der ser paa ham med blide troskyldige Øjne og siger: »Han kyskede mig ikke. Jeg vidste ikke, han gik deroppe.«

Det gjorde ham helt godt at se dette Syn, og han jog det ikke bort.

»Jeg vidste ikke, han gik deroppe.«

Han sprang op og tog sin Hat. Han vilde derop.

Træerne paa Volden stod og aandede med Velbehag i den friske Aften; efter den lange, hede Dag med Sol og Støv bragte Vinden sin Friskhed helt ude fra de grønne Marker og ude fra Havet. Bladene havde noget at sige derom, de bevægede sig stille og velbehageligt og saa kom der en Susen, der langsomt gik fra Træ til Træ og saa døde hen, for lidt efter atter at tage fat.

Doktoren vilde naturligvis ikke tilstaa for sig selv, at han tænkte paa at kunne møde Eva, men nok er det, han saa saa opmærksomt paa de Damer, der gik deroppe i de spadserende Grupper, at han ikke rigtig lagde Mærke til 319 Herrerne. Derfor fik han først ligesom han var kommen forbi en, der langsomt drev deroppe, et Indtryk af at han kjendte ham. Men der var noget eget Stærkt og Ubehageligt i Indtrykket. Han vendte sig om, det var den unge Grosserer.

Hvad i al Verden vilde han deroppe. Han gik aabenbart og ventede paa Noget. Doktoren fortsatte sin Vej et Stykke, men hans Skridt blev langsommere og langsommere og paa engang vendte han sig om. Han saa efter den Anden. Jo han kunde godt se ham; den lyse Dragt, han bar, gjorde ham kjendelig i Sommernatten, men han var lige ved at bøje ned ved et Hjørne i et lavere Terrain. Saa skete der en mærkelig Ting: Doktoren vendte om og gik efter ham, ganske simpelt for at passe ham op.

Hjørnet førte ham ned i en Del af Bastionen, der laa lavere. Det sammenfaldne Brystværn med sine udviskede Skydeskaar var beplantet med Buske, der stod i uregelmæssige Grupper. Det var ikke let at blive ved at holde Kig paa en Mand, der kom ned der, selv om han var i lys Sommerdragt. Og saa skete der noget andet Mærkeligt: Doktoren gav sig til at løbe for at komme nærmere. Han stansede pludseligt, thi det forekom ham, at den Forfulgte havde vendt sig. Men nu saaes han atter ganske ubestrideligt at gaa. Saa rykkede han atter frem, men meget forsigtigt, helst fra Træ til Træ, ganske simpelt som Drengene.

Der færdedes ikke saa faa Folk deroppe, ikke blot af de Fattigfolk fra Kvarteret, for hvem den kjønne gamle Vold er bleven en fælles Have. I Klynger sad de paa de brede Batteripladser eller laa ned ad Skraaningerne. Luften var sval og det var bedre at være her end i de smaa kvalme Stuer hjemme. Men det var ikke de eneste, der færdedes. Der var ogsaa mange af de pænere Folk, som gik deres Aftentur heroppe og trak den længe ud en Aften som denne, hvor Varmen sad fast i alle Gaderne selv de større og bredere.

Man kunde derfor ikke saa ganske ugenert bevæge sig afsted paa indiansk Vis. Stundom maatte han gaa nogenlunde rask paa et længere Stykke uden at kunne skjule sig og da var der ikke Andet for, end naar han kom altfor nær til den lyse Sommerdragt at stanse og se ud over Udsigten.

320

Den var nok værd at se paa, Amager og Kallebodstrand fortonende sig i Sommernattens gjennemsigtige Mørke som eventyrlige Egne. Men det var ikke disse Doktoren brød sig om at speide efter. Og saa skete det dog, da han en Gang havde været nødt til at staa lidt længere saaledes, for at lade den Anden faa Forspring, at denne var forsvunden, da han vendte sig om; han gik til, han løb et lille Stykke, Altsammen til ingen Nytte, han var og blev borte, ikke Spor af den Lysklædte.

Nu var der en Ting, han hele Dagen havde været bestemt paa, og det var ikke under nogen Omstændighed at lade sig narre til at gaa om ad Pladsen eller ad den Kant, hvor den laa. Nu var det mørkt. Pladsen var lukket. Maaske han deri fandt tilstrækkelig Grund til alligevel at gaa den Vej. Nok er det, han ikke alene gik den Vej, men gik ogsaa frem og tilbage foran Porten et Par Gange uden at kunne give sig selv Spor af Grund derfor.

Og hvad sker? Imedens han gaaer der, rasler en Nøgle i Porten; han stiller sig paa Post og mærker, han er noget stakaandet. Porten gaaer op, en mandlig Figur gaaer lige imod ham: det er Onkel Morbroder.

(Tilføjelse i Manuskriptet: "Her kommer saa Samtalen imellem de To, hvor den Gamle skildrer sin hele Kjærlighedshistorie." - Denne Samtale er formodentlig identisk med eller en Udvidelse af den i sjette Kapitel meddelte Kjærlighedshistorie. Af Slutningsordene i tolvte Kapitel fremgaar det, at ogsaa Eva paa en eller anden Maade skulde være indviet i den.)

FEMTENDE KAPITEL

Mødet paa Volden havde efterladt et stærkt Indtryk ogsaa hos en Anden end Doktoren - hos den unge Grosserer.

Han havde følt en bestandig voxende Interesse for den smukke Eva. En saa elskelig Friskhed som den, der omgav hende, syntes han ikke, han før havde fornummet. Den næste Dag sagde han til sig selv: Jeg er for Alvor forelsket.

Og hvad saa? Giftermaal tænkte han egentlig ikke paa. Han tænkte ikke heller bestemt paa at forføre hende og saa 321 ved Leilighed forlade hende. Han holdt den formelle Afslutning paa deres Forhold lidt hen i en uvis Afstand og nøjedes egentlig med at tænke sig Noget som, at de To sammen »uden videre Vrøvl« gjorde en Reise til Udlandet, nærmest til et eller andet elegant, fransk Badested, hvor de kunde sværme i en pyntelig lille Kottage ... Vinteren maaske i Paris, hans herlige, gyldne Stad. Videre ikke.

Han var mange Gange over Pladsen den Dag og gjorde sig to Gange et Ærinde ind hos Forvalteren, ligemeget hjalp det, der var ikke Spor af Eva.

Saa tog han en Beslutning; han satte sig ned og skrev et Brev til hende, hvori han paa det mest Indtrængende bad hende om at møde sig om Aftenen paa det Sted, hvor de havde gaaet. Han skrev udenpaa med en Haandskrift, der kunde gjælde for en Dames og lod Brevet bringe hen fra en af sine Søstre. De var jo paa Landet, saa han risikerede ikke nogen Opdagelse. Han sagde, at Budet fra sig selv skulde spørge, om der var Svar. I Spænding ventede han paa hans Hjemkomst. Der var ingen Svar. Pigen var lige gaaet ind med det til Frøkenen, men der var ingen Svar.

Nej naturligvis. Den Slags Ting svarer man ikke paa med Ord, det vilde ikke heller ligne Eva. Men hun kom nok. Hun var ikke saa bange af sig.

Det var for at vente paa hende, at han gik paa Volden da Doktoren saa ham, gik der længselsfuldt speidende. Men der kom ingen Eva. Han gik der en god halv Time efter den fastsatte Tid. Saa vilde han opgive det, da han i det Samme nedenfor Volden saa en kvindelig Skikkelse gaa langsomt og tøvende. Det forekom ham, at hun i Gang og Holdning lignede Eva og som en Dreng løb han ned ad Voldskraaningen efter hende.

Men det var ikke hende, men en af hans kvindelige Bekjendte, der viste sig at vente paa en af hans Venner. Han fik hende til at opgive Ventningen og gaa med ham efter en Droske, der kunde føre dem til Tivoli.

Men atter den næste Dag havde han ingen Ro paa sig og han installerede sig fra Morgenstunden paa Pladsen; der var et stort spansk Skib, som skulde være færdigt i en Fart og Arbeidet derpaa gik lystigt. Han satte sig paa en Bænk 322 ved et Baadeskur i Nærheden af Arbejdsstedet, hvorfra han tillige kunde overse Adgangen til det grønne Hus, fast bestemt paa at vente, om det skulde være den halve Dag for at faa talt med Eva.

Et Par Timer fik han Lov til at sidde i sit Vagthold, da endelig Døren gik op for hende. Hun gik ud af Pladsen. Efter et Øjeblik's Ophold gik han efter hende og tiltalte hende ude paa Gaden. Hans Stemme lød lidt usikkert, da han hilste, men hun syntes slet ikke at kunne svare, da han spurgte:

»De kom ikke igaar Aftes. Hvorfor vilde De ikke komme.«

Først rystede hun paa Hovedet og fik saa endelig med Anstrængelse frem:

»De maatte ikke have bedt mig derom.«

»Hvorfor ikke? Jeg holder saa uhyre meget af Dem. Meget mere end jeg kan sige. Har De ikke en Smule tilovers for mig.«

Eva taug.

Hendes Taushed og Forvirring gav ham mere Mod.

»De ved ikke, hvor jeg tog mig det nær, at De ikke kom. Jeg har ligget vaagen hele Natten. Sig mig, kommer De saa i Aften?«

Hun rystede paa Hovedet.

»Nej, gaa ikke den Vej, kom med her, der møder vi saa mange, her er vi i Fred.« Han viste paa en Omdreining, der ad en fredelig Gade førte nedenfor Volden. Hun fulgte ham, stadig taus, men ganske bleg.

»De har ikke Noget tilovers for mig? Er De vred paa mig? Vil De ikke regne mig for en Ven?«

»Jo,« svarede hun, temmelig hørligt.

»Tak,« sagde han og greb ivrigt hendes Haand. Hun lod ham beholde den.

»Men saa kom iaften,« bad han. »Vi maa tale sammen i Fred. Jeg har saa ubeskrivelig Meget at sige Dem. De kommer, ikke sandt.«

»Nej, nej,« sagde hun atter. »Jeg kan ikke.«

»Vi vil rejse bort herfra, strax imorgen, imorgen, ikke 323 sandt, til de fremmede Lande, som vi holder saa meget af. De vil, ikke sandt, sødeste Eva?«

»Nej jeg vil ikke gifte mig med Dem, thi saameget holder jeg ikke af Dem Jeg vil slet ikke gifte mig.«

»Men hvad er det dog, De siger.«

»Nej, lad mig være. Jeg vil gaa.« Hun vendte sig om og ilede hurtigt fra ham, hun vidste ikke selv

hvorhen, blot om i Gaderne, ja og naar hun saa [kom] lidt til sig selv, vilde hun gaa op til Onkel Morbroder.

Hun var i en forunderlig pinlig og urolig Stemning og det havde hun været i de sidste Dage.

Hun havde aldrig ret villet tænke paa, hvad hun egentlig syntes om den unge Grosserer. Der var Noget i hans kavalermæssige Væsen som havde været hende behageligt. Det havde ogsaa smigret hendes unge Forfængelighed, at han havde vist hende saa megen Opmærksomhed. Og saa havde der endelig over hans hele Væsen, fandt hun, været lidt Luftning af den fremmede, store Verden, hvor Livet gik mere uroligt end inde paa Pladsen, gik med en Uro, som hun nok længtes efter at mærke noget mere til.

Hun havde derfor altid befundet sig vel i hans Selskab. Men naar hun tænkte paa ham, skete det Mærkelige, at hun altid kom til at tænke paa Doktoren.

Ham vidste hun med sig selv om, at hun ikke sværmede for, ikke en Smule, hun gik snarere altid, naar hun tænkte paa ham og var ligesom vred og noget forbittret paa ham. Men - hun vidste ikke hvorfor - hun lagde altid saamegen Vægt paa, hvad han mente og tænkte om hende. Hans Dom tænkte hun altid først paa.

Naar han havde syntes om det, forekom det hende stundom, at hun egentlig nok kunde Ja, det kan jo ikke nytte at nægte det, hun havde tænkt sig i en fjern Mulighed som en Grossererfrue, med Landsted og Vogne og alle de syv Herligheder. Naar han syntes om det. Det mente hun.

Og alligevel, hun vidste ikke, om han vilde synes om det eller ikke synes om det. Men da nu den unge Kavalier rykkede hende paa Livet med sit Frieri, som hun naturligvis forstod det at være, da hun havde en Følelse af, at hun skulde bestemme sig, at Afgjørelsen var umiddelbart forestaaende, saa forekom han hende fjernere end nogensinde. Ja, det forekom hende, at der reiste sig ligesom en Sky imellem dem, at hun ikke kunde lide ham.

(Her ender Manuskriptet. Fortællingens videre Gang og Slutning antydes i følgende flygtig henkastede Optegnelse: "Onkel Morbroders Sygdom og Død fører de To ret sammen.")